

II

(Πράξεις για την ισχύ των οποίων δεν απαιτείται δημοσίευση)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 8ης Μαΐου 2001

σχετικά με διαδικασία βάσει του άρθρου 81 της συνθήκης ΕΚ

Υποθέσεις: IV/36.957/F3 Glaxo Wellcome (κοινοποίηση), IV/36.997/F3 Aseprofar και Fedifar (καταγγελία), IV/37.121/F3 Sprain Pharma (καταγγελία), IV/37.138/F3 BAI (καταγγελία) IV/37.380/F3 ΕΑΕΡC (καταγγελία)

[κοινοποιήθηκε υπό τον αριθμό E(2001) 1202]

(Το κείμενο στην αγγλική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(2001/791/ΕΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

Έχοντας υπόψη: τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας,

τον κανονισμό αριθ. 17 του Συμβουλίου, της 6ης Φεβρουαρίου 1962, πρώτο κανονισμό εφαρμογής των άρθρων 85 και 86 της συνθήκης ⁽¹⁾, όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1216/1999 ⁽²⁾, και ιδίως τα άρθρα 3 και 6,

την απόφαση της Επιτροπής της 13ης Ιουλίου 1999 για την κίνηση της διαδικασίας στην παρούσα υπόθεση,

Αφού κάλεσε την ενδιαφερόμενη επιχείρηση να εκφράσει τις απόψεις της επί των αιτιάσεων που διατυπώθηκαν από την Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 1 του κανονισμού αριθ. 17 και το άρθρο 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2842/98 της Επιτροπής, της 22ας Δεκεμβρίου 1998, σχετικά με τις ακροάσεις στο πλαίσιο ορισμένων διαδικασιών κατ'εφαρμογή των άρθρων 85 και 86 της συνθήκης ΕΚ ⁽³⁾,

Κατόπιν διαβούλευσης με τη συμβουλευτική επιτροπή συμπράξεων και δεσποζουσών θέσεων,

I. ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

Α. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

- (1) Η παρούσα απόφαση εξετάζει το κατά πόσον συμβιβάζονται με το άρθρο 81 της συνθήκης ⁽⁴⁾ οι όροι πώλησης φαρμακευτικών προϊόντων της Glaxo Wellcome SA προς ισπανούς χονδρεμπόρους. Σύμφωνα με το άρθρο 4 των εν λόγω όρων πώλησης, η Glaxo Wellcome SA χρεώνει διαφορετικές τιμές στους χονδρεμπόρους, ανάλογα με το εάν εξάγουν τα προϊόντα της ή τα μεταπωλούν σε ισπανικά φαρμακεία ή νοσοκομεία με σκοπό την τελική χρήση (με επιστροφή των εξόδων) στην Ισπανία. Στην πρώτη περίπτωση χρεώνονται υψηλότερες τιμές από ό,τι στην περίπτωση της εγχώριας μεταπώλησης.

Β. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

- (2) Στις 6 Μαρτίου 1998, η Glaxo Wellcome SA (στο εξής «GW SA») κοινοποίησε νέους όρους πώλησης (στο εξής οι «νέοι όροι πώλησης») ζητώντας να της χορηγηθεί αρνητική πιστοποίηση σύμφωνα με το άρθρο 2 του κανονισμού

⁽¹⁾ ΕΕ L 13 της 21.2.1962, σ. 204/62.

⁽²⁾ ΕΕ L 148 της 15.6.1999, σ. 5.

⁽³⁾ ΕΕ L 354 της 30.12.1998, σ. 18.

⁽⁴⁾ Στο κείμενο της παρούσας απόφασης, οι παραπομπές στο «άρθρο 81 της συνθήκης» αναφέρονται στη συνθήκη ΕΚ. Το άρθρο αυτό ήταν προηγούμενως γνωστό ως άρθρο 85.

αριθ. 17 ή, διαζευκτικά, απαλλαγή, σύμφωνα με το άρθρο 4 του κανονισμού αριθ. 17. Στις 30 Ιουνίου 1998, η GW SA κοινοποίησε στην Επιτροπή μικρές μετατροπές που αφορούσαν ιδιαίτερα τον υπολογισμό της τιμής εξαγωγής παλαιότερων προϊόντων. Υπέβαλε επίσης στην Επιτροπή νέο τιμοκατάλογο που ίσχυε στην Ισπανία από τις 29 Ιουνίου 1998. Στις 28 Ιουλίου 1998, η μητρική εταιρεία της GW SA, η Glaxo Wellcome PLC (στο εξής «GW PLC») υπέβαλε συμπληρωματική κοινοποίηση εφιστώντας την προσοχή της Επιτροπής «σε παράγοντες που δεν αφορούν ειδικά τις δραστηριότητες της Glaxo Wellcome στην Ισπανία, αλλά επηρεάζουν τις δραστηριότητες της Glaxo Wellcome και των θυγατρικών της σε ολόκληρη την ΕΕ».

- (3) Στη συνέχεια, ορισμένοι χονδρέμποροι και ενώσεις χονδρεμπόρων υπέβαλαν καταγγελίες στην Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 2 του κανονισμού αριθ. 17. Όλοι οι καταγγέλλοντες υποστηρίζουν ότι οι όροι πώλησης της GW SA συνιστούν παράβαση του άρθρου 81 της συνθήκης, ορισμένοι δε προσθέτουν ότι επιπλέον συνιστούν παράβαση του άρθρου 82 της συνθήκης. Οι καταγγελίες υποβλήθηκαν από τις ακόλουθες επιχειρήσεις ή ενώσεις επιχειρήσεων:

- α) Aseprofar («Asociación de Exportadores Españoles de Productos Farmacéuticos»), ισπανική επαγγελματική οργάνωση αποτελούμενη από τους εξής πέντε χονδρεμπόρους φαρμακευτικών προϊόντων: Centro Farmacéutico Asturiano SA, Unyexport Medicamentos SA, EUROSERV SA, Galénica SA Farmacéutica Aragonesa και Centro Farmacéutico Nacional SA. Σκοπός της Aseprofar είναι η προάσπιση της ελεύθερης εξαγωγής και διακρατικής διακίνησης των φαρμακευτικών προϊόντων, σύμφωνα με τους κανόνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ⁽⁵⁾. Ο συνολικός κύκλος εργασιών των πέντε χονδρεμπόρων ανήλθε το 1997 σε 1,35 δισεκατομμύρια ευρώ περίπου (225 δισεκατομμύρια ισπανικές πεσέτες). Η καταγγελία της Aseprofar υποστηρίχθηκε επίσης από την παρέμβαση μιας άλλης ισπανικής επαγγελματικής οργάνωσης με την επωνυμία Fedifar («Federación Nacional de Asociaciones de Mayoristas Distribuidores de Especialidades Farmacéuticas y Productos Parafarmacéuticos»), αποτελούμενης από δύο ενώσεις με μέλη οκτώ χονδρεμπόρους εκάστη·
- β) Spain Pharma SA, μεμονωμένη ισπανική εταιρεία χονδρικού εμπορίου φαρμακευτικών προϊόντων. Το 1997 πραγματοποίησε κύκλο εργασιών 10,8 εκατομμυρίων ευρώ (1,8 δισεκατομμύρια ισπανικές πεσέτες), εκ των οποίων τα τρία τέταρτα προέρχονται από εξαγωγές προς άλλα κράτη μέλη·
- γ) Bundesverband der Arzneimittel-Importeure (BAI), ένωση γερμανών εισαγωγέων φαρμακευτικών προϊόντων·
- δ) ευρωπαϊκή ένωση ευρωπαϊκών φαρμακευτικών εταιρειών («European Association of Euro Pharmaceutical Companies — EAEPC»), εκπρόσωπος των συμφερόντων εθνικών ενώσεων εισαγωγέων και εξαγωγέων φαρμακευτικών προϊόντων της Γερμανίας (BAI), της Ισπανίας (Aseprofar), του Ηνωμένου Βασιλείου, της Δανίας, των Κάτω Χωρών, της Νορβηγίας και της Σουηδίας.

- (4) Στις 10 Σεπτεμβρίου 1998, η Επιτροπή απέστειλε στην GW PLC προειδοποιητική επιστολή οχλήσεως επισημαίνοντας ότι οι νέοι όροι πώλησης καταρχάς συνάγεται ότι συνιστούν παράβαση του άρθρου 81 της συνθήκης. Στις 29 Σεπτεμβρίου 1998, η GW PLC υπέβαλε υπόμνημα με τίτλο «Απάντηση της GW PLC στα νομικά επιχειρήματα της επιστολής της Επιτροπής με ημερομηνία 10 Σεπτεμβρίου 1998» (στο εξής: «υπόμνημα της GW»). Στη συνέχεια, υπέβαλε δύο οικονομικές μελέτες που πραγματεύονται τις συνέπειες των παράλληλων εισαγωγών με τίτλο «Το σύστημα τιμολόγησης της GW στην Ισπανία: η ανάγκη για μια νέα προσέγγιση των παράλληλων εισαγωγών» (στο εξής «μελέτη της London Economics») και «Οι δυσμενείς συνέπειες των παράλληλων εισαγωγών για τους καταναλωτές» (στο εξής: «μελέτη I καθ. Rey»).

- (5) Στις 13 Ιουλίου 1999, η Επιτροπή εξέδωσε κοινοποίηση αιτιάσεων, στην οποία απάντησε η GW PLC στις 15 Νοεμβρίου 1999 (στο εξής «απάντηση στη ΚΑ»). Η απάντηση στην ΚΑ περιείχε μια ακόμη μελέτη σχετικά με την τιμολόγηση των φαρμακευτικών προϊόντων (στο εξής «μελέτη I της Frontier Economics»).

- (6) Η GW κλήθηκε να παρουσιάσει τις απόψεις της σε ακρόαση που πραγματοποιήθηκε στις 8 και 9 Δεκεμβρίου 1999. Οι καταγγέλλουσες Aseprofar, Spain Pharma και EAEPC συμμετείχαν στην ακρόαση. Η ευρωπαϊκή ομοσπονδία φαρμακευτικών βιομηχανιών και ενώσεων («European Federation of Pharmaceutical Industries and Associations — EFPIA») συμμετείχε επίσης υποστηρίζοντας την GW PLC.

- (7) Στις 22 Δεκεμβρίου 1999, η Επιτροπή απέστειλε επίσημο αίτημα παροχής πληροφοριών στην GW PLC σχετικά με διάφορα θέματα που συζητήθηκαν στην ακρόαση. Η GW PLC απάντησε στις 14 Φεβρουαρίου 2000. Μια εβδομάδα αργότερα υπέβαλε επίσης τις παρατηρήσεις της σχετικά με δύο μελέτες που υπέβαλε η Aseprofar σχετικά με τις «συνέπειες των παράλληλων εισαγωγών στην κοινωνική ευημερία», οι οποίες εκπονήθηκαν από τους καθηγητές Corchón και Marín (στο εξής «μελέτη καθ. Corchón και Marín»). Οι παρατηρήσεις της GW PLC επί των εν λόγω μελετών έχουν επίσης ενσωματωθεί σε δύο άλλες μελέτες: η μια εκπονήθηκε από την Frontier Economics (στο εξής «μελέτη II της Frontier Economics») και η δεύτερη από τον καθηγητή Rey (στο εξής «μελέτη II καθ. Rey»).

- (8) Η EAEPC υπέβαλε εγγράφως την παρέμβασή της στην ακρόαση, καθώς και έγγραφο με τίτλο «Παράλληλο εμπόριο φαρμακευτικών προϊόντων», επί των οποίων η GW PLC υπέβαλε τις παρατηρήσεις της στις 23 Φεβρουαρίου 2000.

⁽⁵⁾ Άρθρο 2 του καταστατικού της Aseprofar (ελεύθερη μετάφραση στα αγγλικά).

Γ. ΤΑ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΟΡΩΝ ΠΩΛΗΣΗΣ
ΤΗΣ GW ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΣΠΑΝΙΑ

1. GLAXO WELLCOME SA

(9) Όπως προαναφέρεται (παράγραφος 2), η GW SA είναι η ισπανική θυγατρική της GW PLC. Κύρια δραστηριότητά της είναι η δημιουργία και ανακάλυψη, η ανάπτυξη, παρασκευή και εμπορία φαρμάκων στην Ισπανία. Η εταιρεία ασκεί τις δραστηριότητες της τόσο άμεσα, όσο και μέσω των θυγατρικών της Wellcome Farmacéutica SA, Allen Farmacéutica SA και Duncan Farmacéutica SA, με τις οποίες συναπαρτίζει μια ενιαία οικονομική μονάδα. Το 1996 ο συνολικός κύκλος εργασιών ανήλθε σε 306 εκατομμύρια ευρώ (50,9 δισεκατομμύρια ισπανικές πεσέτες).

(10) Η GW SA ανήκει στον όμιλο Glaxo Wellcome, μια από τις μεγαλύτερες επιχειρήσεις παγκοσμίως: παράγει φαρμακευτικά προϊόντα σε 33 χώρες και τα πωλεί σε 57 χώρες. Το 1996 ο κύκλος εργασιών της GW PLC ανήλθε σε 7,9 δισεκατομμύρια λίρες στερλίνες (11,2 δισεκατομμύρια ευρώ). Το 2000 η GW PLC συγχωνεύθηκε με την εταιρεία φαρμακευτικών προϊόντων Smithkline Beecham για να δημιουργήσει τη νέα οντότητα GlaxoSmithkline PLC. Η συγχώνευση εγκρίθηκε από την Επιτροπή στις 8 Μαΐου 2000⁽⁶⁾.

(11) Στο τμήμα 3.1 της συμπληρωματικής κοινοποίησής της, η GW PLC διευκρίνισε ότι «δεδομένου ότι η Glaxo Wellcome έχει την πραγματική κυριότητα και τον έλεγχο της Glaxo Wellcome SA, οι δύο εταιρείες συνιστούν ενιαία επιχείρηση για τους σκοπούς του κοινοτικού δικαίου». Από το τμήμα 1.1 της εν λόγω κοινοποίησης προκύπτει ότι η ονομασία «Glaxo Wellcome» αφορά την Glaxo Wellcome PLC. Η παρούσα απόφαση θα αναφέρεται στην ονομασία Glaxo Wellcome (GW) ως ορίζουσα τον πλήρη όμιλο, εκτός εάν είναι απαραίτητο να διευκρινιστεί εάν πρόκειται για την GW SA ή για την GW PLC.

2. ΙΣΠΑΝΟΙ ΧΟΝΔΡΕΜΠΟΡΟΙ

(12) Οι λοιποί συμβαλλόμενοι είναι οι ισπανοί χονδρέμποροι που έχουν δεχθεί τους νέους όρους πώλησης. Στην Ισπανία υπάρχουν περισσότεροι από εκατό χονδρέμποροι φαρμακευτικών προϊόντων. Η GW SA διαβίβασε τους νέους όρους πώλησης σε 89 χονδρεμπόρους⁽⁷⁾. Οι όροι αυτοί έγιναν δεκτοί από 75 χονδρεμπόρους, οι οποίοι πραγματοποιούν άνω του 90 % του συνόλου των πωλήσεων της GW SA στην Ισπανία⁽⁸⁾. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνονται οι πέντε

βασικοί πελάτες της GW SA: Cofares, Reguladora de Compras del Mediterráneo, Cecofar, Safa Galénica και Federació Farmacéutica. Η Safa Galénica διατύπωσε την επιφύλαξη της σχετικά με τη νομιμότητα των νέων όρων πώλησης, ενώ η Federació Farmacéutica δήλωσε ότι δεν μπορεί να συμμορφωθεί με το άρθρο 1 Β, c των νέων όρων πώλησης, το οποίο προβλέπει ότι η εταιρεία θα έπρεπε να διευκρινίζει εάν τα προϊόντα μπορούν να χρηματοδοτηθούν από την κοινωνική ασφάλιση ή άλλα δημόσια ταμεία. Ένας άλλος χονδρέμπορος που δέχθηκε τους όρους πώλησης, αλλά δεν συγκαταλέγεται μεταξύ των πέντε κύριων πελατών της GW SA (η Cofaran), επίσης εξέφρασε αμφιβολίες σχετικά με τη νομιμότητα των όρων⁽⁹⁾.

Δ. ΣΧΕΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

(13) Η GW SA επισημαίνει ότι οι νέοι όροι πώλησης ισχύουν για 82 συνολικά φαρμακευτικά προϊόντα. Στην απάντησή της στην κοινοποίηση αιτιάσεων, η GW διευκρινίζει ότι όλα αυτά τα προϊόντα είναι φάρμακα χορηγούμενα με ιατρική συνταγή. Ο πλήρης κατάλογος των εν λόγω προϊόντων περιλαμβάνεται στο παράρτημα 1 της παρούσας απόφασης. Ο συνολικός αριθμός έχει διαμορφωθεί λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι αρκετά φάρμακα πωλούνται σε διαφορετικές δόσεις και συσκευασίες (για παράδειγμα, Lamictal 25 mg/56 δισκία, 50 mg/56 δισκία, 100 mg/56 δισκία και 200 mg/30 δισκία) ή/και ότι ορισμένα φάρμακα χορηγούνται με διάφορους τρόπους (για παράδειγμα Ventolin εισπνεύσιμο ή ενέσιμο).

(14) Τα σχετικά φαρμακευτικά προϊόντα καλύπτουν ευρύ φάσμα διαφορετικών τομέων, για παράδειγμα, φάρμακα που ενεργούν στο αναπνευστικό σύστημα (βρογχοδιασταλτικά/αντιστασινικά), φάρμακα που χρησιμοποιούνται για τη θεραπεία λοιμώξεων, σκευάσματα για τη ναυτία και τα έλκη, δερματολογικά προϊόντα, ανοσορρυθμιστικοί παράγοντες, ανθελονοσιακά φάρμακα, ορμονικά σκευάσματα, καρδιολογικά φάρμακα, σκευάσματα για το κεντρικό νευρικό σύστημα ή το μυοσκελετικό σύστημα, φάρμακα παθήσεων ώτων και προϊόντα για τον έρπητα και την ημικρανία.

(15) Στη συμπληρωματική κοινοποίηση της 28ης Ιουλίου 1998, η GW PLC υπέβαλε κατάσταση οκτώ προϊόντων τα οποία θεωρεί ότι έχουν τις περισσότερες πιθανότητες να διακινηθούν στο παράλληλο εμπόριο μεταξύ Ισπανίας και Ηνωμένου Βασιλείου: Becotide, Beconase, Becloforte, Flixotide, Imigran, Lamictal, Serevent και Ventolin⁽¹⁰⁾. Ο αριθμός αυτός (8) έχει διαμορφωθεί χωρίς να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι τα ανωτέρω φάρμακα πωλούνται σε διαφορετικές δόσεις και συσκευασίες ή ότι χορηγούνται με διάφορους τρόπους. Εάν ληφθούν υπόψη αυτά τα στοιχεία, τα προϊόντα αυτά είναι συνολικά δεκαπέντε.

⁽⁶⁾ Απόφαση της Επιτροπής στην υπόθεση IV/M.1846 — Glaxo Wellcome Smithkline (ΕΕ C 170 της 20.6.2000, σ. 6).

⁽⁷⁾ Ο πλήρης κατάλογος των χονδρεμπόρων περιλαμβάνεται στο παράρτημα της αρχικής κοινοποίησης, έγγραφο αριθ. 1β [82, 91-101]. Σημείωση: οι αριθμοί σελίδων εντός αγκυλών [] αναφέρονται σε σελίδα του φακέλου της Επιτροπής IV/36.957. Οι αναφορές στους φακέλους των καταγγελιών επισημαίνονται με αριθμό υπόθεσης και αριθμό σελίδας.

⁽⁸⁾ Απάντηση της GW με ημερομηνία 6 Μαΐου 1998 στο αίτημα παροχής πληροφοριών της 15ης Απριλίου 1998, παράρτημα 4 [678-687].

⁽⁹⁾ Απάντηση της GW με ημερομηνία 6 Μαΐου 1998, σ. 8 και παράρτημα 5 [642/689-706].

⁽¹⁰⁾ Συμπληρωματική κοινοποίηση της GW με ημερομηνία 28 Ιουλίου 1998, παράρτημα 12 [910,911].

(16) Στην απάντησή της με ημερομηνία 14 Δεκεμβρίου 1998 σε επίσημο αίτημα παροχής πληροφοριών, η GW PLC γνωστοποίησε τα μερίδια αγοράς της μεταξύ Ιουνίου 1996 και Ιουνίου 1998 σε όλα τα κράτη μέλη όσον αφορά τα 82 προϊόντα που καλύπτονται από τους νέους όρους πώλησης. Η GW PLC υπολόγισε αυτά τα μερίδια αγοράς βάσει στοιχείων της εταιρείας ιατρικών ερευνών International Medical Statistics (IMS). Τα στοιχεία αφορούν κατηγορίες φαρμάκων που ανήκουν στο δεύτερο ή στο τρίτο επίπεδο της «ανατομικής θεραπευτικής ταξινόμησης» («Anatomical Therapeutic Classification» — ATC) που έχει καταρτίσει η EphMRA («European Pharmaceutical Marketing Research Association»). Η ταξινόμηση ATC κατατάσσει τις κατηγορίες φαρμάκων σε θεραπευτικές ομάδες. Το δεύτερο επίπεδο ATC αντιστοιχεί σε βασικές θεραπευτικές ομάδες, ενώ το τρίτο επίπεδο ATC αντιστοιχεί σε θεραπευτικές/φαρμακευτικές υποομάδες.

(17) Ο πίνακας του παραρτήματος 2 έχει καταρτιστεί από την Επιτροπή. Επικεντρώνεται σε έξι κράτη μέλη και δείχνει τα μερίδια αγοράς της GW ως είχαν τον Ιούνιο του 1998. Η μη αναφορά μεριδίου αγοράς στον πίνακα σημαίνει είτε ότι το προϊόν δεν διατίθεται στην αγορά είτε ότι δεν υπάρχουν στοιχεία. Οι εμπορικές επωνυμίες που χρησιμοποιούνται στην Ισπανία προστίθενται εντός παρενθέσεως. Τα αριθμητικά στοιχεία αναφέρονται στην αξία των πωλήσεων εκφραζόμενη σε λίρες στερλίνες σε σταθερές συναλλαγματικές ισοτιμίες.

(18) Από τον πίνακα προκύπτει ότι η GW κατέχει σημαντικά μερίδια αγοράς για τα οκτώ προϊόντα τα οποία θεωρεί ότι είναι τα προσφορότερα για το παράλληλο εμπόριο. Τα φάρμακα Becotide, Becloforte, Flixotide, Serevent και Ventolin ανήκουν όλα στο δεύτερο επίπεδο, κατηγορία R3 των βρογχοδιασταλτικών/αντιασθματικών. Σε αυτή την κατηγορία φαρμάκων το μερίδιο αγοράς της GW σε ολόκληρη την Κοινότητα ανέρχεται σε [...] (*) %, σημειώνοντας την υψηλότερη τιμή του στο Ηνωμένο Βασίλειο με [...] %. Το μερίδιο αγοράς της στο Ηνωμένο Βασίλειο για το Beconase (που ανήκει στο τρίτο επίπεδο, κατηγορία R1A) ανέρχεται σε [...] %. Το Lamictal (το οποίο ανήκει στο δεύτερο επίπεδο, κατηγορία N3 των αντιεπιληπτικών) παρέχει στην GW μερίδιο αγοράς ύψους [...] % σε ολόκληρη την Κοινότητα και [...] % στο Ηνωμένο Βασίλειο. Τέλος, τα μερίδια αγοράς της για το Imigran είναι [...] % στην Κοινότητα και μέχρι [...] %, ποσοστό που σημειώνεται στο Ηνωμένο Βασίλειο.

E. ΝΕΟΙ ΟΡΟΙ ΠΩΛΗΣΗΣ ΤΗΣ GW ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΣΠΑΝΙΑ: ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ

1. ΑΡΘΡΟ 4 ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΟΡΩΝ ΠΩΛΗΣΗΣ

(19) Οι κοινοποιηθέντες νέοι όροι πώλησης τέθηκαν σε ισχύ στις 9 Μαρτίου 1998. Το άρθρο 4 πραγματεύεται τις τιμές που χρεώνει η GW στους χονδρεμπόρους για τα φαρμακευτικά της προϊόντα (γνωστές ως «βιομηχανικές τιμές») και αναφέρει τα ακόλουθα:

«Α) Σύμφωνα με τις διατάξεις του σημείου 1 παράγραφος 1 και του σημείου 2 του άρθρου 100

του νόμου 25/1990, της 20ής Δεκεμβρίου 1990, σχετικά με την ιατρική, η τιμή των φαρμακευτικών προϊόντων της GW SA και των θυγατρικών της δεν υπερβαίνει σε καμία περίπτωση τη μέγιστη βιομηχανική τιμή που ορίζεται από τις ισπανικές αρχές υγείας, εφόσον συντρέχουν οι δύο παράγοντες που επιτρέπουν την εφαρμογή των ανωτέρω νομικών κανόνων και συγκεκριμένα εφόσον:

— τα προαναφερθέντα φαρμακευτικά προϊόντα χρηματοδοτούνται από την ισπανική κοινωνική ασφάλιση ή από ισπανικά δημόσια ταμεία,

— τα φαρμακευτικά προϊόντα κατόπιν της αγοράς τους διατίθενται στην εθνική αγορά, δηλαδή μέσω φαρμακείων ή ισπανικών νοσοκομείων.

B) Απουσία ενός από τους δύο αυτούς παράγοντες (δηλαδή σε όλες τις περιπτώσεις που η ισπανική νομοθεσία παρέχει στα εργαστήρια την ελευθερία να καθορίσουν τα ίδια τις τιμές των φαρμακευτικών προϊόντων τους), η GW SA και οι θυγατρικές της καθορίζουν τις τιμές των φαρμακευτικών προϊόντων τους βάσει πραγματικών, αντικειμενικών και μη εισαγόντων διακρίσεις κριτηρίων, ανεξαρτήτως του τόπου διάθεσης από τον αγοραστή. Ειδικότερα, η GW SA και οι θυγατρικές της εφαρμόζουν στα φαρμακευτικά τους προϊόντα την τιμή, η οποία, βάσει εσωτερικών τους οικονομικών μελετών, είχε προταθεί αρχικά στις ισπανικές αρχές υγείας και αναπροσαρμόστηκε αντικειμενικά λαμβάνοντας υπόψη την αύξηση του κόστους ζωής σύμφωνα με τις διατάξεις του σημείου 1 παράγραφος 1 και του σημείου 2 του άρθρου 100 του νόμου 25/1990, της 20ής Δεκεμβρίου 1990, σχετικά με την ιατρική, και άλλων προηγούμενων ισπανικών νομοθετικών πράξεων σχετικά με τον καθορισμό της τιμής των φαρμάκων.»

(20) Από το άρθρο 4A (και ιδιαίτερα από την δεύτερη περίπτωση αυτού) συνάγεται ότι η GW SA προσφέρει την τιμή που προβλέπεται στο εν λόγω άρθρο στους ισπανούς χονδρεμπόρους μόνον υπό την προϋπόθεση ότι η τελική χρήση των μεταπωλούμενων φαρμάκων γίνεται στην Ισπανία (φαρμακείο ή νοσοκομείο). Συνεπώς, βάσει του άρθρου 4A, οι ισπανοί χονδρέμποροι που εξάγουν τα φάρμακα από την Ισπανία δεν μπορούν να τα αγοράζουν στην ίδια τιμή. Σε περίπτωση εξαγωγής, πρέπει να καταβάλουν την υψηλότερη τιμή που προβλέπεται στο άρθρο 4B (βλέπε πίνακα 2 κατωτέρω).

(21) Στην κοινοποίηση της 28 Ιουλίου 1998, η GW PLC αναφέρει ότι στόχος του άρθρου 4 είναι «να παρέχεται η δυνατότητα στους ισπανούς καταναλωτές να αποκτούν τα προϊόντα της GW χωρίς να θιγεί η ικανότητα της GW να χρηματοδοτεί την έρευνα και ανάπτυξη στην Κοινότητα και χωρίς να αλλοιώνεται η δυνατότητα όλων των διανομέων της GW (συμπεριλαμβανομένων των εγκατεστημένων στην

(*) Μέρη του παρόντος κειμένου έχουν αφαιρεθεί προκειμένου να εξασφαλιστεί η μη αποκάλυψη εμπιστευτικών πληροφοριών/επιχειρηματικών απορρήτων. Τα μέρη αυτά επισημαίνονται με εντός αγκυλών αποσιωπητικά.

Ισπανία) να ανταγωνίζονται μεταξύ τους βάσει της τιμής, της εξυπηρέτησης και της αποτελεσματικότητάς τους σε ολόκληρη την Κοινότητα». Υποστηρίζει ότι το άρθρο «δεν παρεμποδίζει και δεν επιδιώκεται να παρεμποδίσει τις πωλήσεις από διανομείς εγκατεστημένους στην Ισπανία σε χώρες εκτός της Ισπανίας ή να προστατεύσει τους εγκατεστημένους εκτός της Ισπανίας διανομείς, όταν οι ισπανοί διανομείς έχουν ένα πλεονέκτημα λόγω μεγαλύτερης αποτελεσματικότητας ή διαφορών στις συναλλαγματικές ισοτιμίες»⁽¹¹⁾.

- (22) Η GW PLC δηλώνει επίσης ότι το άρθρο 4 θα μπορούσε να επηρεάσει τις συναλλαγές μεταξύ της Ισπανίας και όλων των άλλων κρατών μελών. Αναγνωρίζει ότι «στην πράξη, η κυριότερη άμεση συνέπεια του άρθρου 4 εντοπίζεται στις συναλλαγές μεταξύ Ισπανίας και Ηνωμένου Βασιλείου, κατά το μέτρο που οι περισσότερες παράλληλες εισαγωγές με προέλευση την Ισπανία διατίθενται στην αγορά του Ηνωμένου Βασιλείου»⁽¹²⁾.

2. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 4 ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΟΡΩΝ ΠΩΛΗΣΗΣ

- (23) Η GW αρχικά ανέστειλε τις προμήθειες προς τους χονδρεμπόρους που δεν έκαναν δεκτούς τους νέους όρους πώλησης οι οποίοι τέθηκαν σε ισχύ στις 9 Μαρτίου 1998. Η αιτιολογία που προέβαλε για την πράξη της ήταν ότι θέλησε να αποφευχθούν οι διακρίσεις εις βάρος των 75 χονδρεμπόρων που είχαν δεχθεί τους νέους όρους⁽¹³⁾. Η Spain Pharma SA επιβεβαίωσε ότι μετά την άρνησή της να δεχθεί τους νέους όρους πώλησης, η GW SA δεν της προμήθευε πλέον προϊόντα της⁽¹⁴⁾. Τρία μέλη της Aseprofar (Euroserv, Cefana και Cefasa) ανέφεραν επίσης ότι οι προμήθειες που λάμβαναν σχεδόν διεκόπησαν για τον ίδιο λόγο⁽¹⁵⁾. Η GW εξηγεί στη συνέχεια πώς

παρακολουθούσε την εφαρμογή των όρων πώλησης από τους χονδρεμπόρους που τους είχαν δεχθεί. Υπογραμμίζει ότι στην πράξη δεν είχε κανένα μέσο στη διάθεσή της για να εξασφαλίσει την αυστηρή τήρηση του άρθρου 4⁽¹⁶⁾.

- (24) Σε μία περίπτωση (Cofares), ένας ανταγωνιστής πληροφόρησε την GW SA για τις εξαγωγές. Απαντώντας σε ερωτήματα της GW SA, η Cofares αναγνώρισε την ύπαρξη αυτών των εξαγωγών και δήλωσε ότι οφείλονταν σε λάθος. Στη συνέχεια η GW SA ζήτησε την πληρωμή ενός συμπληρωματικού τιμολογίου το οποίο κάλυπτε τη διαφορά μεταξύ των τιμών του άρθρου 4A και του άρθρου 4B.
- (25) Σε επτά άλλες περιπτώσεις (Cecofar, Reguladora de Compras del Mediterráneo, Nafarco, Molina Serrano, Cofex, Hefagra και Cofas), η GW SA συνέκρινε τον όγκο των προϊόντων που είχαν προμηθευτεί οι έμποροι καταβάλλοντας τις τιμές του άρθρου 4A με τα στοιχεία της IMS σχετικά με τις εγχώριες πωλήσεις των ίδιων χονδρεμπόρων. Η σύγκριση έδειχνε ότι οι πωλήσεις στην Ισπανία ήταν πολύ μικρότερες από τις ποσότητες που είχαν προμηθευτεί οι έμποροι με την τιμή του άρθρου 4A. Η GW SA ζήτησε από τους επτά χονδρεμπόρους να της αναφέρουν την ακριβή ποσότητα των εξαχθέντων προϊόντων που είχαν αγοράσει με την τιμή του άρθρου 4A κατά το διάστημα από 9 Μαρτίου 1998 (έναρξη ισχύος των νέων όρων πώλησης) έως 16 Οκτωβρίου 1998 (έναρξη ισχύος των ασφαλιστικών μέτρων που ελήφθησαν κατ' εντολή της ισπανικής αρχής ανταγωνισμού: βλέπε κατωτέρω αιτιολογική σκέψη 26), προκειμένου να τους στείλει συμπληρωματικό τιμολόγιο που θα κάλυπτε τη διαφορά μεταξύ της τιμής του άρθρου 4A και της τιμής του άρθρου 4B. Όλοι οι χονδρέμποροι απάντησαν ότι δεν είχαν εξαγάγει προϊόντα μετά τις 9 Μαρτίου 1998. Σε απάντηση στο αίτημα παροχής πληροφοριών της Επιτροπής, της 30ής Οκτωβρίου 1998, η GW SA δήλωσε ότι γεννώνται βάσιμοι λόγοι διακοπής των εμπορικών σχέσεων όταν ένας χονδρέμπορος παραβιάζει κατ' επανάληψη τους νέους όρους πώλησης και αρνείται συστηματικά να εξοφλήσει τα συμπληρωματικά τιμολόγια.
- (26) Στις 16 Οκτωβρίου 1998, το ισπανικό δικαστήριο προστασίας του ανταγωνισμού («Tribunal de Defensa de la Competencia») εξέδωσε ασφαλιστικά μέτρα διατάσσοντας την GW SA να αναστείλει την εφαρμογή του άρθρου 4 για ένα εξάμηνο. Η GW SA άσκησε έφεση στο «Audiencia nacional» (εθνικό ισπανικό δικαστήριο) κατά των ασφαλιστικών μέτρων.
- (27) Μέχρι την εκδίκαση της έφεσης, η GW SA διέθετε τα προϊόντα της στους χονδρεμπόρους στη μέγιστη τιμή χονδρικής πώλησης που προβλέπεται στο άρθρο 4A, ανεξαρτήτως εάν αυτοί είχαν υπογράψει τους νέους όρους πώλησης και ανεξαρτήτως του προορισμού (εσωτερικό ή εξωτερικό) των πωλούμενων προϊόντων. Σύμφωνα με την

⁽¹¹⁾ Αυτ., βλέπε σ. 6 [838].

⁽¹²⁾ Αυτ., βλέπε σ. 7 [839].

⁽¹³⁾ Απάντηση της Glaxo με ημερομηνία 6 Μαΐου 1998 σ. 15 [649].

⁽¹⁴⁾ Απάντηση της Spain Pharma με ημερομηνία 6 Νοεμβρίου 1998 στο αίτημα παροχής πληροφοριών της 14ης Οκτωβρίου 1998, σ. 3 [υπόθεση 37.121, 931].

⁽¹⁵⁾ Απάντηση της Aseprofar με ημερομηνία 13 Νοεμβρίου 1998 στο αίτημα παροχής πληροφοριών της 14ης Οκτωβρίου 1998 [υπόθεση 36.997, 1209 κε].

⁽¹⁶⁾ Απάντηση της GW με ημερομηνία 14 Δεκεμβρίου 1998 στο αίτημα παροχής πληροφοριών της 30ής Οκτωβρίου 1998, παράρτημα 15 [1779-1784].

GW, οι παραγγελίες υπερέβησαν κατά πολύ τις προβλέψεις της GW SA σχετικά με τις πωλήσεις και την παραγωγή. Ως εκ τούτου, στις 5 Ιανουαρίου 1999 η GW SA αποφάσισε να μην προμηθεύει πλέον στους χονδρεμπόρους που δεν είχαν υπογράψει τους νέους όρους πώλησης τις συνολικές ποσότητες που είχαν παραγγείλει, αλλά να διαμορφώνει τις παραδόσεις της κατ' αναλογία των παραγγελιών που υπέβαλλαν συνήθως στο παρελθόν. Η GW ανέφερε σχετικά ότι «εφόσον κάθε χονδρέμπορος ασκεί τις δραστηριότητές του σε μια κατά το μάλλον ή ήττον καθορισμένη περιοχή της Ισπανίας, τούτο [δηλαδή οι παραγγελίες μεγάλων ποσοτήτων] θα έδινε σε κίνδυνο το θεμιτό στόχο (και τη νόμιμη υποχρέωση) της GW SA να εξασφαλίζει την επαρκή και ομαλή προμήθεια της αγοράς ολόκληρης της Ισπανίας με τα προϊόντα της»⁽¹⁷⁾. Η Aseprofar επιβεβαιώνει ότι η GW δεν προμήθευε όλες τις ποσότητες που ζητούσαν τα μέλη της⁽¹⁸⁾.

- (28) Λίγο πριν από τη λήξη των ασφαλιστικών μέτρων τον Ιούλιο του 1999, η Aseprofar και η Fedifar ζήτησαν την παράταση της ισχύος τους. Το «Tribunal de Defensa de la Competencia» ικανοποίησε το αίτημά τους. Ωστόσο, η παράταση των ασφαλιστικών μέτρων δεν τέθηκε σε ισχύ, διότι οι δύο ενώσεις χονδρεμπόρων δεν κατέθεσαν εγγύηση. Μολοντούτο, μέχρι σήμερα η GW SA δεν εφάρμοσε τους νέους όρους πώλησης.

ΣΤ. ΤΟ ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ — ΟΙ ΣΥΝΕΠΙΕΙΣ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΩΝ ΠΛΑΙΣΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΙΑΚΥΜΑΝΣΕΩΝ ΤΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΩΝ ΙΣΟΤΙΜΙΩΝ

- (29) Οι τιμές των φαρμακευτικών προϊόντων ποικίλλουν μεταξύ των κρατών μελών. Οι διαφορές των τιμών δημιουργούν ευκαιρίες για παράλληλο εμπόριο. Είναι μάλιστα η «βασική αιτία του παράλληλου εμπορίου»⁽¹⁹⁾. Κατά την ακρόαση, η GW PLC δήλωσε ότι το ενδοκοινοτικό εμπόριο φαρμάκων χορηγούμενων με ιατρική συνταγή εκτιμάται ότι αυξήθηκε από 0,5 % σε 2 % επί των συνολικών πωλήσεων μέσα σε δώδεκα χρόνια (1985-1997)⁽²⁰⁾.
- (30) Οι διαφορές των τιμών επηρεάζονται μεν από πολλούς παράγοντες, αλλά στο παρόν τμήμα επισημαίνονται δύο βασικοί παράγοντες: το ρυθμιστικό πλαίσιο στα κράτη μέλη και οι διακυμάνσεις των συναλλαγματικών ισοτιμιών.

⁽¹⁷⁾ Απάντηση της GW με ημερομηνία 9 Φεβρουαρίου 1999 στο αίτημα παροχής πληροφοριών της 22ας Ιανουαρίου 1999, σ. 1-2 [1063-1064].

⁽¹⁸⁾ Φαξ από την Aseprofar προς την Επιτροπή με ημερομηνία 26 Φεβρουαρίου 1999, 5 Μαρτίου 1999, 29 Μαρτίου 1999, 14 Απριλίου 1999 [Υπόθεση 36.997, 1338-1550 και 1723-1790].

⁽¹⁹⁾ Μελέτη της London Economics σ. 16 [1020].

⁽²⁰⁾ Προβολή διαφανειών της GW κατά την ακρόαση της 8ης-9ης Δεκεμβρίου 1999 [4241].

- (31) Ο πρώτος παράγοντας έχει διαρθρωτικό χαρακτήρα. Δεδομένου ότι δεν υφίσταται εναρμόνιση σε κοινοτικό επίπεδο, οι εθνικές αρχές των κρατών μελών θεσπίζουν και εφαρμόζουν κανόνες προκειμένου να ελέγχουν, άμεσα ή έμμεσα, τις τιμές πώληση που χρεώνουν οι φαρμακευτικές εταιρείες, καθώς και για να καθορίζουν το κόστος αγοράς που βαρύνει τους τελικούς καταναλωτές και τον κρατικό προϋπολογισμό. Για να επιτύχουν εξοικονόμηση εξόδων πολλά κράτη μέλη προσπαθούν να προωθήσουν το παράλληλο εμπόριο (βλέπε αιτιολογική σκέψη 34).

- (32) Ο δεύτερος παράγοντας έχει κυκλικό χαρακτήρα. Όταν υποτιμάται το νόμισμα μιας χώρας που έχει γίνει στόχος του παράλληλου εμπορίου λόγω των υψηλών τιμών που επικρατούν σε αυτό, το παράλληλο εμπόριο παρουσιάζει καθοδικές τάσεις, ενώ τείνει να αυξηθεί όταν αυξάνεται η αξία ενός νομίσματος.

- (33) Η GW υπέβαλε τον κατωτέρω πίνακα (πίνακας 1) που παρουσιάζει μια γενική εικόνα των τιμών των φαρμακευτικών προϊόντων σε διάφορες χώρες (σημειώσεις: οι υποσημειώσεις του πίνακα εκφράζουν παρατηρήσεις της GW)⁽²¹⁾. Ο πίνακας αναφέρει επίσης εάν τα κράτη μέλη έχουν θεσπίσει μέτρα για την προώθηση του παράλληλου εμπορίου. Τέλος, περιέχει αδρές εκτιμήσεις της έκτασης του παράλληλου εμπορίου στην Κοινότητα. Διαπιστώνεται ότι ο βαθμός των παράλληλων εισαγωγών παρουσιάζει διακυμάνσεις μεταξύ των κρατών μελών. Σύμφωνα με τον πίνακα, οι παράλληλες εισαγωγές είναι υψηλότερες στο Ηνωμένο Βασίλειο, στη Δανία και στις Κάτω Χώρες. Η GW εκτιμά ότι στο Ηνωμένο Βασίλειο αντιστοιχεί ποσοστό μεταξύ 4 % και 8 % της αγοράς (βλέπε αιτιολογική σκέψη 34). Το ποσοστό αυτό συμφωνεί εν γένει με την εκτίμηση του εθνικού συστήματος υγείας (βλέπε αιτιολογική σκέψη 49).

- (34) **Πίνακας 1: Κίνητρα, τιμές και παράλληλες εισαγωγές**

Χώρα	Τιμή	Κίνητρα για παράλληλες εισαγωγές	Μερίδιο αγοράς παράλληλων εισαγωγών ⁽¹⁾
Βέλγιο	μέση-χαμηλή	ναι	2 %
Δανία	υψηλή-μέση	ναι ⁽²⁾	9 %
Γερμανία	υψηλή	όχι	2 %
Φινλανδία	υψηλή-μέση	ναι	χαμηλό
Γαλλία	μέση-χαμηλή	ναι	χαμηλό
Ελλάδα	χαμηλή	ναι	0 %
Ιρλανδία	υψηλή-μέση	όχι	χαμηλό
Ιταλία	χαμηλή	ναι	0 %
Λουξεμβούργο	μέση	όχι	χαμηλό
Κάτω Χώρες	υψηλή-μέση	ναι ⁽³⁾	10 % (12 %)

⁽²¹⁾ Ο πίνακας περιέχεται στη μελέτη της London Economics, σ. 18 [102].

Χώρα	Τιμή	Κίνητρα για παράλληλες εισαγωγές	Μερίδιο αγοράς παράλληλων εισαγωγών ⁽¹⁾
Αυστρία	υψηλή-μέση	ναι	N/A
Πορτογαλία	μέση-χαμηλή	ναι	0 %
Σουηδία	υψηλή-μέση	όχι	1 %
Ισπανία	χαμηλή	ναι	0 %
Ηνωμένο Βασίλειο	μέση	ναι ⁽⁴⁾	4 % (8 %)

(1) Τα στοιχεία της στήλης έχουν ληφθεί από τη μελέτη του Michael Burstall με τίτλο *Pricing and Reimbursement in Western Europe 1998*, PPR Communications Ltd, 1988, τα στοιχεία εντός παρενθέσεων αντιστοιχούν σε εκτιμήσεις της Datamomintor, 1997, και σημειώνονται όταν υπάρχει απόκλιση.

(2) Εκ του νόμου υποχρέωση. Στη Δανία η νομοθεσία υποχρεώνει το φαρμακοποιό να ενημερώνει τον πελάτη για όλα τα διαθέσιμα υποκατάστατα του συνταγογραφημένου φαρμάκου, συμπεριλαμβανομένων των παράλληλων εισαγωγών.

(3) Οι ολλανδοί φαρμακοποιοί εισπράττουν την τιμή του φαρμάκου που τους χρεώνουν οι χονδρέμποροι πλέον ενός σταθερού ποσού. Σύμφωνα με το ολλανδικό υπουργείο υγείας, οι φαρμακοποιοί μπορούν να επωφεληθούν από τις παράλληλες εισαγωγές: εάν αγοράσουν εάν προϊόν σε χαμηλότερη τιμή χωρίς να ενημερώσουν την κυβέρνηση, αποζημιώνονται με την υψηλότερη τιμή του ολλανδικού χονδρεμπορίου.

(4) Στο Ηνωμένο Βασίλειο για κάθε πώληση ο φαρμακοποιός εισπράττει μια καθορισμένη αμοιβή, πλέον της τιμής τιμοκαταλόγου του κατασκευαστή, μείον της μέσης έκπτωσης χονδρικής πώλησης για το κάθε φάρμακο. Κατ' αυτόν τον τρόπο όχι μόνο ευνοούνται οι παράλληλες εισαγωγές, αλλά και επιβάλλονται δυσμενείς όροι στους φαρμακοποιούς που δεν είναι σε θέση να επιτύχουν την έκπτωση χονδρικής πώλησης.

(35) Δεδομένου ότι οι νέοι όροι πώλησης της GW SA «αποσκοπούν να αντισταθμίσουν τις δυσμενείς συνέπειες που απορρέουν από τις διαφορές μεταξύ του ισπανικού και του βρετανικού συστήματος ρύθμισης των τιμών των φαρμακευτικών προϊόντων μέσω του περιορισμού των επιπτώσεων των χαμηλών τιμών που επικρατούν στην Ισπανία με την παρέμβαση του ισπανικού δημοσίου» (22), η περιγραφή που ακολουθεί (σημεία 36 έως 49) πραγματεύεται κυρίως το ρυθμιστικό πλαίσιο στα δύο αυτά κράτη μέλη. Ωστόσο, περιέχει επίσης στοιχεία και για άλλα κράτη μέλη, καθώς οι τιμές του άρθρου 4B έχουν εφαρμογή ανεξαρτήτως του τελικού προορισμού των εξαγόμενων προϊόντων. Στη συνέχεια, παρατίθεται ορισμένα στοιχεία σχετικά με τις διακυμάνσεις των συναλλαγματικών ισοτιμιών.

1. ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ

(36) Σε όλα τα κράτη μέλη εφαρμόζονται συστήματα που αποσκοπούν στον (λιγότερο ή περισσότερο αυστηρό) έλεγχο

των τιμών ορισμένων ή όλων των κατηγοριών φαρμακευτικών προϊόντων. Ο έλεγχος των τιμών μπορεί να είναι άμεσος (για παράδειγμα, ανώτατες τιμές πώλησης) ή έμμεσος (για παράδειγμα, ανώτατο όριο κέρδους ανώτατο όριο επιστροφής). Όπως δείχνει ο πίνακας 1, τα περισσότερα κράτη μέλη έχουν επίσης θεσπίσει μέτρα που ευνοούν το παράλληλο εμπόριο. Παρατίθεται στη συνέχεια (αιτιολογικές σκέψεις 37 έως 52) μια σύντομη περιγραφή του ρυθμιστικού πλαισίου στην Ισπανία και στο Ηνωμένο Βασίλειο, καθώς και στα άλλα κράτη μέλη. Η περιγραφή επικεντρώνεται στον έλεγχο των τιμών υπό τη στενή έννοια του όρου και στα συστήματα επιστροφής. Δίδονται επίσης ορισμένες πληροφορίες σχετικά με τα κίνητρα για το παράλληλο εμπόριο.

α) Ισπανία

(37) Στην Ισπανία ισχύουν ανώτατες τιμές για τα χορηγούμενα με ιατρική συνταγή φάρμακα των οποίων τα έξοδα επιστρέφονται. Η βασική νομοθεσία περιέχεται στο άρθρο 100 του νόμου 25/1990 (Ley del Medicamento), όπως τροποποιήθηκε διαδοχικά το 1993, 1997 και 1998. Το άρθρο 100 παράγραφος 1 του νόμου 25/1990 προβλέπει εν γένει ότι οι τιμές των φαρμακευτικών προϊόντων πρέπει να καθορίζονται βάσει αντικειμενικών και ελέγξιμων κριτηρίων. Το άρθρο 100 παράγραφος 2 του νόμου 25/1990 προβλέπει ότι το Υπουργείο Υγείας και Καταναλωτών καθορίζει την ανώτατη βιομηχανική τιμή κάθε φαρμακευτικού προϊόντος που χρηματοδοτείται από το εθνικό σύστημα κοινωνικής ασφάλισης. Όπως προαναφέρεται (βλέπε αιτιολογική σκέψη 19), η βιομηχανική τιμή είναι η τιμή που χρεώνει η φαρμακευτική εταιρεία στους χονδρεμπόρους. Μετά την από μέρους της GW κοινοποίηση των νέων όρων πώλησης στην Επιτροπή, ο νόμος 55/1999 εισήγαγε περαιτέρω τροποποιήσεις στα άρθρα 100 παράγραφος 1 και 2. Τα άρθρα αυτά τώρα διευκρινίζουν ρητά ότι η ανώτατη βιομηχανική τιμή έχει εφαρμογή μόνο στα προϊόντα που διατίθενται στην Ισπανία και χρηματοδοτούνται με πόρους κοινωνικής Ασφάλισης ή σχετικούς με την υγεία κρατικούς πόρους. Το Υπουργείο καθορίζει επίσης τα περιθώρια κέρδους της εμπορικής αλυσίδας («conceptos correspondientes a la comercialización», άρθρο 100 παράγραφος 3 του νόμου 25/1990). Πρόκειται για τα περιθώρια κέρδους των χονδρεμπόρων και των φαρμακοποιών. Συνεπώς, το Υπουργείο επίσης καθορίζει εκ των πραγμάτων την ανώτατη τιμή λιανικής πώλησης (δηλαδή τις ανώτατες βιομηχανικές τιμές πλέον των περιθωρίων κέρδους του χονδρεμπόρου και του φαρμακοποιού).

(38) Το Υπουργείο καθορίζει την ανώτατη βιομηχανική τιμή σύμφωνα με διαδικασία που προβλέπεται στο βασιλικό διάταγμα 271/1990. Η διαδικασία καθορισμού των τιμών ξεκινά με την υποβολή αίτηση από φαρμακευτική εταιρεία. Σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 2 του βασιλικού διατάγματος 271/1990, η εταιρεία πρέπει να υποβάλει τα απαραίτητα τεχνικά, λογιστικά και οικονομικά έγγραφα για τη σύνταξη οικονομικής έκθεσης. Η έκθεση αυτή αποτελεί τη βάση για τον καθορισμό της τιμής του νέου φαρμακευτικού προϊόντος. Η εταιρεία πρέπει να υποβάλει εμπεριστατωμένη μελέτη αντικατοπτρίζουσα το πραγματικό κόστος κατά το

(22) Μελέτη London Economics, Executive Summary, p.v [1003].

χρόνο ανάπτυξης του φαρμακευτικού προϊόντος⁽²³⁾. Το άρθρο 3 παράγραφος 3 του βασιλικού διατάγματος 271/1990 υποχρεώνει την εθνική διοίκηση να λαμβάνει υπόψη το «σύνολο του κόστους, συμπεριλαμβανομένου του κόστους έρευνας και ανάπτυξης», για τον καθορισμό των τιμών. Προβλέπει επίσης ότι η διοίκηση πρέπει να καθορίζει το κέρδος της εταιρείας με βάση «τεχνική έκθεση για την οικονομική και χρηματοπιστωτική θέση της εταιρείας».

- (39) Ανεξαρτήτων των μεμονωμένων αιτήσεων καθορισμού των τιμών, το γενικό επίπεδο των τιμών των φαρμακευτικών προϊόντων στην Ισπανία έχει συζητηθεί μεταξύ του Υπουργείου Υγείας και της ένωσης παραγωγών φαρμακευτικών προϊόντων Farmindustria. Ωστόσο, τον Σεπτέμβριο του 1999 η Farmindustria αποφάσισε να διακόψει την εφαρμογή της συμφωνίας της με το Υπουργείο Υγείας περί συγκράτησης των δαπανών στον τομέα των φαρμακευτικών προϊόντων⁽²⁴⁾.
- (40) Το άρθρο 2 παράγραφος 3 του βασιλικού διατάγματος 271/1990 επιτρέπει στις φαρμακευτικές εταιρείες να ζητούν αυξήσεις των τιμών όταν [αυτές] καθίστανται απαραίτητες λόγω αλλαγής των συνθηκών δημόσιας υγείας ή των τεχνικών, επιχειρηματικών ή οικονομικών συνθηκών. Η ίδια η GW PLC παραδέχθηκε ότι η GW SA μπόρεσε να αυξήσει τις τιμές της κατ' αυτόν τον τρόπο σε αρκετές περιπτώσεις.
- (41) Το Μάιο του 1997, οι ισπανικές αρχές ενέκριναν αυξήσεις της τιμής των φαρμάκων Serevent, Imigran και Lamictal (σε διάφορες δόσεις και συσκευασίες). Ορισμένες από τις αυξήσεις αυτές ήταν αρκετά μεγάλες (για παράδειγμα, η ανώτατη τιμή μονάδας του Imigran αυξήθηκε από 648,25 ισπανικές πεσέτες σε 750 ισπανικές πεσέτες, ή η εγκεκριμένη τιμή του Lamictal 200 mg σε συσκευασία 30 δισκίων αυξήθηκε σε 273,66 ισπανικές πεσέτες ενώ προηγουμένως το ίδιο προϊόν σε συσκευασία 56 δισκίων πωλείτο έναντι 198,21 ισπανικές πεσέτες)⁽²⁵⁾.
- (42) Τον Ιούλιο του 1998 (μετά την κοινοποίηση της GW SA), σημειώθηκε μια ακόμη σημαντική αύξηση της τιμής του Ventolin Inh. 100mg/200d. Η επιτρεπόμενη ανώτατη τιμή μονάδας αυξήθηκε από 1,5 ισπανικές πεσέτες σε 2,1 ισπανικές πεσέτες.
- (43) Αξίζει να σημειωθεί ότι τα προαναφερθέντα τέσσερα προϊόντα των οποίων οι τιμές αυξήθηκαν (Serevent, Imigran, Lamictal και Ventolin) συγκαταλέγονται μεταξύ των οκτώ προϊόντων που, κατά τους ισχυρισμούς της GW PLC, έχουν τις περισσότερες πιθανότητες να αποτελέσουν αντικείμενο παράλληλων εξαγωγών από την Ισπανία στο Ηνωμένο Βασίλειο (βλέπε αιτιολογική σκέψη 15)⁽²⁶⁾.

β) *Ηνωμένο Βασίλειο*

- (44) Ο έλεγχος των τιμών διέπεται από το σύστημα ρύθμισης των τιμών των φαρμακευτικών προϊόντων («Pharmaceutical Price Regulation Scheme — PPRS»), το οποίο συμφωνείται μεταξύ των παραγωγών και του εθνικού συστήματος υγείας («National Health Service — NHS») του Ηνωμένου Βασιλείου. Το εν λόγω σύστημα καλύπτει όλα τα φάρμακα που παράγονται με έγκριση αποκλειστικής εκμετάλλευσης τα οποία πωλούνται στο NHS. Το PPRS που ίσχυε όταν η GW SA υπέβαλε την κοινοποίηση είχε εφαρμογή από τον Οκτώβριο του 1993 έως τον Σεπτέμβριο του 1998. Το ισχύον σήμερα PPRS καλύπτει την περίοδο από τον Οκτώβριο του 1999 έως τον Οκτώβριο του 2004.
- (45) Οι φαρμακευτικές εταιρείες καθορίζουν ελεύθερα τις τιμές των προϊόντων τους, αλλά το PPRS θέτει ένα ανώτατο όριο στα κέρδη τους, όταν το σύνολο των φαρμάκων που έχουν πωλήσει στο NHS του Ηνωμένου Βασιλείου υπερβαίνει τα 25 εκατομμύρια λίρες στερλίνες (20 εκατομμύρια στο σύστημα του 1993). Το ανώτατο όριο επί των κερδών τίθεται καθορίζοντας έναν «στόχο» ως προς την απόδοση του κεφαλαίου που χρησιμοποιείται για όλες τις πωλήσεις. Ο στόχος αυτός (απόδοση κεφαλαίου) βασίζεται στη μέση αξία του επενδυθέντος κεφαλαίου των παρελθόντων ετών⁽²⁷⁾. Υπάρχουν δύο επίπεδα απόδοσης κεφαλαίου. Το NHS χρησιμοποιεί το ποσοστό απόδοσης κεφαλαίου 21 % για να καθορίσει εάν μια εταιρεία οφείλει να επιστρέψει πλεονάζοντα κέρδη. Χαμηλότερο ποσοστό απόδοσης κεφαλαίου (17 %) χρησιμοποιείται για να κριθούν οι αιτήσεις αύξησης των τιμών. Οι εταιρείες έχουν το δικαίωμα να αφαιρούν από τα «ακαθάριστα» κέρδη τους ένα ποσοστό των εσόδων τους από πωλήσεις που δεν μπορεί να υπερβεί ένα ανώτατο όριο και τούτο ως ανταμοιβή για τις επενδύσεις τους στον τομέα της E & A. Για την GW, η έκπτωση αυτή αντιστοιχεί σε [...] %.
- (46) Όταν τα κέρδη ενός παραγωγού υπερβαίνουν την απόδοση που θεωρείται «στόχος» μπορούν να εφαρμοστούν ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα μέτρα:
- α) μείωση τιμής·
 - β) περιορισμός ή αναστολή των αυξήσεως των τιμών που έχει ζητήσει ο παραγωγός·
 - γ) επιστροφή πλεονάζοντων κερδών.
- (47) Τον Οκτώβριο του 1999, το PPRS εισήγαγε γενική περικοπή των τιμών κατά 4,5 % για όλα τα φάρμακα των οποίων τα έξοδα επιστρέφονται και για όλους τους παραγωγούς φαρμακευτικών προϊόντων. Οι φαρμακευτικές εταιρείες μπορούν να προβούν στη μείωση των τιμών με δύο τρόπους: είτε να μειώσουν όλες τις τιμές κατά 4,5 % είτε να αναπροσαρμόσουν τις τιμές τους μειώνοντας περισσότερο την τιμή ορισμένων φαρμάκων. Κατόπιν της περικοπής, οι τιμές διατηρούνται στο ίδιο επίπεδο για διάστημα 15 μηνών μέχρι την 1η Ιανουαρίου 2001⁽²⁸⁾, εκτός εάν στο μεταξύ συμφωνηθεί άλλη αναπροσαρμογή, η οποία όμως πρέπει να είναι ουδέτερη από άποψη κόστους. Αυτό σημαίνει ότι οποιαδήποτε αλλαγή της τιμής ενός προϊόντος πρέπει να εφαρμόζεται κατά τρόπον ώστε να τηρείται η περικοπή του 4,5 %.

⁽²³⁾ Κοινοποίηση, σ. 42 [42].

⁽²⁴⁾ Απάντηση στην ΚΑ, παράρτημα 7, σ. 3 [3765].

⁽²⁵⁾ Για περισσότερα στοιχεία σχετικά με όλες τις αυξήσεις των τιμών που πέτυχε η GW SA, βλέπε απάντηση στην ΚΑ, παράρτημα 9 [3795/6]. Αναφέρεται ότι η παλαιότερη συσκευασία του Lamictal (56 δισκία) αντικαταστάθηκε από νέα συσκευασία 30 δισκίων: βλέπε απάντηση της GW με ημερομηνία 14 Δεκεμβρίου 1998 [1698].

⁽²⁶⁾ Συμπληρωματική κοινοποίηση της GW με ημερομηνία 28 Ιουλίου 1998, παράρτημα 12[910,911].

⁽²⁷⁾ Βλέπε απάντηση στην ΚΑ, παράρτημα 4 [3674-3680].

⁽²⁸⁾ Απάντηση στην ΚΑ, παράρτημα 4, σ. 5 [3679] και απάντηση της 14ης Δεκεμβρίου 1998 [1709].

(48) Βάσει του συστήματος επιστροφής του Ηνωμένου Βασιλείου, οι ασθενείς καταβάλλουν ενιαία πάγια εισφορά ύψους 6 λιρών στερλινών για τα φάρμακα που αγοράζουν με ιατρική συνταγή, εξαιρουμένων των αντισυλληπτικών που είναι δωρεάν. Ορισμένες κατηγορίες ασθενών (για παράδειγμα, οι άνω των 60 ή κάτω των 18 ετών, οι φτωχοί και οι χρονίως πάσχοντες) απαλλάσσονται από αυτή την υποχρέωση πληρωμής⁽²⁹⁾.

(49) Στο Ηνωμένο Βασίλειο το NHS αποδίδει στους φαρμακοποιούς ένα σταθερό ποσό επιστροφής για κάθε πώληση. Το ποσό αυτό καθορίζεται με βάση τον τιμοκατάλογο του παραγωγού. Κατά συνέπεια, ο φαρμακοποιός εισπράττει το ίδιο ποσό ανεξαρτήτως του πραγματικού κόστους αγοράς με το οποίο επιβαρύνθηκε. Έτσι το ποσό επιστροφής είναι το ίδιο τόσο για τις παράλληλες εισαγωγές φθηνότερων προϊόντων, όσο και για τις εγχώριες αγορές βάσει του τιμοκαταλόγου του παραγωγού. Το NHS εφαρμόζει ένα σύστημα «ανάκτησης» («claw-back») έναντι των φαρμακοποιών ώστε να συνεκτιμάται το παράλληλο εμπόριο. Το NHS αυτόματα αφαιρεί από τον τιμοκατάλογο του παραγωγού ποσοστό έκπτωσης («claw-back») περί το 4 % έως 5 %. Η έκπτωση αυτή βασίζεται στην παραδοχή ότι αντιστοιχεί στην εξοικονόμηση εξόδων που επιτυγχάνουν κάθε χρόνο όλοι οι φαρμακοποιοί του Ηνωμένου Βασιλείου μέσω των προμηθειών τους από το παράλληλο εμπόριο⁽³⁰⁾. Το ποσοστό έκπτωσης ύψους 4 % έως 5 % εφαρμόζεται σε κάθε φαρμακοποιό, ανεξαρτήτως εάν διαθέτει ή όχι προϊόντα του παράλληλου εμπορίου ή, σε περίπτωση που διαθέτει τέτοια προϊόντα, εάν η εξοικονόμηση εξόδων που επιτυγχάνει αντιστοιχεί σε 4 % έως 5 %. Το σύστημα αυτό αποσκοπεί στο να εξασφαλίσει ότι η εξοικονόμηση εξόδων μεταφέρεται τουλάχιστον εν μέρει στο NHS (και συνεπώς στους φορολογούμενους). Μολονότι ο μηχανισμός αυτός αποσκοπεί κυρίως στην αποφυγή του άδικου πλουτισμού των μεσαζόντων και των φαρμακοποιών, παράλληλα του ωθεί να αυξήσουν το παράλληλο εμπόριο. Εάν αγοράζουν φάρμακα μέσω του παράλληλου εμπορίου σε ποσοστό μεγαλύτερο από το σημείο αναφοράς (4 % έως 5 %) που χρησιμοποιείται από το σύστημα ανάκτησης βρίσκονται σε πλεονεκτικότερη θέση έναντι των ανταγωνιστών τους που αγοράζουν φάρμακα από το παράλληλο εμπόριο χωρίς να φθάνουν το ανωτέρω επίπεδο ή ακόμη και έναντι αυτών που πραγματοποιούν μόνον εγχώριες προμήθειες. Η μελέτη της London Economics που υπέβαλε η GW αναφέρει ρητά ότι το σύστημα ανάκτησης αποβαίνει εις βάρος των εμπόρων των οποίων οι παράλληλες εισαγωγές δεν φθάνουν ένα ορισμένο επίπεδο⁽³¹⁾.

Τον Απρίλιο του 1999, το NHS ίδρυσε το εθνικό ίδρυμα κλινική αριστείας (NICE). Το ίδρυμα αυτό διατυπώνει συστάσεις στο NHS, στους ασθενείς και στους ιατρούς σχετικά με τη χρήση των φαρμάκων, τον ιατρικό εξοπλισμό και τις κλινικές διαδικασίες. Στο πλαίσιο αυτό, εξετάζει επίσης τη σχέση κόστους/αποτελεσματικότητας των ιατρικών θεραπειών και των φαρμάκων.

γ) Άλλα κράτη μέλη⁽³²⁾

(50) Όπως η Ισπανία, τα περισσότερα από τα υπόλοιπα κράτη μέλη εφαρμόζουν συστήματα άμεσου ελέγχου των τιμών. Τα συστήματα αυτά καλύπτουν άλλοτε όλα τα φάρμακα (Βέλγιο), άλλοτε μόνο τα φάρμακα που χορηγούνται με ιατρική συνταγή (Κάτω Χώρες) και άλλοτε μόνο τα φάρμακα των οποίων τα έξοδα επιστρέφονται (Δανία, Γαλλία, Ιταλία και Σουηδία). Σε ορισμένες χώρες το ανώτατο όριο των τιμών καθορίζεται βάσει μιας πλειάδας παραμέτρων, συμπεριλαμβανομένων των πραγματικών ή μέσων τιμών σε άλλα κράτη μέλη (Βέλγιο, Φινλανδία, Ιταλία, Σουηδία και Κάτω Χώρες) ή βάσει μιας γενικότερης δοκιμής σχετικά με το τι θεωρείται λογική τιμή (Δανία). Σε άλλες χώρες, οι τιμές καθορίζονται διοικητική (Γαλλία). Οι φαρμακευτικές εταιρείες συνήθως συμμετέχουν στη διαδικασία ρύθμισης των τιμών μαζί με άλλους φορείς της αγοράς. Σε δύο χώρες επιτρέπεται κατ' αρχήν ο ελεύθερος καθορισμός των τιμών όλων των φαρμάκων (Ηνωμένο Βασίλειο και Γερμανία). Ωστόσο, όπως διευκρινίζεται ανωτέρω (παράγραφος 45), στο Ηνωμένο Βασίλειο εφαρμόζεται ανώτατο όριο κερδών για όλα τα παραγόμενα με έγκριση φάρμακα που πωλούνται στο NHS. Στη Γερμανία, όπως εξάλλου και σε όλα τα άλλα προαναφερθέντα κράτη μέλη, ο έλεγχος των τιμών γίνεται έμμεσα δια του συστήματος επιστροφής.

(51) Τα συστήματα επιστροφής μπορούν να λάβουν διάφορες μορφές. Σε ορισμένες χώρες το σύστημα επιστροφής βασίζεται στην τιμή αναφοράς (για παράδειγμα, Γερμανία, Κάτω Χώρες, Σουηδία και Δανία). Τούτο σημαίνει ότι οι εθνικές αρχές επιστρέφουν τα έξοδα αγοράς των φαρμάκων που καλύπτονται από το σύστημα επιστροφής μέχρις ενός ορισμένου ποσού ίσου με την τιμή αναφοράς που καθορίζουν οι ίδιες. Σε ορισμένες χώρες (Δανία και Σουηδία) η τιμή αναφοράς υπολογίζεται βάσει της τιμής του φθηνότερου προϊόντος (ή των φθηνότερων προϊόντων) της ίδιας κατηγορίας. Όταν ένα προϊόν πωλείται σε υψηλότερη τιμή, ο ασθενής επιβαρύνεται με το υπερβάλλον ποσό. Το πεδίο εφαρμογής του συστήματος επιστροφής βάσει της τιμής αναφοράς παρουσιάζει διαφοροποιήσεις. Στη Γερμανία δεν καλύπτει τα φάρμακα που είναι κατοχυρωμένα με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας. Σε άλλα κράτη μέλη, οι επιστροφές που λαμβάνουν οι ασθενείς ανέρχονται σε ένα ποσοστό επί της τιμής πώλησης — το οποίο μπορεί να φθάσει το 100 % (για παράδειγμα, Γαλλία). Σε άλλες χώρες, οι ασθενείς καταβάλλουν μια πάγια εισφορά, ανεξαρτήτως του είδους των φαρμάκων, και το υπόλοιπο ποσό βαρύνει το εθνικό σύστημα υγείας (για παράδειγμα, Ηνωμένο Βασίλειο). Είναι επίσης δυνατό να εφαρμόζεται ένα μεικτό σύστημα. Στις περιπτώσεις αυτές, επιστρέφεται στους ασθενείς ένα ποσοστό επί της τιμής πώλησης, αλλά ταυτόχρονα οι ασθενείς καταβάλλουν μια μικρή πάγια εισφορά ώστε το πληρωτέο ποσό να μην είναι ιδιαίτερα υψηλό (Βέλγιο, Φινλανδία, Ιταλία). Συχνά υπάρχουν ιδιαίτερες ρυθμίσεις υπέρ ορισμένων κοινωνικών ομάδων (συνταξιούχοι, ανάπηροι, χήρες κ.λπ.). Επιπλέον, σε ορισμένες χώρες (Δανία και Σουηδία) δεν επιστρέφονται στους ασθενείς τα έξοδά τους για φάρμακα, εφόσον το ετήσιο ποσό αυτών των εξόδων είναι χαμηλότερο από ένα ορισμένο επίπεδο.

⁽²⁹⁾ Πληροφορίες ληφθείσες από έγγραφο εργασίας περιλαμβανόμενο στο παράρτημα 6 των παρατηρήσεων της EFPIA στην υπόθεση IV/36957 με ημερομηνία 22 Νοεμβρίου 1999.

⁽³⁰⁾ Μελέτη της London Economics, σ. 19 [01023]. Το ποσοστό που ανέφερε η GW κατά την ακρόαση ανέρχεται σε 4 % έως 5 % [4274].

⁽³¹⁾ Μελέτη της London Economics, σ. 41 [1045].

⁽³²⁾ Πληροφορίες ληφθείσες από έγγραφο εργασίας περιλαμβανόμενο στο παράρτημα 6 των παρατηρήσεων της EFPIA στην υπόθεση IV/36957 με ημερομηνία 22 Νοεμβρίου 1999.

- (52) Όπως φαίνεται στον πίνακα 1, τα περισσότερα κράτη μέλη εφαρμόζουν επίσης μέτρα για την προώθηση του παράλληλου εμπορίου. Στις Κάτω Χώρες καταβάλλεται στους φαρμακοποιούς η τιμή χονδρικής πώλησης πλέον ενός σταθερού ποσού (όπως και στο Ηνωμένο Βασίλειο). Οι φαρμακοποιοί που βρίσκουν φθηνότερα προϊόντα μέσω των παράλληλων εισαγωγών δεν χρειάζεται να το γνωστοποιήσουν στο ολλανδικό υπουργείο υγείας και εισπράττουν το ίδιο ποσό⁽³³⁾. Κατ' αυτόν τον τρόπο αυξάνεται το περιθώριο κέρδους τους και τους παρέχεται ένα κίνητρο να ασχοληθούν με το παράλληλο εμπόριο. Δεν υπάρχει σύστημα ανάκτησης για την προσαρμογή των κερδών τους. Στη Δανία, όπου κατά την GW το παράλληλο εμπόριο καλύπτει το 9 % της αγοράς⁽³⁴⁾, οι φαρμακοποιοί υποχρεούνται εκ του νόμου να ενημερώνουν τον ασθενή που ζητά ένα συγκεκριμένο φάρμακο που έχει συνταγογραφήσει ο γιατρός του σχετικά με όλα τα διαθέσιμα φθηνότερα υποκατάστατα, συμπεριλαμβανομένων των προϊόντων του παράλληλου εμπορίου. Σε δύο ακόμη κράτη μέλη (Γερμανία και Σουηδία) όπου — σύμφωνα με τον πίνακα 1 — δεν υπάρχουν κίνητρα για παράλληλες εισαγωγές, ευνοείται η χρησιμοποίηση προϊόντων του παράλληλου εμπορίου από τους φαρμακοποιούς. Σύμφωνα με έκθεση του 1999 που εκπόνησε η σουηδική αρχή ανταγωνισμού, οι κομητείες συστήνουν στα φαρμακεία να πωλούν τα φθηνότερα φάρμακα, συμπεριλαμβανομένων των προϊόντων του παράλληλου εμπορίου⁽³⁵⁾. Στη Γερμανία, σύμφωνα με την τροποποιημένη παράγραφο 129 του νόμου περί κοινωνικών ασφαλίσεων (Sozialgesetzbuch), οι φαρμακοποιοί υποχρεούνται επίσης να πωλούν φθηνά εισαγόμενα φαρμακευτικά προϊόντα υπό όρους που πρέπει να καθορίζονται σε σύμβαση μεταξύ των φαρμακείων και των ταμείων ασφάλισης υγείας «Krankenkassen» (γνωστή ως «Re-Import Förderklausel», ρήτρα προώθησης της επανεισαγωγής)⁽³⁶⁾. Σύμφωνα με το Υπουργείο Υγείας, η ρήτρα αυτή θα έπρεπε να προωθεί τον ανταγωνισμό τιμών και να οδηγεί σε εξοικονόμηση εξόδων για τα συστήματα υγειονομικής ασφάλισης⁽³⁷⁾. Η εξοικονόμηση εξόδων ωφελεί εμμέσως τον ασθενή που χρηματοδοτεί τα συστήματα αυτά μέσω της μηνιαίας υποχρεωτικής εισφοράς υγειονομικής ασφάλισης⁽³⁸⁾.

2. ΔΙΑΚΥΜΑΝΣΕΙΣ ΤΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΩΝ ΙΣΟΤΙΜΙΩΝ

- (53) Το γεγονός ότι οι διακυμάνσεις των συναλλαγματικών ισοτιμιών επηρεάζουν τον παράλληλο εμπόριο είναι πανθομολογούμενο. Οι διακυμάνσεις αυτές έπαισαν να υφίστανται από την 1η Ιανουαρίου 1999 μεταξύ των κρατών μελών που ανήκουν στη ζώνη του ευρώ της οικονομικής και νομισματικής ένωσης. Ωστόσο, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Δανία και η Σουηδία παραμένουν εκτεθειμένες στις διακυμάνσεις των συναλλαγματικών ισοτιμιών. Σε μελέτη του 1998 σχετικά με τις «στρατηγικές των παράλληλων εισαγωγών» αναφέρονται τα ακόλουθα:

- (33) Βλέπε αιτιολογική σκέψη 34 ανωτέρω και μελέτη της London School of Economics, σ. 18 [1022].
 (34) Μελέτη της London Economics, σ. 18 [1022]. Όλα τα υπόλοιπα ποσοστά στην παρούσα αιτιολογική σκέψη έχουν επίσης ληφθεί από τη μελέτη της London Economics.
 (35) Έκθεση της SCA με τίτλο «Konkurrens vid förläjlign an läkemedel», σσ. 15-16.
 (36) BGBl. 1999, Teil 1, nr. 69, σ. 2637.
 (37) Ιστοσελίδα Gesundheitsministerium, Dialog Gesundheit, 69 ερωτήσεις.
 (38) Τούτο ισχύει ιδιαίτερα για τα κατοχυρωμένα με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας προϊόντα τα οποία, σύμφωνα με τη γερμανική νομοθεσία, τιμολογούνται ελεύθερα (και δεν υπόκεινται σε ανώτατο όριο επιστροφής, σύμφωνα με το οποίο τα συστήματα υγειονομικής ασφάλισης καταβάλουν μόνο ένα σταθερό ποσό, ενώ το τυχόν υπερβάλλον ποσό βαρύνει τον ασθενή «Festbeträge»).

Στο παρελθόν οι συναλλαγματικοί κίνδυνοι προκαλούσαν σοβαρές περιπλοκές, καθότι οι διακυμάνσεις των συναλλαγματικών ισοτιμιών μπορούν γρήγορα να συρρικνώσουν, ένα όχι να εξαλείψουν, τις διαφορές των τιμών. Ως εκ τούτου, πολλοί εισαγωγείς προσπαθούσαν να περιορίσουν τον κίνδυνο συνάπτοντας προθεσμιακά συμβόλαια αγοράς συναλλάγματος για τα περισσότερα χρησιμοποιούμενα ξένα νομίσματα. Ωστόσο, τα τελευταία χρόνια, οι ισοτιμίες μεταξύ των νομισμάτων των βασικών κρατών μελών της ΕΚ διατηρήθηκαν πολύ σταθερές, με βασική εξαίρεση τη στερλίνα του Ηνωμένου Βασιλείου. Η ισχύς της στερλίνας τους τελευταίους μήνες είχε πολύ θετική επίδραση στα κέρδη των εισαγωγέων του Ηνωμένου Βασιλείου⁽³⁹⁾.

- (54) Η ίδια η GW σημειώνει ότι «η ανατίμηση της λίρας στερλίνας οδήγησε σε αύξηση των τιμών στο Ηνωμένο Βασίλειο σε σχέση με τις τιμές σε άλλες χώρες της ΕΕ»⁽⁴⁰⁾. Από τον Οκτώβριο του 1996 μέχρι τον Απρίλιο του 1998 η ισοτιμία λίρας στερλίνας/ισπανικής πεσέτας αυξήθηκε από 200,27 σε 262,09 (βλέπε παράρτημα 3 της απόφασης). Με άλλα λόγια η ανατίμηση της λίρας στερλίνας προσέγγισε το 30 %. Η ισοτιμία του Οκτωβρίου 1996 λαμβάνεται ως σημείο αναφοράς διότι από αυτό το μήνα και εξής σημειώθηκε σταθερή αύξηση της συναλλαγματικής ισοτιμίας. Έφθασε στο ανώτατο σημείο τον Απρίλιο του 1998 (ένα μήνα αργότερα η GW SA κοινοποίησε τους νέους όρους πώλησης) και στη συνέχεια μειώθηκε κάπως. Εάν συγκριθεί η συναλλαγματική ισοτιμία του Ιανουαρίου 1996 (188,65) με την ισοτιμία του Δεκεμβρίου 1998 (240,09), διαπιστώνεται ανατίμηση της λίρας στερλίνας σχεδόν κατά 27 %. Η περίοδος αυτή είναι σημαντική, διότι για τα έτη αυτά η GW υπέβαλε στοιχεία σχετικά με το παράλληλο εμπόριο των προϊόντων της (βλέπε αιτιολογικές σκέψεις 64 έως 71).

Z. ΤΟ ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΤΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΤΗΣ GW ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ — ΟΙ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΟΡΩΝ ΠΩΛΗΣΗΣ ΤΗΣ GW

- (55) Όπως προαναφέρθηκε (αιτιολογική σκέψη 13), οι νέοι όροι πώλησης της GW SA καλύπτουν 82 προϊόντα, αλλά η GW PLC δήλωσε ότι οκτώ μόνο προϊόντα έχουν τις περισσότερες πιθανότητες να αποτελέσουν αντικείμενο του παράλληλου εμπορίου (15, εάν συνυπολογιστούν οι διάφορες δόσεις, οι διάφοροι τρόποι χορήγησης και τα διάφορα μεγέθη της συσκευασίας). Για τα οκτώ αυτά προϊόντα, η GW PLC υπέβαλε στοιχεία σχετικά με το ύψος των τιμών τους σε όλα τα κράτη μέλη εκτός του Λουξεμβούργου, υποστηρίζοντας ότι οι τιμές στην Ισπανία διατηρούνται τεχνητά σε χαμηλό επίπεδο⁽⁴¹⁾. Η GW PLC υπέβαλε επίσης στοιχεία σχετικά με τον όγκο του παράλληλου εμπορίου αυτών των προϊόντων, επικεντρώνοντας στις εξαγωγές από την Ισπανία και στις εισαγωγές στο Ηνωμένο Βασίλειο⁽⁴²⁾.

(39) «Parallel Importing Strategies» (εκδόσεις SCRIP, 20 Απριλίου 1998), PJB publications Ltd, σ. 32.

(40) Μελέτη I της Frontier Economics, σ. 32 [3728].

(41) Αρχική κοινοποίηση [10, 72 και 73] και συμπληρωματική κοινοποίηση της GW με ημερομηνία 28 Ιουλίου 1998, σ. 8 [840].

(42) Βλέπε παραρτήματα 3 και 4 της κοινοποίησης της 28ης Ιουλίου 1998 [885-888] και απάντηση της GW PLC με ημερομηνία 14 Δεκεμβρίου 1998 στα ερωτήματα 2 και 3 της επίσημης αίτησης παροχής πληροφοριών της Επιτροπής με ημερομηνία 30 Οκτωβρίου 1998 [1612-1621].

- (56) Μολονότι το άρθρο 4 των νέων όρων πώλησης έχει εφαρμογή και στα 82 προϊόντα που περιλαμβάνονται στο παράρτημα 1 Ι της παρούσας απόφασης, η Επιτροπή εξέταση το ύψος των τιμών των οκτώ προϊόντων που κατά την GW PLC παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τους εμπόρους που ασχολούνται με το παράλληλο εμπόριο. Το ύψος των τιμών αυτών, που ίσχυαν στις 27 Απριλίου 1998, εξετάζεται στο τμήμα 1 που ακολουθεί. Στο τμήμα αυτό, η Επιτροπή εξετάζει επίσης ειδικότερα τις εγχώριες τιμές στην Ισπανία και στο Ηνωμένο Βασίλειο, μολονότι το άρθρο 4B έχει εφαρμογή ανεξαρτήτως του τελικού προορισμού των προϊόντων που εξάγονται από την Ισπανία.
- (57) Στο κεφάλαιο 2, παρατίθενται τα πληροφοριακά στοιχεία που υπέβαλε η GW PLC σχετικά με τον όγκο του παράλληλου εμπορίου όσον αφορά τα οκτώ προϊόντα κατά την περίοδο από το 1996 έως το 1998, δηλαδή κυρίως πριν από την καθιέρωση των νέων όρων πώλησης στην Ισπανία.
- (58) Στα κεφάλαια 3 και 4, περιγράφονται οι δυνητικές συνέπειες των τιμών που προβλέπονται στα άρθρα 4A και 4B στο παράλληλο εμπόριο προς άλλα κράτη μέλη, μέσω της σύγκρισής τους με τις τιμές που επικρατούν σε αυτά τα κράτη μέλη.
1. ΤΟ ΥΨΟΣ ΤΩΝ ΤΙΜΩΝ ΤΗΣ GW ΤΟ 1998
- α) **Οι τιμές της GW στις διάφορες χώρες της Κοινότητας**
- (59) Ο πίνακας 2Α κατωτέρω παρέχει μια γενική επισκόπηση των τιμών των οκτώ προϊόντων της GW, τα οποία — κατά την GW PLC — διακινούνταν κυρίως μέσω του παράλληλου εμπορίου στην Κοινότητα στις 27 Απριλίου 1998. Οι τιμές είναι τιμές μονάδος εκφρασμένες σε ισπανικές πεσέτες. Οι τιμές των άρθρων 4Α και 4Β στην Ισπανία είναι αυτές που εφαρμόζονται στην Ισπανία μετά την έναρξη ισχύος των νέων όρων πώλησης στις 9 Μαρτίου 1998. Οι τιμές στα άλλα κράτη μέλη είναι αυτές που ίσχυαν στις 27 Απριλίου 1998, αλλά έχουν μετατραπεί σε ισπανικές πεσέτες με βάση τη συναλλαγματική ισοτιμία της 9ης Μαρτίου 1998 (όπως υποβλήθηκαν από την GW).
- (60) Οι τιμές του Ventolin και του Becotide παρατίθενται χωριστά στον πίνακα 2Β, διότι οι τιμές τους βάσει του άρθρου 4Α ή/και του άρθρου 4Β άλλαξαν μετά τις 9 Μαρτίου 1998. Οι τιμές στον πίνακα αυτόν ίσχυαν στις 29 Ιουνίου 1998 και εκφράζονται σε ισπανικές πεσέτες με βάση τη συναλλαγματική ισοτιμία της ίδιας ημερομηνίας.

Πίνακας 2 Α: Τιμές της Glaxo Wellcome στην Κοινότητα (εκτός του Λουξεμβούργου) στις 27 Απριλίου 1998

Ονομασία προϊόντος	SP (4A)	SP (4B)	A	B	DK	FIN	FR	D	GR	IRL	I	NL	P	S	UK
Becotide Inh. 200×50mcg	2,03	13,49	8,03	5,56	3,64	7,57	4,41	8,62	2,09	5,36	2,95	5,63	3,10	5,59	6,03
Becloforte Inh. 250mcg×180 d.	12,31	21,94	26,44	22,21	18,97	26,59	21,81	30,71	8,34	22,31	10,81	23,43	17,36	23,53	25,65
Beconase Sp. NA. 50mcg×200 d.	2,15	5,70	6,30	5,56	4,40	7,35	/	7,68	/	4,96	2,95	5,41	3,00	5,67	5,56
Flixotide 50mcg Inh. ×120 d.	16,13	18,73	16,07	/	16,61	14,45	/	/	/	17,26	13,80	19,57	19,76	/	21,15
Flixotide 250mcg Inh. ×120 d.	53,75	69,99	48,37	45,80	58,94	48,93	/	65,31	51,16	58,70	58,94	54,35	71,88	/	71,92
Flixotide 100mcg Accuhaler ×60 (*)	32,25	37,46	34,50	/	33,51	28,90	/	/	31,22	/	/	22,91	/	55,12	47,38
Flixotide 500mcg Accuhaler ×60 (*)	107,50	139,98	96,92	/	118,74	97,87	/	/	/	/	/	88,15	/	152,77	148,92
Imigran 50mg (4 compr.)	750,00	825,00	828,99	739,71	868,38	896,07	/	749,32	420,39	/	591,67	884,58	741,60	916,66	1 099,61
Imigran 6mg inject. (2 jeringas)	2 695,50	3 752,00	4 054,51	3 242,50	4 179,53	3 625,54	3 604,97	3 605,24	2 990,46	/	3 004,04	3 854,17	3 046,30	3 430,35	4 347,25
Lamictal 100mg (56 compr.)	155,36	185,72	/	173,22	213,17	190,27	161,65	208,86	148,96	203,14	146,63	235,85	139,14	222,21	232,33
Lamictal 25mg (56 compr.)	53,57	74,27	/	54,09	78,06	64,45	54,81	55,47	37,24	75,04	36,57	58,95	45,04	75,26	79,19
Lamictal 50mg (56 compr.)	89,28	107,55	/	86,62	125,23	110,30	/	108,73	74,47	117,78	73,31	117,92	75,10	132,64	134,68
Lamictal 200mg (30 compr.)	232,90	245,83	/	/	394,25	330,28	/	385,26	217,94	365,65	283,86	471,69	/	389,39	394,92
Serevent Inh. 25mg (120 d.)	34,54	46,95	30,14	31,89	38,94	38,02	34,86	31,72	31,25	39,05	30,78	34,27	31,92	/	52,95
Ventolin Inh. 100mg (200 d.)	1,50	10,00	3,62	2,68	1,86	3,73	2,71	3,80	1,52	2,53	2,03	2,85	2,06	2,14	2,55

(*) Flixotide MDPI Diskus Inhaler σε όλες τις χώρες εκτός της Ισπανίας.

Πηγή: υπολογισμοί βάσει των στοιχείων που υπέβαλε η Glaxo Wellcome, επιστολή της 6ης Μαΐου 1998, έγγρ. 2 και 20 [662-663, 782-811], απάντηση στην ΚΑ, μελέτη I Frontier Economics, παράρτημα 6, σ. 14 [3710].

Πίνακας 2 Β: Τιμές της Glaxo Wellcome στην Κοινότητα (εκτός του Λουξεμβούργου) στις 29 Ιουνίου 1998

Επωνυμία προϊόντος	SP (4A)	SP (4B)	A	B	DK	FIN	FR	D	GR	IRL	I	NL	P	S	UK
Becotide Inh. 200×50mcg	2,03	6,50	8,04	5,56	3,64	7,56	4,41	8,63	1,96	5,42	2,95	5,64	3,10	5,57	6,08
Ventolin Inh. 100mg (200 d.)	2,10	2,65	3,62	2,69	1,86	3,73	2,71	3,80	1,43	2,55	2,04	2,86	2,07	2,14	2,57

Πηγή: υπολογισμοί βάσει των στοιχείων που υπέβαλε η Glaxo Wellcome, επιστολή της 30ής Ιουνίου 1998, έγγρ. 1 και 2 [821-826, 827], επιστολή της 6ης Μαΐου 1998, έγγρ. 20 [782-811], απάντηση στην ΚΑ, μελέτη I Frontier Economics, παράρτημα 6, σ. 14 [3710].

β) **Τιμές της GW στην Ισπανία και στο Ηνωμένο Βασίλειο σε σύγκριση με τον κοινοτικό μέσο όρο**

- (61) Στον πίνακα 3 συγκρίνονται οι τιμές που προβλέπονται στο άρθρο 4Α για τις εγχώριες πωλήσεις στην Ισπανία (χώρα πηγή του παράλληλου εμπορίου κατά την GW) με τις τιμές της GW στο Ηνωμένο Βασίλειο (χώρα στόχο του παράλληλου εμπορίου κατά την GW), καθώς και με τις

μέσες τιμές στην Κοινότητα. Η χρησιμότητα του πίνακα περιορίζεται στην εκτίμηση συγκεκριμένων ευκαιριών της αγοράς για τους εμπόρους που επιδιώκουν να πραγματοποιήσουν παράλληλες εξαγωγές από την Ισπανία στο Ηνωμένο Βασίλειο. Ωστόσο, ο πίνακας δείχνει ότι δεν είναι όλες οι τιμές στην Ισπανία «τεχνητά χαμηλές», όπως διατείνεται η GW PLC και ότι η συντριπτική πλειονότητα των τιμών στο Ηνωμένο Βασίλειο υπερβαίνει τον κοινοτικό μέσο όρο κατά 20 % και πλέον.

Πίνακας 3

A) Τιμές στις 9 Μαρτίου 1998

Επωνυμία προϊόντος	ESP ανά μονάδα προϊόντος			EK = 100		
	SP (4A)	UK	EU	SP (4A)	UK	EU
1. Becotide Inh. 200×50mcg	2,03	6,03	5,04	40,28	119,64	100
2. Becloforte Inh. 250mcg×180 d.	12,31	25,65	20,75	59,33	123,61	100
3. Beconase Sp. NA. 50mcg×200 d.	2,15	5,56	5,08	42,32	109,45	100
4. Flixotide 50mcg Inh. ×120 d.	16,12	21,15	17,20	93,72	122,97	100
5. Flixotide 250mcg Inh. ×120 d.	53,75	71,92	57,34	93,74	125,43	100
6. Flixotide 100mcg Accuhaler ×60 (*)	32,25	47,38	35,72	90,29	132,64	100
7. Flixotide 500mcg Accuhaler ×60 (*)	107,50	148,92	115,84	92,08	128,56	100
8. Imigran 50mg (4 compr.)	750,00	1 099,61	790,58	94,87	139,09	100
9. Imigran 6mg inject. (2 jeringas)	2 695,50	4 347,25	3 513,87	76,71	123,72	100
10. Lamictal 100mg (56 compr.)	155,36	232,33	186,98	83,09	124,25	100
11. Lamictal 25mg (56 compr.)	53,57	79,19	59,06	90,07	134,08	100
12. Lamictal 50mg (56 compr.)	89,28	134,68	103,84	85,98	129,07	100
13. Lamictal 200mg (30 compr.)	232,90	394,92	346,61	67,19	113,94	100
14. Serevent Inh. 25mg (120 d.)	34,54	52,95	35,41	97,54	149,53	100
15. Ventolin Inh. 100mg (200 d.)	1,50	2,55	2,54	59,06	100,39	100

(*) Flixotide MDPI Diskus Inhaler σε όλες τις χώρες εκτός της Ισπανίας.

B) Τιμές στις 29 Ιουνίου 1998

Επωνυμία προϊόντος	ESP ανά μονάδα προϊόντος			EK = 100		
	SP (4A)	UK	EU	SP (4A)	UK	EU
1. Becotide Inh. 200×50mcg	2,03	6,50	5,04	40,28	128,97	100
2. Ventolin Inh. 100mg (200 d.)	2,10	2,65	2,58	81,04	102,71	100

(62) Όσον αφορά την Ισπανία, οι μισές από τις τιμές που προβλέπονται στο άρθρο 4Α ανέρχονται τουλάχιστον στο 90 % της μέσης τιμής στην Κοινότητα, ενώ οι τιμές δύο προϊόντων (Lamictal 50mg/100mg) ανέρχονται στο 85 % περίπου του κοινοτικού μέσου όρου. Μεταξύ των τιμών που είναι αισθητά χαμηλότερες από τον κοινοτικό μέσο όρο (κάτω του 60 % του κοινοτικού μέσου όρου) συγκαταλέγεται η τιμή του Becotide, το οποίο είναι σχετικά παλαιό προϊόν (διατέθηκε στην αγορά το 1976) και η τιμή του Ventolin, η οποία όμως αυξήθηκε από την GW SA, με αποτέλεσμα να μειωθεί η διαφορά τιμής με τον κοινοτικό μέσο όρο σε λιγότερο από 20 % (βλέπε πίνακα 3B).

(63) Στο Ηνωμένο Βασίλειο, οι τιμές δώδεκα από τα δεκαπέντε προϊόντα είναι υψηλότερες κατά 20 % τουλάχιστον από τη μέση τιμή στην Κοινότητα. Σε τέσσερις περιπτώσεις, η διαφορά τιμών υπερβαίνει το 30 %. Προσεγγίζει σχεδόν το 50 % για το Serevent Inh. 25 mg/120 d). Η διαφορά είναι ιδιαίτερα αισθητή για τα προϊόντα που διατέθηκαν στην αγορά σχετικά πρόσφατα, από το 1990 έως το 1993, Flixotide, Imigran, Lamictal και Serevent.

2. ΟΓΚΟΣ ΤΟΥ ΠΑΡΑΛΛΗΛΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΤΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΤΗΣ GW ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 1996-1998

(64) Στις 28 Ιουλίου 1998, η GW PLC υπέβαλε τις εκτιμήσεις της σχετικά με τον όγκο του παράλληλου εμπορίου των προϊόντων για τα έτη 1996 έως 1998 και την απώλεια εσόδων από πωλήσεις συνεπεία του παράλληλου εμπορίου.

(65) Η πρώτη δέσμη στοιχείων αφορούσε, μεταξύ άλλων, τις παράλληλες εισαγωγές όλων των προϊόντων της GW από όλες τις πηγές στο Ηνωμένο Βασίλειο. Η αξία των εισαγωγών αυτών εκτιμήθηκε σε [...] εκατομμύρια λίρες στερλίνες το 1996, [...] εκατομμύρια λίρες στερλίνες το 1997 και [...] εκατομμύρια λίρες στερλίνες το 1998 (που αντιπροσωπεύουν το [...] %, [...] % και [...] % αντίστοιχα επί όλων των πωλήσεων στο Ηνωμένο Βασίλειο). Λαμβάνοντας υπόψη τα έσοδα από πωλήσεις σε άλλες χώρες εκτός του Ηνωμένου Βασιλείου, η GW εκτιμά την αναλογούσα καθαρή απώλεια εσόδων σε [...] εκατομμύρια λίρες στερλίνες, [...] εκατομμύρια λίρες στερλίνες και [...] εκατομμύρια λίρες στερλίνες αντίστοιχα⁽⁴³⁾.

(66) Μια δεύτερη δέσμη στοιχείων αφορούσε τις παράλληλες εισαγωγές των οκτώ προϊόντων της GW που παρουσίαζαν τον υψηλότερο όγκο παράλληλων εισαγωγών από όλες τις πηγές στο Ηνωμένο Βασίλειο. Η αξία των εισαγωγών αυτών ανέρχεται σε [...] εκατομμύρια λίρες στερλίνες το 1996, [...] εκατομμύρια λίρες στερλίνες το 1997 και [...] εκατομμύρια λίρες στερλίνες το 1998 (που αντιπροσωπεύουν το [...] %, [...] % και [...] % αντίστοιχα επί όλων των πωλήσεων των προϊόντων αυτών από την GW UK)⁽⁴⁴⁾.

(67) Μια τρίτη δέσμη στοιχείων αφορά τις παράλληλες εισαγωγές των οκτώ αυτών βασικών προϊόντων στο Ηνωμένο Βασίλειο μόνο από την Ισπανία. Η αξία τους ανήλθε σε [...] εκατομμύρια λίρες στερλίνες το 1996 ([...] % επί των συνολικών πωλήσεων στο Ηνωμένο Βασίλειο), [...] εκατομμύρια λίρες

στερλίνες το 1997 ([...] % επί των συνολικών πωλήσεων στο Ηνωμένο Βασίλειο) και [...] εκατομμύρια λίρες στερλίνες το 1998 ([...] % επί των συνολικών πωλήσεων της GW στο Ηνωμένο Βασίλειο)⁽⁴⁵⁾. Συμψηφίζοντας αυτά τα ποσά με τα έσοδα από τις υψηλότερες πωλήσεις στην Ισπανία, η GW εκτιμά ότι η καθαρή απώλεια εσόδων συνεπεία των εισαγωγών αυτών ανέρχεται σε [...] εκατομμύρια λίρες στερλίνες κατά τη διάρκεια της τριετίας (και σε [...] εκατομμύρια λίρες στερλίνες το 1998 μόνο)⁽⁴⁶⁾.

(68) Η σύγκριση μεταξύ της δεύτερης και της τρίτης δέσμης στοιχείων δείχνει ότι το ποσοστό των εισαγωγών από την Ισπανία στο Ηνωμένο Βασίλειο σε σχέση με τις εισαγωγές από όλες τις πηγές συνολικά παρέμεινε σταθερό: το 1996 [...] % ([...] εκατομμύρια λίρες στερλίνες επί συνόλου [...] εκατομμύρια λίρες στερλίνες), το 1997 [...] % ([...] εκατομμύρια λίρες στερλίνες επί συνόλου [...] εκατομμύρια λίρες στερλίνες) και το 1998 [...] εκατομμύρια λίρες στερλίνες επί συνόλου [...] εκατομμύρια λίρες στερλίνες ([...] %). Με άλλα λόγια, μολονότι σε απόλυτες τιμές ο όγκος των εισαγωγών από την Ισπανία αυξήθηκε κατά τη διάρκεια αυτής της τριετίας, το ποσοστό τους επί του συνόλου των εισαγωγών στο Ηνωμένο Βασίλειο διατηρήθηκε σταθερά στο [...] % περίπου.

(69) Στις 30 Οκτωβρίου 1998 και στις 22 Ιανουαρίου 1999, η Επιτροπή ζήτησε από την GW να υποβάλει λεπτομερέστερα στοιχεία σχετικά με το παράλληλο εμπόριο των οκτώ σημαντικότερων προϊόντων. Η Επιτροπή ζήτησε ακριβή στοιχεία σχετικά με α) την αξία και τον όγκο του προερχόμενου από την Ισπανία παράλληλου εμπορίου προς κάθε κράτος μέλος για καθένα από τα οκτώ προϊόντα, και β) την αξία και τον όγκο των εισαγωγών στο Ηνωμένο Βασίλειο από όλα τα άλλα κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένης της Ισπανίας, για καθένα από τα προϊόντα αυτά⁽⁴⁷⁾.

(70) Στην πρώτη της απάντηση στις 14 Δεκεμβρίου 1998, η GW υπέβαλε εκτιμήσεις σχετικά με τις παράλληλες εξαγωγές από την Ισπανία. Ωστόσο, δεν προσδιόρισε τις χώρες προορισμού. Επιπλέον, υπογράμμισε ότι «δεν είναι πεπεισμένη ότι τα στοιχεία αυτά παρέχουν μια ακριβή εικόνα του όγκου και της αξίας των προϊόντων που διατίθενται εκτός Ισπανίας». Η GW επεσήμανε μεταξύ άλλων ότι ένα μεγάλο μέρος του παράλληλου εμπορίου λαμβάνει χώρα εκτός των επίσημως ελεγχόμενων διαύλων διανομής και ότι δεν υπάρχει πανευρωπαϊκός έλεγχος του παράλληλου εμπορίου. Όσον αφορά τις εισαγωγές στο Ηνωμένο Βασίλειο, δόθηκαν και πάλι μόνο εκτιμήσεις, ενώ καμία νύξη δεν έγινε ως προς τις χώρες προέλευσης. Οι εκτιμήσεις που δόθηκαν στην εν λόγω απάντηση δεν αφορούσαν ακριβώς τα οκτώ προϊόντα στις διάφορες δόσεις και συσκευασίες τους. Ορισμένα προϊόντα προστέθηκαν⁽⁴⁸⁾, ενώ άλλα παραλείφθηκαν⁽⁴⁹⁾.

(71) Στη δεύτερη απάντηση, στις 18 και 25 Φεβρουαρίου 1999, η GW PLC δήλωσε ότι «δεν υπάρχουν δεδομένα βάσει των οποίων η GW θα μπορούσε να καταστήσει ακριβέστερες τις

⁽⁴⁵⁾ Αυτ. παράρτημα 10 [907].

⁽⁴⁶⁾ Συμπληρωματική κοινοποίηση της 28ης Ιουλίου 1998, σ. 38 [870].

⁽⁴⁷⁾ Αίτηση παροχής πληροφοριών της 22ας Ιανουαρίου 1999 [967].

⁽⁴⁸⁾ Τα προϊόντα αυτά είναι το Flixotide Inhaler 125 mg × 120 δόσεις, το Imigran Injection 2 × 0,5 ml, το Serevent accuhaler 50 mg × 60 δόσεις.

⁽⁴⁹⁾ Τα προϊόντα αυτά είναι το Flixotide 50mcg Inhala. (120 δόσεις), το Flixotide 250 mcg Inhala. (120 δόσεις), το Flixotide 100 mcg Accuhaler × 60 δόσεις, το Flixotide 500 mcg Accuhaler × 60 δόσεις.

⁽⁴³⁾ Παράρτημα 3 της συμπληρωματικής κοινοποίησης της 28ης Ιουλίου 1998 [886].

⁽⁴⁴⁾ Αυτ., παράρτημα 4 [888].

εκτιμήσεις της για τον όγκο και την αξία», αλλά η εμπειρία της την οδηγεί στο συμπέρασμα ότι «η συντριπτική πλειονότητα (90 % ή περισσότερο) των παράλληλων εισαγωγών από την Ισπανία καταλήγει στο Ηνωμένο Βασίλειο, ενώ οι υπόλοιπες εξαγωγές κατευθύνονται προς τη Γερμανία, τις Κάτω Χώρες, τη Δανία και τη Σουηδία». Όσον αφορά τις παράλληλες εισαγωγές στο Ηνωμένο Βασίλειο, η GW εκτιμά ότι το 20 % έως και το 100 % των εισαγωγών αυτών προέρχονται από την Ισπανία. Η GW παραδέχθηκε και πάλι ότι «τα στοιχεία σχετικά με την αξία των προϊόντων δεν είναι “πραγματικά”, αλλά βασίζονται σε σειρά υποθέσεων» και συνεπώς ότι «οι εκτιμήσεις δεν βασίζονται σε εμπειρικά δεδομένα». Συνεπώς, εξέφρασε «την επιφύλαξη ότι τα στοιχεία ενδέχεται να μην είναι αξιόπιστα» ⁽⁵⁰⁾.

3. ΟΙ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΟΡΩΝ ΠΩΛΗΣΗΣ ΤΗΣ GW SA ΣΤΟ ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΤΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΤΗΣ

- (72) Ο πίνακας 4-1 αποτελεί μια αξιόπιστη αφετηρία για να εκτιμηθεί πώς επηρέασε η καθιέρωση των τιμών των άρθρων 4A και 4B από την GW SA τη δυνατότητα των ισπανών χονδρεμπόρων να εξάγουν τα προϊόντα της GW. Στις 27 Απριλίου 1998 η τιμή που επικρατούσε σε άλλα κράτη μέλη ήταν χαμηλότερη από την τιμή του άρθρου 4A σε 38 περιπτώσεις. Τούτο σημαίνει ότι οι ισπανοί χονδρέμποροι δεν είχαν το οικονομικό κίνητρο να εξάγουν τα προϊόντα, ακόμη και αν μπορούν να τα αγοράζουν στην τιμή του άρθρου 4A. Συνεπώς, η τιμή του άρθρου 4B δεν επηρέαζε το παράλληλο εμπόριο στις περιπτώσεις αυτές. Σε 66 άλλες περιπτώσεις, η τιμή στα άλλα κράτη μέλη ήταν υψηλότερη από την τιμή του άρθρου 4A, αλλά χαμηλότερη από την τιμή του άρθρου 4B. Στην περίπτωση αυτή η τιμή του άρθρου 4B στερούσε από τους χονδρεμπόρους την ευκαιρία να εξάγουν τα προϊόντα. Έτσι το παράλληλο εμπόριο αποκλειόταν. Στις υπόλοιπες 57 περιπτώσεις, η τιμή στα άλλα κράτη μέλη ήταν υψηλότερη από την τιμή τόσο του άρθρου 4A, όσο και του άρθρου 4B. Η τιμή του

άρθρου 4B δεν ήταν μεν απαγορευτική για το παράλληλο εμπόριο, αλλά καθιστούσε τις εξαγωγικές δραστηριότητες λιγότερο επικερδείς. Κατά συνέπεια, στις περιπτώσεις αυτές το παράλληλο εμπόριο παρεμποδιζόταν.

- (73) Υπάρχει ένας μικρός χωριστός πίνακας για το Becotide και το Ventolin (πίνακας 4-1B). Για το Becotide, η τιμή του άρθρου 4B μειώθηκε στις 29 Ιουνίου 1998, ενώ για το Ventolin, η τιμή του άρθρου 4A αυξήθηκε (βλέπε αιτιολογικές σκέψεις 42 και 60) και ταυτόχρονα μειώθηκε η τιμή του άρθρου 4B. Ως εκ τούτου, το παράλληλο εμπόριο του Becotide έγινε δυνατό θεωρητικά σε τρεις χώρες, ενώ βελτιώθηκαν και οι ευκαιρίες για το παράλληλο εμπόριο του Ventolin στην τιμή του άρθρου 4B.
- (74) Στον πίνακα 4-1 δεν λαμβάνεται υπόψη το γεγονός ότι οι ισπανοί χονδρέμποροι επιβαρύνονται με έξοδα που πρέπει να προστεθούν στις τιμές στις οποίες αγοράζουν τα φάρμακα από τις φαρμακευτικές εταιρείες. Τα έξοδα αυτά καλύπτουν υπηρεσίες όπως η συσκευασία και η μεταφορά. Δεν υπάρχουν αξιόπιστα στοιχεία σχετικά με το ύψος των εξόδων αυτών. Κατά την ακρόαση η GW PLC υποστήριξε ότι για ορισμένα προϊόντα — συγκεκριμένα για τα επιτυχημένα προϊόντα με τις υψηλότερες πωλήσεις — τα έξοδα αυτά δεν υπερβαίνουν το 5 %, ενώ οι καταγγέλλοντες δήλωσαν ότι τα έξοδά τους μπορούν να φθάσουν το 15 % ⁽⁵¹⁾. Επ' αυτής της βάσης, στους πίνακες 4-2 και 4-3 επαναλαμβάνονται τα στοιχεία του πίνακα 4-1 με προσαύξηση των ισπανικών τιμών κατά 5 % και 15 %. Λαμβάνεται ως δεδομένο ότι τα έξοδα κατ' ουσίαν δεν είναι διαφορετικά μεταξύ των εγχώριων πωλήσεων και των εξαγωγών, μολονότι κατ' αυτόν τον τρόπο ενδέχεται να μειώνεται το κόστος συσκευασίας και μεταφοράς στο πλαίσιο των εξαγωγών.
- (75) Η συνεκτίμηση των εξόδων των χονδρεμπόρων δεν αλλάζει θεαματικά το αποτέλεσμα. Με την προσαύξηση του κόστους κατά 5 % υπάρχουν 68 περιπτώσεις στις οποίες το παράλληλο εμπόριο αποκλείεται από την τιμή του άρθρου 4B και 45 περιπτώσεις στις οποίες παρεμποδίζεται το παράλληλο εμπόριο. Με την προσαύξηση του κόστους κατά 15 %, το παράλληλο εμπόριο αποκλείεται σε 74 περιπτώσεις και παρεμποδίζεται σε 24 περιπτώσεις.

⁽⁵⁰⁾ Στη συμπληρωματική κοινοποίηση της 28ης Ιουλίου 1998 (σ. 10) [842], η GW εξέφρασε την εκτίμηση ότι «οι παράλληλες εισαγωγές από την Ισπανία καλύπτουν το 20 % περίπου των προερχόμενων από παράλληλες εισαγωγές πωλήσεων στο Ηνωμένο Βασίλειο». Από τη σύγκριση των στοιχείων των πινάκων 4 και 10 που επισυνάπτονται στην κοινοποίηση προκύπτει ότι αντιπροσώπευαν το 40 % περίπου κατά την περίοδο 1996-1998 (βλέπε αιτιολογική σκέψη 68 της παρούσας απόφασης).

⁽⁵¹⁾ Υπόθεση αριθ. 37.380, απάντηση της ΕΑΕΡΚ με ημερομηνία 12 Μαΐου 1999 στο αίτημα παροχής πληροφοριών της Επιτροπής με ημερομηνία 8 Μαρτίου 1999 [48].

[illegible]

[illegible]

[illegible]

H. ΤΑ ΒΑΣΙΚΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΑ ΤΗΣ GLAXO WELLCOME

- (76) Στη συμπληρωματική κοινοποίηση που υπέβαλε στις 28 Ιουλίου 1998, η GW PLC εξέθεσε ενδελεχώς τους λόγους για τους οποίους ζήτησε να της χορηγηθεί αρνητική πιστοποίηση και, διαζευκτικά, απαλλαγή⁽⁵²⁾. Ανέπτυξε περισσότερο αυτούς τους λόγους στην απάντησή της στην ΚΑ⁽⁵³⁾. Η σύνοψη που ακολουθεί των επιχειρημάτων της GW PLC βασίζεται στα δύο αυτά έγγραφα, εκτός εάν διευκρινίζεται άλλως. Ορισμένα επιχειρήματα σχετικά με το άρθρο 81 παράγραφος 1 αλληλεπικαλύπτονται εν μέρει με επιχειρήματα που προβάλλονται σχετικά με το άρθρο 81 παράγραφος 3.

1. ΑΡΘΡΟ 81 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1 ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ

α) Το άρθρο 4 δεν συνιστά απαγόρευση των εξαγωγών ή διπλή τιμολόγηση — συνεπώς δεν έχει ως αντικείμενο ή ως αποτέλεσμα τον περιορισμό του ανταγωνισμού

- (77) Η GW δέχεται ότι το άρθρο 4 των νέων της όρων πώλησης θα μπορούσε να περιορίσει το παράλληλο εμπόριο προς άλλα κράτη μέλη. Ωστόσο, δήλωσε ότι το άρθρο αυτό δεν συνιστά απαγόρευση των εξαγωγών, καθότι συχνά αφήνει περιθώριο για παράλληλες εξαγωγές σε εμπορική βάση. Δεν μπορεί επίσης να θεωρηθεί ως σύστημα διπλής τιμολόγησης, διότι η GW SA δεν μπορεί να καθορίζει ελεύθερα την εγχώρια τιμή χονδρικής πώλησης. Σύμφωνα με την GW, μπορεί να γίνει λόγος για διπλή τιμολόγηση μόνον όταν ο προμηθευτής είναι σε θέση να καθορίσει και τις δύο διαφορετικές τιμές διάθεσης του προϊόντος.
- (78) Οι συμφωνίες οι οποίες απλώς περιορίζουν τις παράλληλες εισαγωγές, αλλά δεν ισοδυναμούν με απαγόρευση των εξαγωγών ή με σύστημα διπλής τιμολόγησης δεν έχουν ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού κατά την έννοια του άρθρου 81 παράγραφος 1 και δεν μπορούν να θεωρηθούν καθαυτές παράνομες. Πρέπει να γίνεται εκτίμηση των περιοριστικών συνεπειών τους.

β) Το άρθρο 4 δεν προκαλεί περιορισμό του ανταγωνισμού

- (79) Σύμφωνα με την GW, είναι έργο της Επιτροπής να εκτιμήσει τις περιοριστικές συνέπειες των κοινοποιούμενων συμφωνιών λαμβάνοντας υπόψη τα εκάστοτε οικονομικά και νομικά δεδομένα, όταν οι συμφωνίες αυτές δεν έχουν ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού. Κατά την άποψη της GW, το άρθρο 4 δεν οδηγεί σε αυτό το αποτέλεσμα, αλλά απλώς λειτουργεί διορθωτικά και αντισταθμιστικά σε μια

στρέβλωση του ανταγωνισμού που προκύπτει από κρατική παρέμβαση, εν προκειμένω από την ανώτατη τιμή χονδρικής πώλησης που επιβάλλεται στην Ισπανία, ελλείψει εναρμόνισης των εθνικών κανόνων σχετικά με την τιμολόγηση των χορηγούμενων με ιατρική συνταγή φαρμάκων. Τα αποτελέσματά του είναι όμοια με τα αποτελέσματα άρθρων των συμφωνιών που εξετάζονται στις αποφάσεις της Επιτροπής Metro⁽⁵⁴⁾, Distillers-Victuallers⁽⁵⁵⁾, και Villeroy Boch⁽⁵⁶⁾. Τέλος, η GW υποστηρίζει ότι το άρθρο 4 είναι επωφελές για τους καταναλωτές, διότι περιορίζει μια μορφή εμπορίου (παράλληλο εμπόριο) που ενδέχεται να βλάψει τους καταναλωτές στην Ισπανία, χωρίς να βλάπτει τους καταναλωτές στο Ηνωμένο Βασίλειο.

γ) Το άρθρο 4 απλώς αντισταθμίζει μια στρέβλωση του ανταγωνισμού που έχει δημιουργήσει η Ισπανία

- (80) Όλες οι εθνικές αρχές διαδραματίζουν διττό ρόλο στο φαρμακευτικό τομέα. Ρυθμίζουν τις τιμές πώλησης των φαρμάκων, άμεσα ή έμμεσα, και κατ' ουσίαν αγοράζουν τα φάρμακα, καθότι επιστρέφουν τα έξοδα αγοράς τους στους ασθενείς. Όταν μια εθνική αρχή αποφασίζει (ως ρυθμιστική αρχή) να επιβάλει χαμηλές τιμές πώλησης για τα φάρμακα, προκειμένου να επιτύχει εξοικονόμηση δημοσιονομικών πόρων (ως αγοραστής/φορέας αποζημίωσης), μπορεί να υπονομεύσει την πολιτική τιμολόγηση μιας άλλης εθνικής αρχής, η οποία εγκρίνει υψηλότερες τιμές ή ακόμη επιτρέπει την ελεύθερη τιμολόγηση, διότι θέτει σε προτεραιότητα την έρευνα και ανάπτυξη νέων καινοτόμων φαρμάκων και αναγνωρίζει ότι προς τούτο οι φαρμακευτικές εταιρείες χρειάζονται υψηλότερα έσοδα από πωλήσεις. Η στρέβλωση του ανταγωνισμού προκαλείται από το παράλληλο εμπόριο με κατεύθυνση από τη χώρα με τις χαμηλές τιμές (χώρα πηγή) στη χώρα με τις υψηλές τιμές (χώρα στόχος). Σύμφωνα με τη θεωρία της οικονομίας, η ροή αυτή του εμπορίου τείνει να προκαλεί υποχώρηση των τιμών στο επίπεδο της χώρας πηγής. Αυτό με τη σειρά του θέτει σε κίνδυνο τις επενδύσεις στον τομέα της E & A στη χώρα στόχο και ματαιώνει την πολιτική προώθησης αυτών των επενδύσεων που ακολουθεί η χώρα αυτή. Εν προκειμένω, η Ισπανία δημιουργεί στρέβλωση του ανταγωνισμού, διότι επιβάλλοντας ανώτατα όρια στις τιμές χονδρικής πώλησης με στόχο τη μείωση των εθνικών κονδυλίων που δαπανούνται στον τομέα της υγείας θέτει σε κίνδυνο την πολιτική άλλων κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένου του Ηνωμένου Βασιλείου, τα οποία θέτουν σε προτεραιότητα τις επαρκείς επενδύσεις για E & A.

(52) Βλέπε τμήμα 16, σσ. 19-26 [851-858] (αρνητική πιστοποίηση) και τμήμα 17, σσ. 27-43 [859-875] (απαλλαγή).

(53) Βλέπε σσ. 22-35 [3529-3542] και σσ. 35-45 [3542-3552] αντίστοιχα.

(54) Απόφαση 76/159/ΕΟΚ της Επιτροπής στην υπόθεση αριθ. IV/847 — SABA, ΕΕ L 28 της 3.2.1976, σ. 19, που επικυρώθηκε από το Δικαστήριο στην υπόθεση 26/76 Metro κατά Επιτροπής («Metro 1»), Συλλογή 1977, σ. 1875.

(55) Απόφαση 80/789/ΕΟΚ της Επιτροπής στην υπόθεση αριθ. IV/26.528 — The Distillers Co Ltd — Victuallers, ΕΕ L 233 της 4.9.1980, σ. 43, αιτιολογικές σκέψεις 15, 16 και 17.

(56) Απόφαση 85/616/ΕΟΚ της Επιτροπής, ΕΕ L 376 της 31.12.1985, σ. 15, αιτιολογικές σκέψεις 35 και 36.

δ) **Η αναλογία με τις υποθέσεις Distillers-Victuallers, Metro I και Villeroy Boch**

(81) Ο περιορισμός του ανταγωνισμού που απορρέει από το άρθρο 4 των νέων όρων πώλησης είναι όμοιος με αυτόν που περιέχεται στις συμφωνίες για τις οποίες χορηγήθηκε αρνητική πιστοποίηση στην υπόθεση Distillers — Victuallers. Στην υπόθεση αυτή, η Distillers απαγόρευσε στους προμηθευτές αφορολόγητων ειδών να προμηθεύουν πελάτες που δεν θα χρησιμοποιούσαν τα είδη (αφορολόγητα) ως τελικοί καταναλωτές, αλλά θα τα μεταπωλούσαν στην αγορά (μη αφορολόγητων ειδών). Η GW διαβλέπει μια αναλογία μεταξύ, αφενός, του εμπορίου αφορολόγητων ειδών και της ισπανικής αγοράς, όπου επιβάλλονται ανώτατα όρια στις τιμές και, αφετέρου, του εμπορίου φορολογούμενων ειδών και των εξαγωγικών αγορών όπου επικρατούν υψηλότερες τιμές.

(82) Το άρθρο 4 έχει επίσης ως στόχο να άρει μια στρέβλωση του ανταγωνισμού παρόμοια με τη στρέβλωση που δημιουργείται από τη διπλή διανομή, δηλαδή από το φαινόμενο που παρατηρείται όταν ένας χονδρέμπορος, ο οποίος αγοράζει προϊόντα σε χαμηλότερη τιμή από τους εμπόρους λιανικής πώλησης, πωλεί τα προϊόντα αυτά απ' ευθείας στους τελικούς χρήστες ανταγωνιζόμενος τους εμπόρους λιανικής πώλησης. Η Επιτροπή έχει χορηγήσει δύο φορές αρνητική πιστοποίηση σε εταιρείες που εμπόδιζαν τους χονδρεμπόρους να εφαρμόζουν αυτή την τακτική (Metro I, Villeroy Boch).

ε) **Το άρθρο 4 είναι επωφελές για τους καταναλωτές**

(83) Το παράλληλο εμπόριο είναι πιθανό να βλάψει τους καταναλωτές στην Ισπανία. Η GW εκτιμά ότι η απώλεια εσόδων λόγω του παράλληλου εμπορίου των οκτώ κορυφαίων σε πωλήσεις προϊόντων της από την Ισπανία προς το Ηνωμένο Βασίλειο ανήλθε σε [...] εκατομμύρια λίρες στερλίνες το 1998 (βλέπε αιτιολογική σκέψη 68). Τούτο βλάπτει διπλά την GW. Από τη μια πλευρά, η απώλεια πωλήσεων επιφέρει καθαρή άμεση ζημία ύψους [...] εκατομμυρίων λιρών στερλινών, εάν ληφθούν υπόψη η επιπλέον έσοδα από πωλήσεις που κερδίζονται στη χώρα πηγή. Από την άλλη πλευρά, η μείωση των εγχώριων πωλήσεων στο Ηνωμένο Βασίλειο κατά [...] εκατομμύρια λίρες στερλίνες είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση του εκπιπτόμενου ποσού βάσει του συντελεστή [...] % (βλέπε αιτιολογική σκέψη 45), δικαίωμα που παρέχεται στην GW από το PPRS στο πλαίσιο του συστήματος επιβολής ανώτατου ορίου στα κέρδη από το NHS. Το εκπιπτόμενο ποσό μειώθηκε κατά [...] εκατομμύρια λίρες στερλίνες in 1998⁽⁵⁷⁾. Η GW συμπεραίνει ότι «υπό τις συνθήκες αυτές,

είναι αναγκασμένη να εξετάσει σοβαρά το ενδεχόμενο περιορισμού της διάθεσης νέων προϊόντων στην αγορά της Ισπανίας».

(84) Η τιμολογιακή πολιτική της GW SA δεν προκαλεί καμία βλάβη στους καταναλωτές του Ηνωμένου Βασιλείου. Στο πλαίσιο του εθνικού συστήματος υγείας του Ηνωμένου Βασιλείου, οι ασθενείς δεν επιβαρύνονται με το κόστος των χορηγούμενων με ιατρική συνταγή φαρμακευτικών προϊόντων, εξαιρουμένης μιας ελάχιστης πάγιας εισφοράς. Το κόστος αυτό βαρύνει περισσότερο το κράτος. Συνεπώς ο μοναδικός πραγματικός καταναλωτής είναι το βρετανικό δημόσιο, το οποίο επιστρέφει στους ασθενείς τα έξοδα αγοράς φαρμάκων. Το δημόσιο ωφελείται σε μικρό μόνο βαθμό από το παράλληλο εμπόριο και συγκεκριμένα μέσω του συστήματος ανάκτησης (βλέπε αιτιολογική σκέψη 49). Ωστόσο, η GW υπογραμμίζει ότι το σύστημα αυτό δεν εφαρμόστηκε με στόχο να ωφεληθεί το δημόσιο από τις παράλληλες εισαγωγές, αλλά για να αποτραπεί ο άδικος πλουτισμός των μεσαζόντων και των φαρμακοποιών του Ηνωμένου Βασιλείου μέσω της αγοράς φθηνότερων φαρμάκων από το παράλληλο εμπόριο και παράλληλα της είσπραξης επιστροφών βάσει των εγχώριων τιμών του Ηνωμένου Βασιλείου.

2. ΑΡΘΡΟ 81 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 3 ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ

(85) Πριν από την εμπεριστατωμένη έκθεση των απόψεών της σχετικά με τις τέσσερις σωρευτικές προϋποθέσεις για τη χορήγηση απαλλαγής που προβλέπονται στο άρθρο 81 παράγραφος 3, η GW προέβαλε διάφορα επιχειρήματα γενικής φύσεως στην κοινοποίηση με ημερομηνία 28 Ιουλίου 1998 και ανέπτυξε αυτά τα επιχειρήματα στην απάντησή της στην ΚΑ. Συνολικά τα επιχειρήματα αυτά είναι τρία. Όλα τα επιχειρήματα αυτά περιλαμβάνουν παρατηρήσεις που έγιναν στο πλαίσιο του άρθρου 81 παράγραφος 1.

(86) Πρώτον, η GW υποστηρίζει ότι το άρθρο 81 παράγραφος 3 πρέπει να ερμηνευθεί βάσει διαφόρων διατάξεων του άρθρου 3 της συνθήκης. Δεύτερον, επικαλείται τις αποφάσεις του Δικαστηρίου στις υποθέσεις Merck κατά Primecrown⁽⁵⁸⁾ και Centrafarm κατά Winthrop⁽⁵⁹⁾, οι οποίες, κατά την άποψη της GW, αποδεικνύουν ότι είναι δυνατή η χορήγηση απαλλαγής σε σχέση με μέτρα ιδιωτικών επιχειρήσεων για την παρεμπόδιση του παράλληλου εμπορίου. Τρίτον, υποστηρίζει ότι οι αρνητικές συνέπειες των περιορισμών πρέπει να σταθμιστούν με τα οφέλη που προβάλλουν τα μέρη (bilan économique), γεγονός που εν προκειμένω καταδεικνύει τα οφέλη που επιτυγχάνονται με τους νέους όρους πώλησης.

(87) Κατ' αρχάς, αναπτύσσονται τα τρία γενικά αυτά επιχειρήματα. Στη συνέχεια, συνοψίζονται τα ειδικότερα επιχειρήματα σχετικά με καθεμιά από τις προϋποθέσεις τους άρθρου 81 παράγραφος 3.

⁽⁵⁷⁾ Ο συντελεστής [...] % εφαρμόζεται μόνο στις εγχώριες πωλήσεις. Οι πωλήσεις που προέρχονται από παράλληλες εισαγωγές δεν υπολογίζονται. Το 1998 οι συνολικές πωλήσεις στο Ηνωμένο Βασίλειο ανήλθαν σε [...] εκατομμύρια λίρες στερλίνες (βλέπε παράρτημα 3 της κοινοποίησης της GW με ημερομηνία 28 Ιουλίου 1998). Εάν όλες αυτές οι πωλήσεις ήταν εγχώριες, εφαρμόζοντας το συντελεστή [...] % το εκπιπτόμενο ποσό θα ανερχόταν σε [...] εκατομμύρια λίρες στερλίνες. Ωστόσο, [...] εκατομμύρια λίρες στερλίνες προέρχονταν από τις παράλληλες εισαγωγές (αυτ.), με αποτέλεσμα οι εγχώριες πωλήσεις να ανερχονται σε [...] εκατομμύρια λίρες στερλίνες. Η GW εδικαιούτο έκπτωση ίση με το [...] % αυτού του ποσού. Αυτό αντιστοιχεί σε [...] εκατομμύρια λίρες στερλίνες. Η διαφορά είναι [...] εκατομμύρια λίρες στερλίνες ([...] εκατομμύρια λίρες στερλίνες μείον [...] εκατομμύρια λίρες στερλίνες). Εφόσον επί της συνολικής αξίας των παράλληλων εισαγωγών [...] εκατομμύρια

λίρες στερλίνες), οι εισαγωγές από την Ισπανία κάλυπταν τα [...] εκατομμύρια λίρες στερλίνες (βλέπε παράρτημα 10 της κοινοποίησης της GW με ημερομηνία 28 Ιουλίου 1998 [907] και παράγραφο 67 ανωτέρω), η μείωση του εκπιπτόμενου ποσού κατά [...] εκατομμύρια λίρες στερλίνες οφείλεται άμεσα στις εισαγωγές αυτές.

⁽⁵⁸⁾ Συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-267 και C-268/95, Συλλογή 1996, σ. I-6285.

⁽⁵⁹⁾ Υπόθεση 16/74, Συλλογή 1974, σ. 1183.

α) Γενικά επιχειρήματα σχετικά με το άρθρο 81 παράγραφος 3

Η συνδυασμένη εφαρμογή του άρθρου 81 παράγραφος 3 και του άρθρου 3.

(88) Επικουρικότητα [άρθρο 5, πρώην άρθρο 3 στοιχείο β)]. Απουσία εναρμόνισης των εθνικών κανονισμών σχετικά με την τιμολόγηση των φαρμακευτικών προϊόντων, η Επιτροπή δεν μπορεί να χρησιμοποιεί τις παράλληλες εισαγωγές για να προωθήσει τους στόχους της ολοκλήρωσης της αγοράς. Οι διαφορές τιμών αντικατοπτρίζουν τις διαφορετικές πολιτικές αποφάσεις των κρατών μελών. Το παράλληλο εμπόριο έχει ως αποτέλεσμα την επιβολή της φορολογικής, δημοσιονομικής και βιομηχανικής πολιτικής ενός κράτους μέλους σε ένα άλλο.

(89) Οικονομική και κοινωνική συνοχή [άρθρο 3 στοιχείο κ), πρώην άρθρο 3 στοιχείο ι)]. Σύμφωνα με την GW, η τιμολογιακή πολιτική της στην Ισπανία εξασφαλίζει την επάρκεια καινοτόμων φαρμάκων στην ισπανική αγορά. Υποστηρίζει ότι οι τεχνητά χαμηλές τιμές που επιτρέπει η ισπανική κυβέρνηση έχουν οδηγήσει σε σημαντικές καθυστερήσεις μεταξύ της αίτησης για τη χορήγηση άδειας για ένα προϊόν στην Ισπανία και της διάθεσης των προϊόντων της GW στην ισπανική αγορά. Σε πολλές περιπτώσεις, ορισμένα προϊόντα φθάνουν στην ισπανική αγορά έξι ή και επτά χρόνια μετά τη διάθεσή τους στην αγορά του Ηνωμένου Βασιλείου.

(90) Ανταγωνιστικότητα και E & A [άρθρο 3 στοιχεία μ) και ν), πρώην άρθρο 3 στοιχεία λ) και μ)]. Η GW παραθέτει διεξοδικά τις άμεσες και μακροπρόθεσμες επιζήμιες συνέπειες του παράλληλου εμπορίου στο φαρμακευτικό τομέα. Άμεση συνέπεια είναι η μείωση των εσόδων των εταιρειών στις χώρες στόχους, καθότι οι τιμές υποχωρούν στα επίπεδα που επικρατούν στις χώρες πηγές. Η GW παραθέτει στοιχεία από έκθεση της NERA σχετικά με τις ζημιές για τον κλάδο στο σύνολό του το 1996. Αναφέρεται επίσης στις δικές της ζημιές στο Ηνωμένο Βασίλειο κατά την περίοδο από το 1996 έως το 1998 (βλέπε αιτιολογικές σκέψεις 64 έως 67). Μακροπρόθεσμη συνέπεια είναι η μείωση των διαθέσιμων κεφαλαίων για τη βασική έρευνα και την ανάπτυξη νέων προϊόντων λόγω της απώλειας εσόδων. Η GW μείωσε τις συνολικές της επενδύσεις για E & A κατά [...] % το 1997 «εν μέρει λόγω του ότι τα έσοδα από πωλήσεις το 1997 και το 1998 ήταν χαμηλότερα από το αναμενόμενο»⁽⁶⁰⁾. Η GW προσθέτει ότι η τάση αυτή θα συμβάλει στη μεταφορά των δραστηριοτήτων E & A της φαρμακευτικής βιομηχανίας σε χώρες όπως οι ΗΠΑ, όπου μπορούν να αποκομιστούν υψηλότερα κέρδη.

Οι αποφάσεις στις υποθέσεις Merck κατά Primecrown και Centrafarm κατά Winthrop

(91) Η GW υποστηρίζει ότι το Δικαστήριο έχει αναγνωρίσει τη νομιμότητα της λήψης μέτρων από ιδιωτικές επιχειρήσεις με στόχο τον περιορισμό του παράλληλου εμπορίου και την ανάγκη να στηρίξει η Επιτροπή τα μέτρα αυτά χορηγώντας απαλλαγή δυνάμει του άρθρου 81 παράγραφος 3. Στην υπόθεση Merck κατά Primecrown, το Δικαστήριο αναγνώρισε ότι «η επιβολή ελέγχων των τιμών συνιστά όντως παράγοντα που είναι ικανός, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, να νοθεύσει τον ανταγωνισμό μεταξύ των κρατών μελών». Στη συνέχεια παρατήρησε ότι «από πάγια νομολογία προκύπτει ότι οι στρεβλώσεις που προκαλούνται από τη διαφορετική ρύθμιση περί τιμών σε ένα κράτος μέλος πρέπει να αντιμετωπίζονται με μέτρα θεσπιζόμενα από τις κοινοτικές αρχές και όχι με τη θέσπιση από άλλο κράτος μέλος μέτρων ασυμβίβαστων με τους κανόνες περί ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων». Σύμφωνα με την GW, τα «θεσπιζόμενα από τις κοινοτικές αρχές μέτρα» πρέπει να περιλαμβάνουν τη χορήγηση απαλλαγής δυνάμει του άρθρου 81 παράγραφος 3. Στο πλαίσιο αυτό η GW επικαλείται την απόφαση στην υπόθεση Centrafarm κατά Winthrop, όπου το Δικαστήριο περιέλαβε μεταξύ αυτών των μέτρων «την άσκηση των εξουσιών τους στον τομέα του ανταγωνισμού».

Το επιχείρημα περί «bilan économique»

(92) Στην κοινοποίηση της 28ης Ιουλίου 1998, η GW δηλώνει ότι η κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου έχει εκτιμήσει σε [...] εκατομμύρια λίρες στερλίνες περίπου την ετήσια εξοικονόμηση εξόδων για το NHS λόγω όλων των παράλληλων εισαγωγών, μέσω του μηχανισμού ανάκτησης. Το όφελος αυτό είναι μικρό σε σχέση με την άμεση καθαρή ζημία ύψους [...] εκατομμυρίων λιρών στερλινών λόγω των εισαγωγών από την Ισπανία (παράγραφος 67) και την απώλεια [...] εκατομμυρίων λιρών στερλινών από τα κονδύλια που μπορεί να διαθέσει η GW για E & A βάσει PPRS λόγω των εισαγωγών από όλες τις πηγές (βλέπε υποσημείωση 57). Καταλήγει στο συμπέρασμα ότι οι μοναδικοί ωφελημένοι από τις παράλληλες εισαγωγές είναι οι έμποροι που τις πραγματοποιούν.

(93) Στην απάντησή της στην ΚΑ, η GW αναπτύσσει περαιτέρω αυτό το επιχείρημα. Επισημαίνει τις αρνητικές συνέπειες των παράλληλων εισαγωγών. Επιδεινώνουν τη στρέβλωση του ανταγωνισμού που προκαλείται από παρέμβαση κράτους μέλους, οδηγούν τις τιμές σε αποκλίσεις από τις βέλτιστες και προάγουν ευμερής τιμές και προκαλούν καθυστερήσεις στη διάθεση νέων προϊόντων στην αγορά των χωρών με χαμηλές τιμές. Τα κλασικά οφέλη για τους καταναλωτές στις χώρες όπου επικρατούν υψηλές τιμές, δηλαδή οι χαμηλότερες τιμές αγοράς, δεν υφίστανται. Στις χώρες αυτές βασικός καταναλωτής είναι το Δημόσιο, διότι αυτό χρηματοδοτεί τις αγορές. Για το Δημόσιο οι χαμηλότερες τιμές συνεπεία του παράλληλου εμπορίου δεν αποτελούν απαραίτητα όφελος, ιδιαίτερα εάν οδηγούν σε μείωση των επενδύσεων στην E & A. Εν γένει, το παράλληλο εμπόριο στον φαρμακευτικό τομέα αποβαίνει προς όφελος μόνος των κερδοσκόπων που εκμεταλλεύονται τις διαφορές τιμών στο εμπόριο.

⁽⁶⁰⁾ Απάντηση στην ΚΑ, σ. 21 [3528].

β) Συγκεκριμένα επιχειρήματα σχετικά με τις επί μέρους τέσσερις προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 81 παράγραφος 3

Πρώτη προϋπόθεση (προώθηση της τεχνικής προόδου)

- (94) Η GW επαναλαμβάνει τα επιχειρήματά της σχετικά με την E & A, υποστηρίζοντας ότι αποτελεί την πιο καίριας σημασίας ανταγωνιστική παράμετρο στο φαρμακευτικό τομέα και τονίζει για άλλη μια φορά τις αρνητικές συνέπειες του παράλληλου εμπορίου στη χρηματοδότηση της E & A.
- (95) Η E & A ως ανταγωνιστική παράμετρος. Η GW αναφέρει ότι οι δαπάνες για E & A αντιστοιχούν στο 13 % έως 14 % περίπου του κύκλου εργασιών της ⁽⁶¹⁾. Το 1999 οι επενδύσεις στον τομέα της E & A ανήλθαν σε [...] δισεκατομμύρια λίρες στερλίνες ⁽⁶²⁾. Όλες οι εταιρείες που δραστηριοποιούνται στην εν λόγω αγορά πραγματοποιούν σημαντικές δαπάνες στον τομέα της E & A. Η βασική πηγή χρηματοδότησης των ερευνητικών σχεδίων είναι κεφάλαια των ίδιων των εταιρειών. Προς τούτο υπάρχουν βάσιμοι λόγοι οικονομικής φύσεως, συμπεριλαμβανομένων ζητημάτων παρακολούθησης και δέσμευσης για την επιτυχία των σχεδίων ⁽⁶³⁾.
- (96) Οι αρνητικές συνέπειες του παράλληλου εμπορίου στη χρηματοδότηση της E & A. Η GW χρησιμοποιεί πληθώρα στοιχείων σχετικά με το μέγεθος των επενδύσεων στην E & A, τις άμεσες και έμμεσες απώλειες κεφαλαίων λόγω του παράλληλου εμπορίου που θα μπορούσαν να διατεθούν για την E & A και τη σημασία των εσόδων από πωλήσεις για την E & A, προκειμένου να αποδείξει τις αρνητικές συνέπειες του παράλληλου εμπορίου.
- (97) Αναφέρει ότι η μέση επένδυση E & A για την ανάπτυξη ενός μόνο προϊόντος φθάνει μέχρι και τα 300 εκατομμύρια λίρες στερλίνες και εκτιμά ότι η Επιτροπή δεν θα έπρεπε να θεωρήσει αμελητέα μια μικρή ποσοστιαία μείωση της E & A, διότι ένα σχέδιο E & A που δεν υλοποιείται θα μπορούσε να οδηγήσει στην ανακάλυψη ενός σημαντικού νέου προϊόντος. Όταν η επιτυχία είναι μη προβλέψιμη, μια χαμένη ευκαιρία μπορεί να έχει πελώριο κόστος.
- (98) Στη συνέχεια, η GW παραθέτει ξανά τα στοιχεία σχετικά με τις άμεσες απώλειες της GW PLC στον τομέα της E & A συνεπεία του παράλληλου εμπορίου των οκτώ βασικών προϊόντων από την Ισπανία (κατόπιν συμψηφισμού με τα επιπλέον έσοδα από τις πωλήσεις στην Ισπανία). Οι απώλειες αυτές ανήλθαν σε [...] εκατομμύρια λίρες στερλίνες κατά την τριετία μεταξύ 1996 και 1998, ενώ το 1998 μόνο ανήλθαν σε [...] εκατομμύρια λίρες στερλίνες (αιτιολογική

σκέψη 68). Δεδομένου ότι η GW επανεπενδύει το [...] % περίπου των προ των φόρων κερδών της στην E & A, τούτο συνεπάγεται μείωση των κεφαλαίων που διαθέτει στην E & A κατά [...] εκατομμύρια λίρες στερλίνες κατά την περίοδο 1996-1998 και κατά [...] εκατομμύρια λίρες στερλίνες το 1998. Αυτό αντιπροσωπεύει μείωση της συνεισφοράς των πωλήσεων της GW PLC στον προϋπολογισμό της σε παγκόσμια κλίμακα E & A άνω του [...] %. Το ποσό των [...] εκατομμυρίων λιρών στερλινών θα ήταν «υπερεπαρκές για να καλυφθεί το κόστος ανάπτυξης ενός από τα πολλά νέα προϊόντα των οποίων η ανάπτυξη ή η εσωτερική έγκριση ματαιώθηκε ή αναβλήθηκε αναγκαστικά από την GW, διότι έπρεπε να ιεραρχηθεί η διάθεση λιγοστών πόρων». Η GW αναγνωρίζει ότι είναι ίσως δύσκολο να προσδιοριστούν τα σχέδια που θα είχαν υλοποιηθεί ή συνεχιστεί, εάν ήταν διαθέσιμο το σημαντικό αυτό ποσό. Ωστόσο, κατά την ακρόαση ανέφερε εννέα σχέδια που αδυνατούσε να χρηματοδοτήσει λόγω ανεπάρκειας πόρων.

Η GW επαναλαμβάνει επίσης ότι οι παράλληλες εισαγωγές στο Ηνωμένο Βασίλειο από όλες τις πηγές εν γένει, και από την Ισπανία ειδικότερα, προκάλεσαν έμμεσες απώλειες για την E & A, διότι οδήγησαν σε μείωση του ποσού που εκπίπτει το NHS από τις πωλήσεις της στο Ηνωμένο Βασίλειο για να καθορίσει το ανώτατο όριο επί των κερδών της. Το 1998 η εν λόγω απώλεια εσόδων ανήλθε σε [...] εκατομμύρια λίρες στερλίνες (παράλληλο εμπόριο όλων των προϊόντων της GW από όλες τις πηγές, βλέπε αιτιολογική σκέψη 65) και σε [...] εκατομμύρια λίρες στερλίνες (παράλληλο εμπόριο των οκτώ βασικών προϊόντων από την Ισπανία, βλέπε αιτιολογική σκέψη 68). Τούτο οδήγησε σε μείωση της επιτρεπόμενης έκπτωσης ύψους [...] % κατά [...] εκατομμύρια λίρες στερλίνες (όλες οι πηγές) και κατά [...] εκατομμύρια λίρες στερλίνες (Ισπανία) αντίστοιχα (βλέπε υποσημείωση 57). Έτσι, στην ουσία μειώθηκαν τα «κεφάλαια που θα μπορούσε να διαθέσει για την E & A» η GW.

- (99) Τέλος, η GW υπογραμμίζει ότι οι αποφάσεις των φαρμακευτικών εταιρειών σχετικά με τις επενδύσεις στον τομέα της E & A λαμβάνονται βάσει της αναμενόμενης απόδοσής τους. Η τελευταία εξαρτάται από την αξία του διπλώματος ευρεσιτεχνίας που θα αποκτηθεί. Η αξία αυτή συσχετίζεται άμεσα με τα έσοδα από τις πωλήσεις, μείον του κόστους παραγωγής. Τα έσοδα από τις πωλήσεις με τη σειρά τους εξαρτώνται από την τιμή που θα χρεωθεί και την ποσότητα που μπορεί να πωληθεί. Η GW αναφέρει, παραδειγματικά, την αύξηση των δαπανών στην E & A κατά 230 φορές περίπου κατά την περίοδο 1980 έως 1993. Κατά την περίοδο αυτή, η GW μπόρεσε να διαθέσει στην αγορά ορισμένα επιτυχημένα καινοτόμα προϊόντα. Το Zantac ήταν αναμφίβολα το σημαντικότερο από αυτά. Μέχρι το 1994, απέφερε το [...] % των παγκόσμιων εσόδων.

Πρώτη προϋπόθεση (βελτίωση της διανομής)

- (100) Σύμφωνα με την GW, το παράλληλο εμπόριο είναι επιζήμιο για τη διανομή των φαρμακευτικών προϊόντων για τρεις τουλάχιστον λόγους.

Κατ' αρχάς, το παράλληλο εμπόριο ανατρέπει τον ορθολογικό σχεδιασμό της διανομής από τους παραγωγούς, διότι επιφέρει ελλείψεις στη χώρα πηγή και πλεονάζουσα προσφορά στις χώρες στόχο. Αναφέρθηκε ότι η Cofares, η μεγαλύτερη εγχώρια επιχείρηση διανομής στην Ισπανία, και η ένωση των ισπανικών εργασθηρίων διαμαρτυρήθηκαν για παρόμοιες ελλείψεις στην Ισπανία.

⁽⁶¹⁾ Μελέτη της London Economics σ. 32 και σ. 44, υποσημείωση 31 [1036, 1048], όπου επισημαίνεται ότι το ποσοστό που διαθέτει στην E & A παρέμεινε σχετικά σταθερό με την πάροδο του χρόνου. Το 1997 διατέθηκαν 1,148 δισεκατομμύρια λίρες στερλίνες από 7,980 δισεκατομμύρια λίρες στερλίνες (14,5 %) και το 1998 διατέθηκαν 1,163 δισεκατομμύρια λίρες στερλίνες από 7,983 δισεκατομμύρια λίρες στερλίνες [πηγή: ετήσιες εκδόσεις].

⁽⁶²⁾ Προβολή διαφανειών από την Glaxo στην ακρόαση της 8/9.12.1999 [4175].

⁽⁶³⁾ Βλέπε σ. 37, υποσημείωση 39 της συμπληρωματικής κοινοποίησης της GW με ημερομηνία 28 Ιουλίου 1998 [869].

Το παράλληλο εμπόριο αναστατώνει επίσης τα συστήματα διανομής των παραγωγών εξαλείφοντας τα κίνητρα και τα μέσα δια των οποίων οι χονδρέμποροι παρέχουν ένα επίπεδο εξυπηρέτησης για το οποίο αμείβονται.

Τέλος, οι χαμηλές εγχώριες τιμές σε συνδυασμό με το παράλληλο εμπόριο που γεννάται από αυτές αποτελούν ισχυρό αντικίνητρο για την ταχεία διάθεση στην αγορά καινοτόμων φαρμάκων στις χώρες όπου επικρατούν χαμηλές τιμές, με αποτέλεσμα να καθυστερεί η κυκλοφορία νέων προϊόντων.

- (101) Όταν οι επιζήμιες αυτές συνέπειες απορρέουν από διαφορές τιμών οφειλόμενες σε διακυμάνσεις των συναλλαγματικών ισοτιμιών ή στο χαμηλότερο κόστος των διανομέων, δικαιολογούνται ή τουλάχιστον γίνονται ανεκτές ως αποτέλεσμα της λειτουργίας της ελεύθερης αγοράς. Αντίθετα, όταν οι συνέπειες αυτές απορρέουν από παρεμβάσεις των κρατών μελών, δεν μπορούν να δικαιολογηθούν. Έτσι οι νέοι όροι πώλησης επιφέρουν αντικειμενικές βελτιώσεις της διανομής μέσω της εξάλειψης των αρνητικών συνεπειών του παράλληλου εμπορίου.

Δεύτερη προϋπόθεση (οφέλη για τους καταναλωτές)

- (102) Η GW υποστηρίζει ότι οι καταναλωτές ωφελούνται από τις εντονότερες δραστηριότητες Ε & Α, καθώς και από τη βελτίωση της διανομής. Πέραν των καταναλωτών, τα οφέλη επεκτείνονται και στις εθνικές κυβερνήσεις. Το σύστημα της GW επιτρέπει στο Ηνωμένο Βασίλειο να επιτύχει το στόχο προώθησης της Ε & Α, ενώ ταυτόχρονα παρέχεται η δυνατότητα στην ισπανική κυβέρνηση να αποκομίσει τα ίδια οφέλη και να καθορίζει τις εγχώριες τιμές χονδρικής πώλησης.

Τρίτη προϋπόθεση (απαραίτητος χαρακτήρας)

- (103) Η GW θεωρεί ότι το άρθρο 4 είναι απαραίτητο, καθότι δεν υπάρχει άλλος τρόπος περιορισμού της στρέβλωσης του ανταγωνισμού που δημιουργείται στην Ισπανία. Αρχικά εξέταζε το ενδεχόμενο να ασκήσει προσφυγή κατά των ισπανικών αρχών βάσει του άρθρου 28 της συνθήκης, επικαλούμενη το γεγονός ότι οι ανώτατες τιμές χονδρικής πώλησης περιορίζουν τις εισαγωγές. Ωστόσο, πληροφορήθηκε ότι εάν δεν μπορεί να αποδειχθεί ότι το σύστημα τιμολόγησης στην Ισπανία επιτρέπει την εφαρμογή υψηλότερων τιμών για τα προϊόντα που παράγονται στην Ισπανία, το σύστημα αυτό κατά πάσα πιθανότητα δεν θα θεωρηθεί ως περιορισμός των εισαγωγών, λόγω της μη εναρμόνισης της τιμολόγησης των φαρμακευτικών προϊόντων».

Τέταρτη προϋπόθεση (απουσία ουσιώδους περιορισμού του ανταγωνισμού)

- (104) Η GW παραπέμπει στις παρατηρήσεις που υπέβαλε στο πλαίσιο του άρθρου 81 παράγραφος 1 σχετικά με τον «ανταγωνισμό» που δημιουργείται από τις παράλληλες εισαγωγές φαρμακευτικών προϊόντων στο Ηνωμένο Βασίλειο. Ο ανταγωνισμός αυτός δεν ωφελεί τους καταναλωτές σε σημαντικό βαθμό, ενώ αντίθετα εξυπηρετεί, εις βάρος της κυβέρνησης του Ηνωμένου Βασιλείου, την αύξηση των κερδών των εμπόρων που ασχολούνται με το παράλληλο εμπόριο, οι οποίοι πωλούν περισσότερα προϊόντα προερχόμενα από παράλληλες εισαγωγές από ό,τι υποθέτει το PPRS. Η GW επισημαίνει επίσης ότι δεν εφαρμόζει το σύστημα της αποκλειστικής διανομής στις χώρες που επηρεάζονται από τις παράλληλες εισαγωγές από την Ισπανία. Συνεπώς, ο ανταγωνισμός μεταξύ προϊόντων του ίδιου σήματος θα συνεχιζόταν όσον αφορά τα προϊόντα της GW, εάν εφαρμόζονταν οι νέοι όροι πώλησης.

I. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΠΡΟΕΒΑΛΑΝ ΟΙ ΚΑΤΑΓΓΕΛΛΟΝΤΕΣ

- (105) Όλοι οι καταγγέλλοντες θεωρούν το άρθρο 4 των νέων όρων πώλησης της GW SA ως συμφωνία η οποία εγκαθιδρύει ένα σύστημα διπλής τιμολόγησης που παρεμποδίζει το παράλληλο εμπόριο. Τα συστήματα αυτά καθαυτά είναι παράνομα. Δεν είναι δυνατό να τύχουν απαλλαγής.
- (106) Η Aseprofar ισχυρίζεται ότι το παράλληλο εμπόριο συχνά αποτελεί τη μοναδική πηγή ανταγωνισμού για τα φάρμακα που είναι κατοχυρωμένα με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας⁽⁶⁴⁾. Η ΕΑΕΡC υπογραμμίζει ότι το κοινοποιηθέν σύστημα θα επηρεάσει τη δυνατότητα διάθεσης φαρμάκων μέσω του παράλληλου εμπορίου σε όλα τα κράτη μέλη και όχι μόνο στο Ηνωμένο Βασίλειο και ότι το παράλληλο εμπόριο συχνά είναι επωφελές για τους καταναλωτές για τους καταναλωτές στις χώρες όπου επικρατούν υψηλές τιμές⁽⁶⁵⁾.
- (107) Η Aseprofar απορρίπτει το επιχείρημα ότι οι κυβερνήσεις πρέπει να έχουν την ευκαιρία να προωθούν την Ε & Α αποδεχόμενες υψηλές τιμές. Ο μηχανισμός αυτός είναι αναποτελεσματικός, διότι δεν υπάρχει καμία εγγύηση ότι τα υψηλά κέρδη κατ' ανάγκη οδηγούν στο επιθυμητό επίπεδο Ε & Α. Επιπλέον, κανείς δεν γνωρίζει ποιο είναι το επιθυμητό επίπεδο Ε & Α. Σε κάθε περίπτωση, οι κυβερνήσεις έχουν τη δυνατότητα να στραφούν σε εναλλακτικά και αμεσότερα μέσα προώθησης της Ε & Α, για παράδειγμα μέσω της επιδότησης αυτών των δραστηριοτήτων.

- (108) Η Aseprofar εκφράζει επίσης αμφιβολίες σχετικά με την ύπαρξη αντικρουόμενων στόχων στην πολιτική της Ισπανίας και του Ηνωμένου Βασιλείου. Εάν το NHS επιθυμούσε να αναχαιτίσει ή να κάμψει το παράλληλο εμπόριο, θα μπορούσε να το πράξει αποζημιώνοντας τους φαρμακοποιούς βάσει του πραγματικού κόστους αγοράς με το οποίο επιβαρύνονται, αντί να τους καταβάλλει ένα σταθερό ποσό που δεν σχετίζεται με τα έξοδα αυτά.

⁽⁶⁴⁾ Μελέτη Ι καθ. Corchon, σ. 1-11 [υπόθεση 36.997, 3144-3154].

⁽⁶⁵⁾ Παρατηρήσεις της ΕΑΕΡC με ημερομηνία 22 Δεκεμβρίου 1999, σ. 7 [υπόθεση 37.380, 111].

II. ΝΟΜΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ

A. ΑΡΘΡΟ 81 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1 ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ

1. ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

(109) Η Επιτροπή θεωρεί ότι το άρθρο 4 των νέων όρων πώλησης συνιστά συμφωνία μεταξύ της GW SA (και των θυγατρικών της) και όλων των ισπανών χονδρεμπόρων που δέχθηκαν αυτούς τους όρους, αφού έλαβαν αντίγραφο τους (βλέπε σημείο 12). Η GW PLC δεν αμφισβητεί ότι οι νέοι όροι πώλησης συνιστούν συμφωνία μεταξύ επιχειρήσεων κατά την έννοια του άρθρου 81 παράγραφος 1.

2. ΣΧΕΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ

(110) Η Επιτροπή συνήθως ορίζει τη σχετική αγορά προϊόντος με βάση την «ανατομική θεραπευτική ταξινόμηση» («Anatomical Therapeutic Classification» — ATC) που έχει αναγνωριστεί από τον ΠΟΥ. Ωστόσο, περιστασιακά έχει δεχθεί την ATC της ERMRA στην οποία βασίζεται η GW στην παρούσα υπόθεση⁽⁶⁶⁾. Στις φαρμακευτικές περιπτώσεις, η Επιτροπή χρησιμοποιεί το τρίτο επίπεδο της ATC, που περιλαμβάνει θεραπευτικές/φαρμακολογικές υποκατηγορίες φαρμάκων, ως αφετηρία της εξέτασής της.

(111) Ωστόσο, σε ορισμένες περιπτώσεις, ο ορισμός της αγοράς ενδέχεται να είναι στενότερος ή ευρύτερος από το τρίτο επίπεδο της ATC. Εντέλει, η δυνατότητα υποκατάστασης μεταξύ των προϊόντων εξαρτάται από την ένδειξη για την οποία εγκρίνονται και χρησιμοποιούνται⁽⁶⁷⁾. Συνεπώς, στην περίπτωση των χορηγούμενων με ιατρική συνταγή φαρμάκων, εξαρτάται από τη διάγνωση του θεράποντος ιατρού.

(112) Στην συμπληρωματική κοινοποίησή της με ημερομηνία 28 Ιουλίου 1998, η GW υπέβαλε για κάθε προϊόν στοιχεία σχετικά με το μερίδιο αγοράς της βασισμένα είτε στο δεύτερο είτε στο τρίτο επίπεδο της ταξινόμησης ATC. Η GW παρατηρεί, ωστόσο, ότι το ισπανικό σύστημα τιμολόγησης και τα προβλήματα που προκαλεί το παράλληλο εμπόριο εγείρουν ζητήματα που υπερβαίνουν τα μεμονωμένα προϊόντα τα οποία καλύπτονται από τη συμφωνία. Τα ζητήματα αυτά θα μπορούσαν να αφορούν μια ευρύτερη αγορά προϊόντων όπου περιλαμβάνονται όλα τα χορηγούμενα με ιατρική συνταγή φάρμακα⁽⁶⁸⁾.

(113) Λαμβανομένων υπόψη των παρατηρήσεων αυτών και του γεγονότος ότι οι νέοι όροι πώλησης έχουν εφαρμογή σε όλα τα προϊόντα που πωλεί η GW στην Ισπανία (82 συνολικά) και επηρεάζουν το παράλληλο εμπόριο σε ολόκληρη την Κοινότητα, δεν είναι απαραίτητο να οριστούν με ακρίβεια τα μερίδια αγοράς της GW για κάθε προϊόν, για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης.

(114) Για τον ίδιο λόγο, δεν είναι απαραίτητο να εξεταστεί λεπτομερώς η έκταση της σχετικής γεωγραφικής αγοράς. Σε όλες τις αποφάσεις που έχει εκδώσει η Επιτροπή μέχρι σήμερα, η σχετική αγορά έχει θεωρηθεί εθνική. Στην παρούσα περίπτωση, η Επιτροπή δεν παρεκκλίνει από αυτό για ένα αριθμό παραγόντων. Σ' αυτούς περιλαμβάνονται διαφορετικές ρυθμίσεις ως προς τις τιμές και τις επιστροφές, διαφορετικές στρατηγικές όσον αφορά τα εμπορικά σήματα και τη συσκευασία και τα διαφορετικά συστήματα διανομής, καθώς και διαφορετικές συνήθειες των ιατρών σε ό,τι αφορά τη χορήγηση συνταγών (πράγμα που αντικατοπτρίζει τα διαφορετικά μερίδια αγοράς για το ίδιο προϊόν σε διάφορα κράτη μέλη). Στο παρόν στάδιο, η κοινοτική εναρμόνιση περιορίζεται στις τεχνικές προδιαγραφές των φαρμάκων και στην έναρξη ισχύος μιας διαδικασίας που επιτρέπει στις φαρμακευτικές εταιρείες να υποβάλουν αίτηση στον Ευρωπαϊκό Οργανισμό για την Αξιολόγηση Φαρμακευτικών Προϊόντων προκειμένου να αποκτήσουν μια ενιαία έγκριση διάθεσης στην αγορά ολόκληρης της Κοινότητας⁽⁶⁹⁾. Ακόμη και με αυτές τις εξελίξεις, οι φαρμακευτικές εταιρείες θα συνεχίσουν να χρησιμοποιούν τις διαδικασίες έγκρισης της εθνικής αγοράς.

3. ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

(115) Στη συνέχεια, η Επιτροπή εγκύπτει σε όλα τα επιχειρήματα που παρέδωσε η GW στο πλαίσιο του άρθρου 81 παράγραφος 1, εξαιρουμένων όσων διατυπώνουν την άποψη ότι η τιμολογιακή πολιτική της στην Ισπανία λειτουργεί υπέρ των καταναλωτών, κατά το μέτρο που περιορίζει μια μορφή εμπορίου (παράλληλο εμπόριο) το οποίο βλάπτει τους καταναλωτές στην Ισπανία, χωρίς να βλάπτει τους καταναλωτές στο Ηνωμένο Βασίλειο. Η GW επαναλαμβάνει αυτά τα επιχειρήματα αναλυτικά στο πλαίσιο του άρθρου 81 παράγραφος 3, και, επομένως θα εξεταστούν σε αυτό το πλαίσιο.

α) Το άρθρο 4 ισοδυναμεί με απαγόρευση των εξαγωγών ή σύστημα διπλής τιμολόγησης

Στόχος η παρεμπόδιση του παράλληλου εμπορίου

(116) Μολονότι η GW ισχυρίζεται ότι οι νέοι όροι πώλησης δεν παρεμποδίζουν ούτε αποσκοπούν στο να παρεμποδίσουν τις εξαγωγές από τους ισπανούς χονδρεμπόρους, όταν οι

⁽⁶⁶⁾ Απόφαση 97/469/EK της Επιτροπής στην υπόθεση αριθ. IV/M.737 — Ciba-Geigy/Sandoz, EE L 201 της 29.7.1997, σ. 1, αιτιολογική σκέψη 22.

⁽⁶⁷⁾ Βλέπε επίσης ανακοίνωση της Επιτροπής όσον αφορά τον ορισμό της σχετικής αγοράς για τους σκοπούς του κοινοτικού δικαίου ανταγωνισμού, EE C 372 της 9.12.1997, σ. 5, αιτιολογική σκέψη 36 σχετικά με τη «χρήση για την οποία προορίζεται το προϊόν».

⁽⁶⁸⁾ Συμπληρωματική κοινοποίηση, σ. 10 [842].

⁽⁶⁹⁾ Βλέπε κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 2309/93 του Συμβουλίου, της 22ας Ιουλίου 1993, για τη θέσπιση κοινοτικών διαδικασιών έγκρισης και εποπτείας των φαρμακευτικών προϊόντων για ανθρώπινη και κτηνιατρική χρήση και για τη σύσταση ευρωπαϊκού οργανισμού για την αξιολόγηση των φαρμακευτικών προϊόντων (EE L 214 της 24.8.1993, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 649/98 (EE L 88 της 24.3.1998, σ. 7).

τελευταίοι βρίσκονται σε πλεονεκτική θέση λόγω μεγαλύτερης αποτελεσματικότητας ή διαφορών των συναλλαγματικών ισοτιμιών (βλέπε αιτιολογική σκέψη 21), παραδέχεται στη μελέτη της London Economics ότι η συμφωνία «αποσκοπούσε στον περιορισμό των κινήτρων των ισπανών εμπόρων να ασχοληθούν με το παράλληλο εμπόριο φαρμάκων χορηγούμενων με ιατρική συνταγή τα οποία αγοράζαν στις χαμηλές τιμές που ορίζει η ισπανική κυβέρνηση»⁽⁷⁰⁾. Είναι προφανές ότι στόχος της GW είναι να παρεμποδίσει το παράλληλο εμπόριο υποχρεώνοντας τους ισπανούς χονδρεμπόρους να αγοράζουν τα φάρμακα σε τιμές υψηλότερες από την ανώτατη βιομηχανική τιμή για τις εγχώριες πωλήσεις.

Αποτελεσματικός αποκλεισμός ή περιορισμός του παράλληλου εμπορίου

- (117) Όπως αποδεικνύεται ανωτέρω σχετικά με τα οκτώ κορυφαία προϊόντα της GW, τα οποία η GW θεωρεί ότι είναι αυτά που διακινούνται περισσότερο μέσω του παράλληλου εμπορίου, οι τιμές του άρθρου 4B είτε αποκλείουν είτε περιορίζουν το παράλληλο εμπόριο στη μεγάλη πλειονότητα των περιπτώσεων (βλέπε αιτιολογικές σκέψεις 72 έως 75 ανωτέρω). Οι τιμές του άρθρου 4B αποκλείουν το παράλληλο εμπόριο καθιστώντας το ασύμφορο οικονομικά στο 40 % των περιπτώσεων και πλέον: σε 66 από τις 161 περιπτώσεις, εάν δεν ληφθούν υπόψη τα έξοδα που βαρύνουν αποκλειστικά τους χονδρεμπόρους. Το ποσοστό αυτό αυξάνεται ελαφρώς, εάν προστεθεί στις εγχώριες και εξαγωγικές τιμές περιθώριο κόστους για το χονδρέμπορο ύψους 5 % (68 περιπτώσεις), ενώ αυξάνεται πολύ περισσότερο εάν το περιθώριο κόστους θεωρηθεί ότι φθάνει το 15 % (74 περιπτώσεις). Στο 35 % περίπου των περιπτώσεων, οι τιμές του άρθρου 4B παρεμποδίζουν το παράλληλο εμπόριο καθιστώντας το λιγότερο συμφέρον οικονομικά για τους χονδρεμπόρους (57 περιπτώσεις). Ομολογουμένως, το ποσοστό αυτό μειώνεται, εάν προστεθεί το κόστος που επιβαρύνει το χονδρέμπορο, ύψους 5 % (45 περιπτώσεις) ή 15 % (24 περιπτώσεις). Συνάγεται ότι το άρθρο 4 έχει συνέπειες που ισοδυναμούν με απαγόρευση των εξαγωγών σε σημαντικό αριθμό περιπτώσεων και ταυτόχρονα παρεμποδίζει το παράλληλο εμπόριο σε άλλες περιπτώσεις κατά τρόπο παρόμοιο με ένα σύστημα διπλής τιμολόγησης.

Αναλογία με την απαγόρευση των εξαγωγών

- (118) Η Επιτροπή έχει ήδη επιβάλει πρόστιμο σε φαρμακευτική εταιρεία διότι εφάρμοζε πολιτική που αποσκοπούσε στην απαγόρευση του παράλληλου εμπορίου. Στην υπόθεση Sandoz⁽⁷¹⁾ απαγόρευσε την πρακτική της εταιρείας να αναγράφει στα τιμολόγια πώλησης επί σειρά ετών τη φράση «απαγορεύεται η εξαγωγή». Το Δικαστήριο επικύρωσε την απόφαση της Επιτροπής⁽⁷²⁾. Μια τιμολογιακή πολιτική που καθιστά ασύμφορη για τους χονδρεμπόρους την ενασχόληση με το παράλληλο εμπόριο πρέπει να θεωρηθεί τουλάχιστον εξίσου αποτελεσματική με μια άμεση συμβατική απαγόρευση των εξαγωγών που αποκλείει το

παράλληλο εμπόριο, διότι καταρχήν δεν συνεπάγεται κόστος παρακολούθησης της συμμόρφωσης. Παρατηρείται αναλογία με την απόφαση της Επιτροπής στην υπόθεση Distillers⁽⁷³⁾ κατά την οποία «η μη εφαρμογή εκπτώσεων στις τιμές των εξαγόμενων ποτών και η εφαρμογή διαφορετικών τιμών στους ίδιους πελάτες για τα εξαγόμενα ποτά και τα ποτά που καταναλώνονται στο Ηνωμένο Βασίλειο συνιστούν σαφή απόπειρα παρεμπόδισης των παράλληλων εισαγωγών από το Ηνωμένο Βασίλειο σε άλλες χώρες της ΕΟΚ πλην του Ηνωμένου Βασιλείου, έχουσα το ίδιο αντικείμενο με την επίσημη απαγόρευση των εξαγωγών και μπορεί να θεωρηθεί ως αποτελεσματικότερο μέσο για την αποτροπή των εξαγωγών».

Αναλογία με τη διπλή τιμολόγηση

- (119) Κατά το μέτρο που οι τιμές του άρθρου 4B αυξάνουν το κόστος διακίνησης των προϊόντων μέσω του παράλληλου εμπορίου καθιστώντας το έτσι λιγότερο συμφέρον οικονομικά, η πολιτική της GW μπορεί να εξομοιωθεί με συστήματα διπλής τιμολόγησης όπως αυτά που απαγορεύτηκαν με τις αποφάσεις στις υποθέσεις Moët Chandon⁽⁷⁴⁾, Distillers και Gosme/Martell⁽⁷⁵⁾. Στην πρώτη υπόθεση η Επιτροπή έκρινε ότι ένας όρος βάσει του οποίου οι τιμές που προέβλεπε ο τιμοκατάλογος για την σαμπάνια εφαρμόζονταν μόνο σε προϊόντα τα οποία προορίζονταν για κατανάλωση στο Ηνωμένο Βασίλειο έχει ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού. Καθότι δεν επιτρεπόταν η εξαγωγή των προϊόντων στις τιμές αυτές, το σύστημα θεωρήθηκε ισοδύναμο με απαγόρευση εξαγωγής «υπ' αυτούς τους όρους». Είναι εμφανείς οι ομοιότητες με την παρούσα υπόθεση, όπου δεν επιτρέπεται στους χονδρεμπόρους να πραγματοποιούν εξαγωγές με την τιμή του άρθρου 4A. Οι εξαγωγές είναι δυνατές μόνο με τις υψηλότερες τιμές του άρθρου 4B και συνεπώς με διαφορετικούς όρους από αυτούς που επικρατούν στην Ισπανία. Ομοίως, στην υπόθεση Distillers, χρεώνονταν διαφορετικές τιμές στους πελάτες του Ηνωμένου Βασιλείου, ανάλογα με το εάν μεταπωλούσαν τα προϊόντα εντός ή εκτός του Ηνωμένου Βασιλείου. Η Επιτροπή αποφάνθηκε ότι οι όροι σχετικά με τις τιμές ισοδυναμούσαν με έμμεση απαγόρευση των εξαγωγών, διότι καθιστούσαν τις πωλήσεις σε άλλα κράτη μέλη τουλάχιστον δυσχερέστερες. Στην υπόθεση Gosme/Martell, η Επιτροπή έκρινε ότι το σύστημα εκπτώσεων της Martell που καθιστούσε τις εξαγωγές δαπανηρότερες και λιγότερο επικερδείς αντίκειται στο άρθρο 81 παράγραφος 1, γιατί είχε ως στόχο και ως αποτέλεσμα την προστασία των υψηλότερων τιμών στη Γαλλία, οι οποίες προέκυπταν από κρατική παρέμβαση υπό μορφή καθήλωσης των τιμών και ελέγχων των τιμών. Η παρεμπόδιση του παράλληλου εμπορίου συνεπεία του συστήματος διπλής τιμολόγησης έχει επίσης απαγορευτεί στην απόφαση της Επιτροπής στην υπόθεση Pittsburgh Corning⁽⁷⁶⁾.

⁽⁷³⁾ Απόφαση 78/163/ΕΟΚ της Επιτροπής στην υπόθεση IV/28.282 — The Distillers Company Limited — Conditions of Sale and Price terms, EE L 50 της 22.2.1978, σ. 16, σημείο 2.

⁽⁷⁴⁾ Απόφαση 82/203/ΕΟΚ της Επιτροπής στην υπόθεση IV/30.188 — Moët et Chandon (London) Ltd, EE L 94 της 8.4.1982, σ. 7, αιτιολογική σκέψη 11.

⁽⁷⁵⁾ Απόφαση 91/335/ΕΟΚ της Επιτροπής στην υπόθεση IV/32.186 — Gosme/Martell — DMP, EE L 185 της 11.7.1991, σ. 23, ιδιαίτερα αιτιολογικές σκέψεις 19 και 32.

⁽⁷⁶⁾ Απόφαση 72/403/ΕΟΚ της Επιτροπής στις υποθέσεις αριθ. IV/26894, 26876 και 26892 — Pittsburgh Corning Europe — Formica Belgium — Hertel, EE L 272 της 5.12.1972, σ. 35.

⁽⁷⁰⁾ Επιτελική σύνοψη της μελέτης της LSE, εισαγωγή σ. 1, και σημείο ν) [1007, 1003].

⁽⁷¹⁾ Απόφαση 87/409/ΕΟΚ της Επιτροπής στην υπόθεση IV/31.741 — Sandoz, EE L 222 της 10.8.1987, σ. 28.

⁽⁷²⁾ Υπόθεση 277/87 Sandoz κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. I-45.

- (120) Η GW αμφισβητεί ότι το άρθρο 4 μπορεί να συγκριθεί με τη διπλή τιμολόγηση. Υποστηρίζει ότι οι εθνικές αρχές καθορίζουν το ύψος μιας κατηγορίας τιμών (εγχώριες τιμές άρθρου 4Α) και την υποχρεώνουν να το τηρήσει. Το επιχείρημα αυτό παραγνώνει το γεγονός ότι οι φαρμακευτικές εταιρείες έχουν διαπραγματευτική ισχύ όταν συζητούν τις τιμές για τις εγχώριες πωλήσεις.
- (121) Καταρχάς, αφετηρία των συζητήσεων αυτών είναι οι προτάσεις που υποβάλλουν οι ίδιες οι εταιρείες. Οι ισπανικές αρχές επιτρέπουν στις εταιρείες να βασίζονται τις προτάσεις τους στο σύνολο του κόστους τους, συμπεριλαμβανομένου του κόστους της E & A. Το άρθρο 3 παράγραφος 3 του βασιλικού διατάγματος 271/1990 αναφέρει ρητά ότι το κόστος της E & A περιλαμβάνεται στο συνολικό κόστος που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη (βλέπε αιτιολογική σκέψη 38). Στη συνέχεια οι προτάσεις αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης. Επιπλέον, οι εταιρείες μπορούν να ζητήσουν αυξήσεις των τιμών αποδεικνύοντας «επιτακτικές αλλαγές των κοινωνικών, υγειονομικών, τεχνικών, οικονομικών ή χρηματοδοτικών δεδομένων» (βλέπε αιτιολογική σκέψη 40). Οι δυνατότητες αύξησης των τιμών δεν είναι θεωρητικές, οι δε αυξήσεις των τιμών δεν είναι σπάνιες. Πράγματι, η GW μπόρεσε να επιτύχει ουσιαστική αύξηση της τιμής τεσσάρων από τα οκτώ προϊόντα που προβάλλονται ως τα πιθανότερα να διακινήθουν μέσω του παράλληλου εμπορίου. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η αύξηση της τιμής του Serevent, του Imigran και του Lamictal το Μάιο του 1997 και του Ventolin τον Ιούλιο του 1998 (βλέπε αιτιολογικές σκέψεις 41 και 42).
- (122) Η ίδια η GW παραδέχεται ότι μπόρεσε να εξισώσει τις εγχώριες τιμές του Serevent, του Lamictal και του Imigran στην Ισπανία με τη μέση ευρωπαϊκή τιμή, αλλά διατείνεται ότι κάθε όφελος από τις αυξήσεις αυτές εξουδετερώθηκε από την ταυτόχρονη μείωση της τιμής του Zantac⁽⁷⁷⁾. Ωστόσο, αυτό που έχει σημασία είναι ότι η ίδια η GW SA πρότεινε αυτή τη μείωση σε αντάλλαγμα της αύξησης της τιμής των τριών προαναφερόμενων προϊόντων⁽⁷⁸⁾ και ότι προέβη σε αυτή την ενέργεια όταν, εν πάση περιπτώσει, επρόκειτο να λήξει το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας που προστάτευε το Zantac στο Ηνωμένο Βασίλειο και σε άλλα κράτη μέλη και αντιμετώπιζε ήδη τον ανταγωνισμό τιμών άλλων φαρμάκων κοινόχρηστης ονομασίας⁽⁷⁹⁾. Τούτο καταδεικνύει ότι οι ισπανικές αρχές αφήνουν περιθώρια για ουσιαστικές διαπραγματεύσεις ως προς τις τιμές και δεν καθορίζουν τις τιμές μονομερώς.
- (123) Επιπλέον, ακόμη και μετά τον καθορισμό της βιομηχανικής τιμής μέσω των διαπραγματεύσεων μεταξύ της εταιρείας και των εθνικών αρχών, η εταιρεία μπορεί να χρεώσει χαμηλότερη τιμή. Το Μάιο του 1997 η GW SA πώλησε τα τρία διαφορετικά σκευάσματα του Serevent σε τιμή χαμηλότερη από την εγκεκριμένη⁽⁸⁰⁾. Υπάρχουν επίσης άλλες περιπτώσεις στις οποίες η GW SA όρισε τις εμπορικές τιμές σε επίπεδο χαμηλότερο από το ανώτατο επιτρεπόμενο όριο⁽⁸¹⁾.
- Συμφωνίες με αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού**
- (124) Το Δικαστήριο [και το Πρωτοδικείο] ανέκαθεν θεωρούσαν ότι οι συμφωνίες που προβλέπουν απαγορεύσεις των εξαγωγών, συστήματα διπλής τιμολόγησης ή άλλους περιορισμούς του παράλληλου εμπορίου έχουν ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού, δηλαδή απαγορεύονται βάσει του άρθρου 81 παράγραφος 1, χωρίς να απαιτείται εκτίμηση των συγκεκριμένων αποτελεσμάτων τους. Καταρχήν, δεν είναι επιλέξιμες προς απαλλαγή δυνάμει του άρθρου 81 παράγραφος 3. Μπορούν να αναφερθούν σχετικά οι αποφάσεις στις υποθέσεις NV IAZ International Belgium κατά Επιτροπής⁽⁸²⁾, Sandoz κατά Επιτροπής και, πιο πρόσφατα, Volkswagen κατά Επιτροπής⁽⁸³⁾. Στην τελευταία υπόθεση, το Πρωτοδικείο επικύρωσε την απόφαση της Επιτροπής στην οποία είχε θεωρηθεί ότι διάφορα μέτρα που καθιστούσαν δυσχερέστερες τις παράλληλες εισαγωγές (χωρίς να τις αποκλείουν ολωσδιόλου) είχαν ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνονταν μέτρα για τη μείωση της πρωμοδότησης υπέρ των εμπόρων λιανικής πώλησης σε περίπτωση εξαγωγής, με αποτέλεσμα να περιορίζονται τα κίνητρά τους να ασχοληθούν με το παράλληλο εμπόριο.
- (125) Οι νέοι όροι πώλησης της GW έχουν ως αποτέλεσμα τον περιορισμό του ανταγωνισμού κατά την έννοια του άρθρου 81 παράγραφος 1. Κατά πάγια νομολογία, προς εφαρμογή του άρθρου 85 παράγραφος 1 η εκτίμηση των συγκεκριμένων αποτελεσμάτων μιας συμφωνίας παρέλκει, όταν στόχος της είναι η παρεμπόδιση, ο περιορισμός ή η στρέβλωση του ανταγωνισμού στην κοινή αγορά. Συνεπώς, η Επιτροπή δεν υποχρεούται να αποδείξει τις πραγματικές συνέπειες περιορισμού του ανταγωνισμού, εφόσον αποδεικνύεται ότι η υπό εξέταση συμπεριφορά έχει ως στόχο τον περιορισμό του ανταγωνισμού⁽⁸⁴⁾. Ωστόσο, για λόγους
-
- (77) Απάντηση στην ΚΑ, παράρτημα 9, επιστολή της GW στο Υπουργείο Υγείας με ημερομηνία 1η Απριλίου 1997 [03799/37800].
- (78) Απάντηση στην ΚΑ, παράρτημα 9, επιστολή της GW στο Υπουργείο Υγείας με ημερομηνία 1η Απριλίου 1997 [03799/37800].
- (79) Ετήσια έκθεση GW 1997, σ. 12 και 17, όπου η GW αναφέρει επίσης ότι το Zantac υφίσταται ολοένα και μεγαλύτερη ανταγωνιστική πίεση από τα αντίγραφα φαρμάκων. Βλέπε επίσης απάντηση της 14ης Φεβρουαρίου 2000, σ. 13 [4519].
- (80) Για το Serevent Acc. η GW χρέωνε 72,5 ισπανικές πεσέτες/μονάδα αντί της εγκεκριμένης τιμής ύψους 75,53. Για το Inh. 25 × 120, χρέωνε 34,54 ισπανικές πεσέτες/μονάδα, ενώ η εγκεκριμένη τιμή ήταν 36,05. Για το Inh. 25 × 60, χρέωνε 37,5 ισπανικές πεσέτες/μονάδα αντί της εγκεκριμένης τιμής ύψους 38,86. Βλέπε απάντηση στην ΚΑ, παράρτημα 9, present PTW [3795].
- (81) Βλέπε απάντηση της 14ης Δεκεμβρίου 1998, παράρτημα 5 [1693-1703], όπου από τις αναφορές της GW συνάγονται διαφορές μεταξύ της εμπορικής και της εγκεκριμένης τιμής των ακόλουθων προϊόντων: Becloforte 250 mg Inh (εμπορική τιμή: 2,215,60· εγκεκριμένη τιμή: 2,296,00)· Becotide (εμπορική τιμή: 430,10· εγκεκριμένη τιμή: 442,00)· Becotide (εμπορική τιμή: 406,30· εγκεκριμένη τιμή: 417,60).
- (82) Συνεκδικασθείσες υποθέσεις 96-102, 104, 105 108, 110/82, Συλλογή 1983, σ. 3369, αιτιολογικές σκέψεις 24, 25 και 27.
- (83) Υπόθεση T-62/98, Συλλογή 2000, σ. II-2707, αιτιολογικές σκέψεις 89 και 178.
- (84) Βλέπε π.χ. υπόθεση T-62/98, Volkswagen κατά Επιτροπής, αιτιολογική σκέψη 178.

πληρότητας, η Επιτροπή προέβη στην εξέταση που ακολουθεί και εκτίμησε τους νέους όρους πώλησης με βάση το νομικό και οικονομικό τους πλαίσιο.

β) Το άρθρο 4 προκαλεί περιορισμό του ανταγωνισμού

- (126) Οι ανωτέρω πίνακες 4-1 έως 4-4 παρουσιάζουν λεπτομερώς τις συνέπειες που επέφεραν οι νέοι όροι πώλησης της GW στο παράλληλο εμπόριο μεταξύ της Ισπανίας και όλων των υπόλοιπων κρατών μελών (εκτός του Λουξεμβούργου). Οι συνέπειες αυτές αφορούν τα οκτώ κορυφαία προϊόντα της GW, τα οποία η GW θεωρεί ότι είναι αυτά που διακινούνται περισσότερο μέσω του παράλληλου εμπορίου (βλέπε αιτιολογική σκέψη 15). Από τους πίνακες αυτούς συνάγεται ότι οι τιμές του άρθρου 4B αποκλείουν το παράλληλο εμπόριο καθιστώντας το ασύμφορο οικονομικά για τους χονδρεμπόρους σε πλέον του 40 % των περιπτώσεων, δηλαδή σε 66 από τις 161 περιπτώσεις, εάν δεν ληφθεί υπόψη το κόστος που βαρύνει τους ίδιους τους χονδρεμπόρους. Το ποσοστό αυτό αυξάνεται ελαφρώς, εάν προστεθεί στις εγχώριες και εξαγωγικές τιμές περιθώριο κόστους για το χονδρέμπορο ύψους 5 % (68 περιπτώσεις), ενώ αυξάνεται ακόμη περισσότερο εάν θεωρηθεί ότι το περιθώριο κόστους ανέρχεται σε 15 % (74 περιπτώσεις). Τούτο δείχνει ότι οι συμφωνίες έχουν ως αποτέλεσμα τον περιορισμό του ανταγωνισμού μέσω του αποκλεισμού ή του περιορισμού των δυνατοτήτων διεξαγωγής του παράλληλου εμπορίου (βλέπε αιτιολογική σκέψη 75).

Το άρθρο 4 δεν αντισταθμίζει απλώς μια στρέβλωση του ανταγωνισμού που δημιουργεί η Ισπανία

- (127) Η Επιτροπή δεν δέχεται το επιχείρημα της GW ότι το άρθρο 4 αντισταθμίζει απλώς μια στρέβλωση του ανταγωνισμού που δημιουργεί η Ισπανία, και τούτο για τέσσερις κυρίως λόγους, οι οποίοι θα αναφερθούν συνοπτικά αρχικά και στη συνέχεια θα αναπτυχθούν περαιτέρω. Καταρχάς, εφαρμόζοντας το άρθρο 28 της συνθήκης για την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων, το Δικαστήριο έχει καταδικάσει επανειλημμένα τα κρατικά μέτρα που περιορίζουν τις παράλληλες εισαγωγές φαρμάκων από χώρες στις οποίες οι τιμές είναι χαμηλότερες και οι οποίες παρέχουν λιγότερα κίνητρα (ή δεν παρέχουν κίνητρα) στις φαρμακευτικές εταιρείες για να προβούν οι τελευταίες σε δραστηριότητες E & A. Θα αποδειχθεί ότι οι κανόνες του ανταγωνισμού αποσκοπούν εξίσου στην αποτροπή του κατακερματισμού της κοινής αγοράς με βάση τα εθνικά σύνορα. Δεύτερον, σε άλλους τομείς (για παράδειγμα στην αυτοκινητοβιομηχανία) όπου — σε αντίθεση με το φαρμακευτικό τομέα — οι εταιρείες δεν έχουν καμία δυνατότητα παρέμβασης στη ρυθμιστική διαδικασία, οι εταιρείες αυτές δεν μπόρεσαν να επικαλεστούν τις διαφορές μεταξύ των εθνικών κανονιστικών διατάξεων για να δικαιολογήσουν τους περιορισμούς του παράλληλου εμπορίου. Τρίτον, δεν πρέπει να διογκώνονται οι διαφορές των εθνικών κανονιστικών διατάξεων για τις τιμές (και οι στόχοι πολιτικής που τις υπαγορεύουν). Τέταρτον, είναι πολύ απλοϊκό να θεωρούνται οι συγκρουόμενες εθνικές κανονιστικές διατάξεις για τις τιμές ως μονομερή κρατικά μέτρα που επιβάλλονται στις φαρμακευτικές εταιρείες, καθώς οι τελευταίες έχουν διαπραγματευτική ισχύ έναντι των εθνικών αρχών.

- (128) Η νομολογία επί του άρθρου 28 στο φαρμακευτικό τομέα. Στην υπόθεση Merck κατά Primecrown⁽⁸⁵⁾, το Δικαστήριο αποφάνθηκε ρητώς ότι: «καίτοι η επιβολή ελέγχων των τιμών συνιστά όντως παράγοντα που είναι ικανός, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, να νοθεύσει τον ανταγωνισμό μεταξύ των κρατών μελών, εντούτοις το περιστατικό αυτό δεν μπορεί να δικαιολογήσει παρέκκλιση από την αρχή της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων». Στην υπόθεση αυτή το Δικαστήριο δεν επέτρεψε σε μια φαρμακευτική εταιρεία να επικαλεστεί το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας που κατοχύρωνε τα προϊόντα της στο Ηνωμένο Βασίλειο για να σταματήσει τις παράλληλες εισαγωγές από την Ισπανία, όπου τα προϊόντα δεν τύγχαναν της προστασίας διπλώματος ευρεσιτεχνίας και υπέκειντο σε κρατικό έλεγχο των τιμών. Στην υπόθεση Centrafarm κατά Winthrop⁽⁸⁶⁾ το Δικαστήριο είχε ήδη αποφανθεί τα εξής: «Δεν έχει σημασία εάν μεταξύ των εξαγόντων και των εισαγόντων κρατών μελών υπάρχουν διαφορές τιμών προκύπτουσες από κρατικά μέτρα ληφθέντα στο εξαγόν κράτος με στόχο τον έλεγχο της τιμής του προϊόντος».

- (129) Δεδομένου ότι στις υποθέσεις Centrafarm κατά Winthrop και Merck κατά Primecrown το Δικαστήριο έκρινε ότι οι επιχειρήσεις δεν μπορούν να επικαλεστούν την εθνική νομοθεσία περί διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας για να περιορίσουν την ελεύθερη κυκλοφορία εμπορευμάτων που διατίθενται με τη συναίνεσή τους στην κοινή αγορά, κατά μείζονα λόγο η κοινοτική νομοθεσία δεν θα μπορούσε να επιτρέψει στις επιχειρήσεις να περιορίζουν την ελεύθερη κυκλοφορία των προϊόντων αυτών μέσω συμβάσεων ιδιωτικού δικαίου, όταν πληρούνται οι προϋποθέσεις για την εφαρμογή του άρθρου 81 παράγραφος 1.

- (130) Καταρχάς, είναι αποδεδειγμένο ότι τόσο το άρθρο 28, όσο και το άρθρο 81, ενώ πραγματεύονται διαφορετικά είδη περιορισμών του παράλληλου εμπορίου, αποσκοπούν στον ίδιο στόχο, δηλαδή στην ενοποίηση της αγοράς. Όπως παρατήρησε το Δικαστήριο στην υπόθεση Merck κατά Stephar⁽⁸⁷⁾, ο κάτοχος διπλώματος ευρεσιτεχνίας που επωφελούμενος από ένα εθνικό δικαίωμα διπλώματος ευρεσιτεχνίας επιχειρεί να παρεμποδίσει το παράλληλο εμπόριο «θα προκαλούσε κατακερματισμό των εθνικών αγορών, αντίθετο προς τους σκοπούς της συνθήκης». Στην υπόθεση Consten and Grundig⁽⁸⁸⁾ το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι το άρθρο 81 παράγραφος 1 εξυπηρετεί το θεμελιώδη στόχο της συνθήκης περί κατάργησης των φραγμών μεταξύ κρατών μελών και συνεπώς έρχεται σε αντίθεση με συμφωνίες μεταξύ επιχειρήσεων οι οποίες επαναφέρουν τις εθνικές διαιρέσεις.

⁽⁸⁵⁾ Συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-267/95 και C-268/95, Merck & Co. Inc κατά Primecrown Limited, αιτιολογική σκέψη 47· βλέπε επίσης υπόθεση C-436/93, Bristol-Myers Squibb κατά Paranova A/S, Συλλογή 1996, σ. I-3457, αιτιολογική σκέψη 46.

⁽⁸⁶⁾ Υπόθεση 16/74, Centrafarm BV και De Peijper κατά Winthrop BV, Συλλογή 1974, σ. 1183, αιτιολογικές σκέψεις 15, 16 και 17.

⁽⁸⁷⁾ Υπόθεση 187/80, Συλλογή 1981, σ. 2063, αιτιολογική σκέψη 13.

⁽⁸⁸⁾ Υποθέσεις 56 και 58/64, Consten and Grundig-Verkaufs-GmbH, Συλλογή 1966, 299, σ. 340.

(131) Επιπλέον, στις ανωτέρω υποθέσεις πνευματικής ιδιοκτησίας υπάρχει μια διαχωριστική γραμμή μεταξύ των μέτρων των κρατών μελών και των μέτρων ιδιωτικών εταιρειών. Ειδικότερα, η εφαρμογή του άρθρου 28 στις υποθέσεις αυτές είχε ως αποτέλεσμα την απαγόρευση της λήψης μέτρων από ιδιωτικές εταιρείες οι οποίες επικαλούντο τα μονοπωλιακά δικαιώματα που τους είχε χορηγήσει ένα κράτος μέλος. Εφόσον το άρθρο 28 απαγορεύει τα μονομερή μέτρα ιδιωτικών εταιρειών, τότε λογικά το άρθρο 81 παράγραφος 1 εφαρμόζεται σε εναρμονισμένες ενέργειες μέσω των οποίων οι εταιρείες προσπαθούν να επιτύχουν το ίδιο αποτέλεσμα. Έτσι, στην υπόθεση *Sirena Srl κατά Eda* ⁽⁸⁹⁾ το Δικαστήριο αποφάνθηκε σχετικά με την άσκηση δικαιώματος εμπορικού σήματος κατά εισαγωγών από άλλο κράτος μέλος βάσει του άρθρου 28. Το μοναδικό εμπόδιο που εντόπισε για την εφαρμογή του άρθρου 81 ήταν ότι η άσκηση ενός δικαιώματος εμπορικού σήματος καθεαυτή δεν φέρει τα χαρακτηριστικά συμφωνίας ή εναρμονισμένης πρακτικής κατά την έννοια του άρθρου 81 παράγραφος 1. Ωστόσο, το Δικαστήριο αναγνώρισε ότι η άσκηση αυτού του δικαιώματος δύναται να εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 81 παράγραφος 1. Παρατήρησε ότι «παρόμοιες καταστάσεις [δηλαδή καταστάσεις στις οποίες έχει εφαρμογή το άρθρο 81 παράγραφος 1] δύνανται ιδιαίτερα να προκύψουν από περιοριστικές συμφωνίες μεταξύ ιδιοκτητών εμπορικών σημάτων ή των νόμιμων διαδόχων τους που τους επιτρέπουν να παρεμποδίζουν τις εισαγωγές από άλλα κράτη μέλη».

(132) Αναλογία με άλλους τομείς στους οποίους ο καθορισμός των τιμών επηρεάζεται από εθνικές κανονιστικές διατάξεις. Σε άλλους τομείς, η Επιτροπή δεν δέχεται τις διαφορές μεταξύ των εθνικών κανονιστικών διατάξεων ως απαλλακτικό παράγοντα για εταιρείες που περιορίζουν τον ανταγωνισμό ⁽⁹⁰⁾. Η προσέγγιση αυτή επικυρώθηκε από το Δικαστήριο. Στον τομέα της αυτοκινητοβιομηχανίας, η Επιτροπή έχει αναγνωρίσει ότι τα φορολογικά καθεστώτα των κρατών μελών διαφέρουν πολύ μεταξύ τους (με αποτέλεσμα να υπάρχουν μεγάλες διαφορές τιμών, ενίοτε γύρω στο 80 %) ⁽⁹¹⁾, ότι οι διαφορές αυτές εμποδίζουν την πραγματική ολοκλήρωση της αγοράς και ότι έρχονται σε σύγκρουση με τον ελεύθερο καθορισμό των τιμών. Μολοντούτο, η Επιτροπή δεν έχει δεχθεί ποτέ να δικαιολογήσει με βάση το στοιχείο αυτό την παρεμπόδιση του παράλληλου εμπο-

ρίου ⁽⁹²⁾. Για παράδειγμα, στην υπόθεση *Volkswagen* ⁽⁹³⁾, έκρινε ότι η απαλλαγή κατά κατηγορία στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1475/95 της Επιτροπής, της 28ης Ιουνίου 1995, σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 85 παράγραφος 3 της συνθήκης σε ορισμένες κατηγορίες συμφωνιών διανομής, πώλησης και εξυπηρέτησης μετά την πώληση αυτοκινήτων οχημάτων ⁽⁹⁴⁾ δεν έχει εφαρμογή λόγω εναρμονισμένων ενεργειών μεταξύ του κατασκευαστή και των εισαγωγέων με στόχο τον περιορισμό του παράλληλου εμπορίου. Ωστόσο, οι παραγωγοί αυτοκινήτων δεν έχουν καμία απολύτως δυνατότητα παρέμβασης στη φορολογική ρυθμιστική διαδικασία (η οποία μπορεί να προκαλέσει ουσιώδεις διαφορές στις τιμές των αυτοκινήτων μεταξύ των κρατών μελών και, κατά συνέπεια, μπορεί να δώσει το έναυσμα για το παράλληλο εμπόριο), ενώ οι φαρμακευτικές εταιρείες συμμετέχουν πάντοτε στη ρυθμιστική διαδικασία που διέπει την τιμή πώλησης των προϊόντων τους. Το επιχείρημα ότι τα αυτοκίνητα ή άλλα ελεύθερα διακινούμενα προϊόντα δεν μπορούν να συγκριθούν με τα φάρμακα, διότι το παράλληλο εμπόριο δεν ωφελεί τους τελικούς καταναλωτές των φαρμάκων, αποτελεί ένα χωριστό επιχείρημα και θα εξεταστεί στο πλαίσιο του άρθρου 81 παράγραφος 3.

(133) Η σύγκρουση μεταξύ των στόχων της πολιτικής του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ισπανίας δεν πρέπει να διογκώνεται. Η μελέτη I του καθηγητή Rey υποστηρίζει ότι το παράλληλο εμπόριο από την Ισπανία θέτει σε κίνδυνο τις τιμές στο Ηνωμένο Βασίλειο και, ως εκ τούτου, διακυβεύει την πολιτική επιλογή του Ηνωμένου Βασιλείου να προωθήσει την E & A. Ωστόσο, η βασική παραδοχή της μελέτης περί καθοδικής πορείας των τιμών (βλέπε αιτιολογική σκέψη 80) στερείται θεμελίωσης. Το παράλληλο εμπόριο καλύπτει αμελητέο ποσοστό των πωλήσεων φαρμακευτικών προϊόντων (βλέπε αιτιολογική σκέψη 29) και, συνεπώς, η επίδρασή του στις τιμές στη χώρα στόχο είναι κατ' ανάγκη σχετικά ασήμαντη. Τούτο προκύπτει άμεσα από τους πίνακες 2 και 3, όπου φαίνεται ότι, παρά τη μακρά ιστορία του παράλληλου εμπορίου, οι τιμές στο Ηνωμένο Βασίλειο εξακολουθούν να είναι ουσιωδώς υψηλότερες από ό,τι σε άλλα κράτη μέλη. Δεν υπάρχει καμία απόδειξη ότι οι τιμές του Ηνωμένου Βασιλείου έχουν υποχωρήσει ή τείνουν να υποχωρήσουν λόγω των εισαγωγών από την Ισπανία. Επιπλέον, δεν πρέπει να διογκώνονται οι διαφορετικές επιλογές στην πολιτική που ακολουθούν τα δύο κράτη μέλη. Από τη μια πλευρά, οι ισπανικές ρυθμιστικές αρχές

⁽⁸⁹⁾ Υπόθεση 40/70, *Sirena Srl κατά Eda Srl και λοιπών*, Συλλογή 1971, σ. 69, παράγραφος 5. Βλέπε επίσης υπόθεση 96/75, *EMI Records Limited κατά CBS Schallplatten GmbH*, Συλλογή 1976, σ. 913, παράγραφος 5.

⁽⁹⁰⁾ Βλέπε συνεκδικασθείσες υποθέσεις 209-215, 218/78, *Heintz van Landewyk Sarl κατά Επιτροπής*, Συλλογή 1980, σ. 3125, αιτιολογική σκέψη 153, όπου το Δικαστήριο αναγνωρίζει ότι το βελγικό φορολογικό σύστημα επηρεάζει ενδεχομένως τον ανταγωνισμό, αλλά αρνήθηκε να δεχθεί περιορισμούς του ανταγωνισμού βασισμένους σε αυτό το λόγο.

⁽⁹¹⁾ Βλέπε έκθεση της Επιτροπής σχετικά με τις τιμές των αυτοκινήτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση την 1η Μαΐου 2000, COM/F2/0500, όπου φαίνεται ότι η διαφορά τιμής μεταξύ, για παράδειγμα, ενός Honda στη Δανία και του ίδιου αυτοκινήτου στη Γαλλία ανέρχεται σε 87 % (σ. 52, 53) μετά τους φόρους.

⁽⁹²⁾ Στην ανακοίνωσή της σχετικά με τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 123/85 σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 85 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΟΚ σε ορισμένες κατηγορίες συμφωνιών διανομής και εξυπηρέτησης των πελατών πριν και μετά την πώληση αυτοκινήτων οχημάτων, ΕΕ C 17 της 18.1.1985, σ. 4, η Επιτροπή διευκρινίζει ότι δύναται να άρει το ευεργέτημα της απαλλαγής κατά κατηγορία υπέρ των επιλεκτικών δικτύων διανομής, εφόσον οι διαφορές τιμής υπερβαίνουν το 12 % και εφόσον υπάρχουν ενδείξεις ότι οι διαφορές αυτές οφείλονται κυρίως σε υποχρεώσεις που έχουν δεχθεί να αναλάβουν οι συγκεκριμένοι διανομείς. Ωστόσο, δεν στήριξε ποτέ οποιαδήποτε απόπειρα παρεμπόδισης του παράλληλου εμπορίου. Η ανακοίνωση παρέμεινε σε ισχύ και μετά την έκδοση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1475/95, βλέπε ανακοινωθέν τύπου IP (95) 648. Επίσης στην απόφασή της 2001/146/ΕΚ στην υπόθεση IV/36.653 — *Opel*, ΕΕ L 59 της 28.2.2001, σ. 1, η Επιτροπή απαγορεύει μέτρα που αποσκοπούν στην παρεμπόδιση του παράλληλου εμπορίου, παρά το γεγονός ότι οι διαφορές τιμών απορρέουν από τις διαφορετικές φορολογικές επιβαρύνσεις.

⁽⁹³⁾ Απόφαση 98/273/ΕΚ της Επιτροπής, στην υπόθεση IV/35.733 — *VW*, ΕΕ L 124 της 25.4.1998, σ. 60, αιτιολογική σκέψη 187. Επικυρώθηκε από το Πρωτοδικείο, υπόθεση T-62/98 *Volkswagen AG κατά Επιτροπής*, Συλλογή 2000, σ. II-2707.

⁽⁹⁴⁾ ΕΕ L 145 της 29.6.1995, σ. 25.

επιτρέπουν ρητά στις φαρμακευτικές εταιρείες να περιλαμβάνουν στις τιμές που προτείνουν το πλήρες κόστος E & A. Τούτο αναφέρεται σαφώς στη σχετική νομοθετική πράξη⁽⁹⁵⁾. Από την άλλη πλευρά, το Ηνωμένο Βασίλειο ενθαρρύνει μεν την E & A, αλλά ταυτόχρονα αναγνωρίζει την ανάγκη να διατηρούνται οι τιμές σε λογικά επίπεδα. Στην παράγραφο 2.1 του συστήματος PPRS του 1999, το Υπουργείο Υγείας αναγνωρίζει ότι η διαρκής καινοτομία είναι παράγοντας αποφασιστικής σημασίας για την επιτυχία στο ανταγωνιστικό περιβάλλον μιας βιομηχανίας βασισμένης στην έρευνα και εκφράζει τη βούλησή του να προαγάγει την έρευνα, την ανάπτυξη και την προμήθεια καινοτόμων φαρμάκων προς όφελος των ασθενών του NHS⁽⁹⁶⁾. Ωστόσο, στην αιτιολογική σκέψη 2.3 του PPRS του 1999, η ένωση της βρετανικής φαρμακοβιομηχανίας (Association of British Pharmaceutical Industry — ABPI) «αναγνωρίζει ότι το δημόσιο συμφέρον υπαγορεύει να είναι δίκαιες και λογικές οι τιμές των φαρμακευτικών προϊόντων που διατίθενται μέσω του NHS». Στην εισαγωγή του συστήματος του 1999 το Υπουργείο Υγείας και η ABPI δηλώνουν ότι «είναι προς το κοινό τους συμφέρον να εξασφαλίσουν τη διάθεση ασφαλών και αποτελεσματικών φαρμάκων με λογικούς όρους στο εθνικό σύστημα υγείας στο πλαίσιο μιας ισχυρής, αποτελεσματικής και κερδοφόρου φαρμακοβιομηχανίας στο Ηνωμένο Βασίλειο».

- (134) Το NHS επιδιώκει μεν να προωθήσει την E & A, αλλά παράλληλα φαίνεται ότι ενδιαφέρεται εξίσου για τη διατήρηση των τιμών σε λογικό επίπεδο. Τούτο αποδεικνύεται από τη γενική περικοπή των τιμών κατά 4,5 % που έγινε τον Οκτώβριο του 1999 (βλέπε αιτιολογική σκέψη 47). Επιπλέον, το NHS εκ των πραγμάτων ενθαρρύνει το παράλληλο εμπόριο με δύο τρόπους. Καταρχάς, επιστρέφει στους φαρμακοποιούς ένα σταθερό ποσό, χωρίς να λαμβάνει υπόψη το πραγματικό κόστος αγοράς που τους βαρύνει. Κατά συνέπεια, ο φαρμακοποιός που προμηθεύεται φθηνότερα προϊόντα μέσω του παράλληλου εμπορίου εισπράττει αναλογικά υψηλότερο ποσοστό επιστροφής από έναν συνάδελφό του ο οποίος αγοράζει προϊόντα από την εγχώρια αγορά καταβάλλοντας υψηλότερες τιμές. Εάν το NHS ασκούσε πολιτική ευνοϊκή για τις υψηλές τιμές και δυσμενή για τις παράλληλες εισαγωγές, θα μπορούσε να εισαγάγει ένα σύστημα επιστροφής του κόστους πλέον ορισμένου κέρδους, βάσει του οποίου τα περιθώρια κέρδους των φαρμακοποιών θα αποτελούσαν ποσοστό της πραγματικής τιμής αγοράς των προϊόντων από τον χονδρέμπορο. Στη μελέτη II της Frontier Economics, η ίδια η GW παραδέχεται ότι εισάγοντας ένα τέτοιο σύστημα, η κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου θα μπορούσε να εξαλείψει τα κίνητρα που ωθούν τους φαρμακοποιούς να αγοράζουν στη χαμηλότερη τιμή⁽⁹⁷⁾. Μολοντούτο, δεν το έπραξε. Δεύτερον, το μοναδικό μέτρο που έχει λάβει το NHS με στόχο — κατά την Glaxo — την αποφυγή του άδικου πλουτισμού από τους φαρμακοποιούς είναι να παρακρατεί το 4 έως 5 % των επιστροφών προς όλους τους φαρμακοποιούς με βάση την παραδοχή ότι το ποσοστό αυτό αντιστοιχεί στο παράλληλο εμπόριο από τους μεσάζοντες και τους φαρμακοποιούς. Οι φαρμακοποιοί που πραγματοποιούν περισσότερες εισαγωγές είναι και πάλι, αναλογικά, σε καλύτερη θέση. Συνεπώς,

το σύστημα ανάκτησης στην πραγματικότητα παρέχει στους φαρμακοποιούς ένα κίνητρο για την αύξηση των παράλληλων εισαγωγών. Το Ηνωμένο Βασίλειο δεν έχει θεσπίσει κανένα μέτρο για τον περιορισμό του παράλληλου εμπορίου και στην πραγματικότητα μπορεί να επιδιώκει ταυτόχρονα να επωφεληθεί από την προώθηση της E & A, αλλά και να επιτύχει εξοικονόμηση εξόδων. Επίσης, το γεγονός ότι το NHS δημιούργησε πρόσφατα το εθνικό ίδρυμα κλινικής αριστείας (βλέπε αιτιολογική σκέψη 49) αποδεικνύει το ενδιαφέρον του Ηνωμένου Βασιλείου για τη χρήση οικονομικώς συμφερόντων φαρμάκων.

- (135) Η διαπραγματευτική ισχύς των φαρμακευτικών εταιρειών έναντι των εθνικών αρχών. Όπως διευκρινίζεται ανωτέρω, οι εταιρείες στην πραγματικότητα διαπραγματεύονται τις τιμές με την ισπανική κυβέρνηση και μπορούν να επιτύχουν αυξήσεις των τιμών, επικαλούμενες έναν ή περισσότερους από τους αιτιολογικούς παράγοντες που προβλέπονται στο βασιλικό διάταγμα. Κατά συνέπεια, είναι πολύ απλοϊκό να θεωρηθούν οι φαρμακευτικές εταιρείες ως ασήμαντοι πωλητές μη δυνάμενοι να επηρεάσουν τις τιμές, επειδή οι αρμόδιες εθνικές αρχές θέτουν ανώτατα όρια στις τιμές (βλέπε αιτιολογικές σκέψεις 121, 122 και 123).

Η παρούσα υπόθεση διαφέρει από τις υποθέσεις Distillers/Victuallers, Metro I και Villeroy Boch

- (136) Η GW επικαλούμενη την υπόθεση Distillers/Victuallers συμπεραίνει ότι οι όροι πώλησης που θέτει, όπως και οι συμφωνίες μεταξύ της Distillers και των προμηθευτών αφορολόγητων ειδών, δεν προκαλούν στρέβλωση του ανταγωνισμού. Καταρχάς πρέπει να σημειωθεί ότι στην υπόθεση Distillers/Victuallers η Επιτροπή διαπίστωσε ότι υφίσταται περιορισμός του ανταγωνισμού, αλλά τον θεώρησε μάλλον θεωρητικό και συνεπώς μη αισθητό, κατά την έννοια του άρθρου 81 παράγραφος 1. Δεύτερον, επισημαίνεται ότι το ρυθμιστικό πλαίσιο στην υπόθεση αυτή δεν μπορεί να συγκριθεί με αυτό που διέπει τη λειτουργία της GW.
- (137) Όσον αφορά την πρώτη παρατήρηση (μη αισθητός περιορισμός), η Επιτροπή υπογράμμισε το γεγονός ότι οι πελάτες των προμηθευτών αφορολόγητων ειδών (για παράδειγμα πλοία διεθνών μεταφορών και αεροπορικές εταιρείες) ούτως ή άλλως δεν προμηθεύονταν προϊόντα από την αγορά μη αφορολόγητων ειδών. Συνεπώς, ο περιορισμός της ελευθερίας τους να επιλέγουν τους πελάτες τους και τους όρους πώλησης δεν «οδηγούσε σε κανέναν πραγματικό περιορισμό» και οι υποχρεώσεις που επιβάλλονταν στους προμηθευτές αφορολόγητων ειδών «δεν έχουν ως αποτέλεσμα τον αισθητό περιορισμό του ανταγωνισμού στην κοινή αγορά». Αντίθετα, το άρθρο 4 των νέων όρων πώλησης της GW περιορίζει την ελευθερία των χονδρεμπόρων, γεγονός που έχει μεγάλη σημασία για πολλούς

⁽⁹⁵⁾ Βλέπε άρθρο 3-3 του Βασιλικού Διατάγματος 271/90 (βλέπε ανωτέρω αιτιολογική σκέψη 38).

⁽⁹⁶⁾ Απάντηση στην ΚΑ, Παράρτημα 4 του PPRS, σ. 2 [3676].

⁽⁹⁷⁾ Μελέτη II της Frontier Economics, σ. 10 [4557].

από αυτούς, όπως δείχνουν οι καταγγελίες και η αποδεδειγμένη πτώση των πωλήσεων προς αυτούς. Συνεπώς, ο περιορισμός δεν είναι απλώς θεωρητικός αλλά, αντίθετα, αισθητός.

(138) Ως προς τη δεύτερη παρατήρηση (διαφορετικό ρυθμιστικό πλαίσιο), πρέπει να σημειωθεί ότι η κοινοτική νομοθεσία είχε ως αποτέλεσμα τον σαφή διαχωρισμό της αγοράς αφορολόγητων ειδών από την αγορά μη αφορολόγητων ειδών. Μόνο μια συγκεκριμένη κατηγορία πελατών (ταξιδιώτες), σαφώς καθορισμένη από το κοινοτικό δίκαιο, είχε τη δυνατότητα να αγοράζει αφορολόγητα είδη. Η συμφωνία των προμηθευτών αφορολόγητων ειδών αποσκοπούσε απλώς στο να παγιώσει αυτή την εκ του νόμου προβλεπόμενη κατάσταση, περιορίζοντας την ελευθερία των εν λόγω προμηθευτών να πωλούν αφορολόγητα προϊόντα εκτός του ειδικού διαύλου διανομής. Εξάλλου, η εξετασθείσα κατάτμηση δεν έθιγε την ολοκλήρωση των εθνικών αγορών.

(139) Η παρούσα υπόθεση είναι διαφορετική. Καταρχάς, ο διαχωρισμός μεταξύ της Ισπανίας και των εξαγωγικών αγορών δεν επήλθε από την κοινοτική νομοθεσία ούτε από την εθνική νομοθεσία. Ακόμη και η τροποποίηση του Ley de Medicamento που θέτει ανώτατο όριο μόνο στην τιμή των προϊόντων που διατίθενται στην Ισπανία, καταλείπει την ευχέρεια στις φαρμακευτικές εταιρείες να εφαρμόσουν υψηλότερη ή την ίδια τιμή στις εξαγωγές. Δεν υπάρχει ειδικό καθεστώς το οποίο να προβλέπει ότι η τιμή του άρθρου 4Α ισχύει μόνο στην ισπανική αγορά. Τούτο προκύπτει από τις συμφωνίες μεταξύ της GW και των χονδρεμπόρων. Επιπλέον, ο διαχωρισμός που προκαλείται από τους όρους πώλησης της GW οδηγεί άμεσα σε στεγανοποίηση της κοινής αγοράς.

(140) Όσον αφορά τις υποθέσεις Metro I⁽⁹⁸⁾ και Villerooy Boch⁽⁹⁹⁾, οι υποθέσεις αυτές δεν είναι συναφείς εν προκειμένω, διότι πραγματεύονται συμβατικούς όρους που αφορούν μια άλλου είδους διαφορά τιμής, συγκεκριμένα τη διαφορά τιμής από την οποία επωφελούνται οι καθέτως ολοκληρωμένοι χονδρέμποροι έναντι των εμπόρων λιανικής πώλησης, οι οποίοι πρέπει να αγοράζουν τα προϊόντα τους από τους χονδρεμπόρους. Στην παρούσα υπόθεση, η διαφορά τιμής δημιουργείται από συμφωνία μεταξύ του κατασκευαστή και των χονδρεμπόρων του σε μια χώρα και έχει συνέπειες στον ανταγωνισμό μεταξύ των εξαγωγέων-χονδρεμπόρων και των μεσαζόντων που ασκούν δραστηριότητες στο ίδιο επίπεδο της αλυσίδας διανομής σε άλλα κράτη μέλη. Επιπλέον, αυτή η διαφορά τιμής θίγει την ολοκλήρωση της αγοράς, σε αντίθεση με τη διαφορά τιμής που αποτέλεσε αντικείμενο των υποθέσεων Metro I και Villerooy Boch. Πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι στην υπόθεση Metro I το Δικαστήριο δεν επέτρεψε τη διατήρηση της διαφοράς τιμής καθεαυτή, αλλά μόνο υπό την προϋπόθεση ότι το σύστημα δεν ενισχύει τη διαρθρωτική ακαμψία της αγοράς.

Το άρθρο 4 περιορίζει τις ευκαιρίες που δημιουργούνται για το παράλληλο εμπόριο από τις διακυμάνσεις των συναλλαγματικών ισοτιμιών

(141) Η ίδια η GW αναγνωρίζει ότι οι επιζήμιες συνέπειες του παράλληλου εμπορίου για την εξ αυτής διανομή φαρμακευτικών προϊόντων μπορούν να «δικαιολογηθούν ή τουλάχιστον να γίνουν ανεκτές ως αποτέλεσμα της λειτουργίας της ελεύθερης αγοράς» όταν οι διαφορές πηγάζουν από «διακυμάνσεις των συναλλαγματικών ισοτιμιών ή από το χαμηλότερο κόστος διανομής»⁽¹⁰⁰⁾. Ωστόσο, η GW ισχυρίζεται ότι οι διαφορές τιμών που επιχειρεί να άρει μέσω των νέων όρων πώλησης απορρέουν εξ ολοκλήρου από παρέμβαση κράτους μέλους και ότι η παρέμβαση αυτή στρεβλώνει τον ανταγωνισμό. Η ανατίμηση της λίρας στερλίνας κατά την περίοδο για την οποία η GW υπέβαλε στοιχεία σχετικά με το παράλληλο εμπόριο των προϊόντων της (1996 έως 1998) οδηγεί σε άλλες εκτιμήσεις.

(142) Όπως επισημαίνεται ανωτέρω (αιτιολογική σκέψη 54), η συναλλαγματική ισοτιμία GBP/ESP αυξήθηκε από 188,65 τον Ιανουάριο του 1996 σε 240,09 τον Δεκέμβριο του 1998. Τούτο σημαίνει ότι η λίρα στερλίνα ανατιμήθηκε κατά 27 % έναντι της ισπανικής πεσέτας. Η μεταξύ τους απόσταση ήταν ακόμη μεγαλύτερη κατά το διάστημα μεταξύ Ιανουαρίου 1996 και Απριλίου 1998 (δηλαδή ένα μήνα μετά την κοινοποίηση των νέων όρων πώλησης της GW SA). Τον Απρίλιο του 1998 η τιμή της λίρας είχε φθάσει στις 262,09 πεσέτες και δεν έπαψε να αυξάνεται από τον Οκτώβριο του 1996 (όταν πωλείτο έναντι 200,27 πεσέτων). Συνάγεται ότι η ανατίμηση της λίρας στερλίνας υπήρξε ένας από τους κυριότερους παράγοντες που προκάλεσαν τις διαφορές τιμών οι οποίες αποτέλεσαν το έναυσμα για το παράλληλο εμπόριο μεταξύ της Ισπανίας και του Ηνωμένου Βασιλείου. Η GW δεν μπορεί να ισχυρίζεται ότι οι διαφορές τιμών απορρέουν εξ ολοκλήρου από τις διαφορές μεταξύ του ισπανικού και του βρετανικού ρυθμιστικού συστήματος.

(143) Η σημασία των διακυμάνσεων των συναλλαγματικών ισοτιμιών, και ειδικότερα της ανατίμησης της λίρας στερλίνας, για την αύξηση των παράλληλων εισαγωγών στο Ηνωμένο Βασίλειο καταδεικνύεται επίσης από τη σύγκριση μεταξύ των εισαγωγών στο Ηνωμένο Βασίλειο από την Ισπανία και από άλλες πηγές κατά την περίοδο από το 1996 έως το 1998. Μολονότι ο όγκος των εισαγωγών από την Ισπανία αυξήθηκε σε απόλυτες τιμές, το ποσοστό τους επί του συνόλου των εισαγωγών στο Ηνωμένο Βασίλειο παρέμεινε σταθερό. Συνεπώς, συνάγεται ότι η ανατίμηση της βρετανικής λίρας προσήλκυσε εισαγωγές από όλες τις πηγές, χωρίς να διαδραματίσουν κανέναν ουσιαστικό ρόλο στη διαδικασία αυτή οι προβαλλόμενες διαφορές μεταξύ του ισπανικού και του βρετανικού ρυθμιστικού συστήματος.

⁽⁹⁸⁾ Υπόθεση 26/76, Metro SB Großmärkte κατά Επιτροπής.

⁽⁹⁹⁾ Απόφαση 85/616/ΕΟΚ της Επιτροπής.

⁽¹⁰⁰⁾ Συμπληρωματική κοινοποίηση της 28ης Ιουλίου 1998, σ. 41 [873].

4. ΑΙΣΘΗΤΟΣ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

(144) Οι νέοι όροι πώλησης της GW περιορίζουν αισθητά τον ανταγωνισμό για διάφορους λόγους. Πρώτον, επηρεάζουν το 80 % των ισπανών χονδρεμπόρων φαρμάκων, οι οποίοι πραγματοποιούν άνω του [...] % των πωλήσεων των προϊόντων της GW στην Ισπανία (βλέπε αιτιολογική σκέψη 12). Επιπλέον, η GW κατέχει υψηλά μερίδια αγοράς στην Ισπανία και στις χώρες στόχους για πολλά από τα καλυπτόμενα προϊόντα. Από το παράρτημα 2 της παρούσας απόφασης προκύπτει ότι η GW κατέχει σημαντικά μερίδια αγοράς (δεύτερο ή τρίτο επίπεδο ATC) για τα περισσότερα από τα προϊόντα που επηρεάζονται ιδιαίτερα από το ισπανικό σύστημα τιμολόγησης, διότι είναι τα πιθανότερα προς διακίνηση μέσω του παράλληλου εμπορίου (βλέπε αιτιολογική σκέψη 18). Τούτο ισχύει ιδιαίτερα για τα φάρμακα Becotide, Becloforte, Flixotide, Serevent και Ventolin, τα οποία ανήκουν στην κατηγορία των βρογχοδιασταλτικών/αντιασθματικών, καθώς και για το Imigran. Σε όλες αυτές τις περιπτώσεις το μερίδιο αγοράς στην Κοινότητα υπερβαίνει το όριο του [...] %. Τα μερίδια αγοράς στο Ηνωμένο Βασίλειο (που θεωρείται από την GW ως η βασική χώρα στόχος) υπερβαίνουν μάλιστα το [...] % για τα Becotide, Becloforte, Flixotide, Serevent και Ventolin και το [...] % για το Imigran. Τα μερίδια αγοράς στην Κοινότητα και στο Ηνωμένο Βασίλειο είναι επίσης υψηλά για προϊόντα όπως το Zofran, το Zyloric και τα σκευάσματα κατά του έρπητα Zovirax και Valtrex. Τέλος, ο όμιλος GW είναι ένας από τους μεγαλύτερους παραγωγούς φαρμάκων στην Ευρώπη, αλλά και στον κόσμο. Τούτο αντικατοπτρίζεται στον υψηλό κύκλο εργασιών του ομίλου (βλέπε αιτιολογικές σκέψεις 9 και 10).

5. ΑΙΣΘΗΤΕΣ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΣΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΜΕΤΑΞΥ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ

(145) Μια συμφωνία είναι ικανή να επηρεάσει αισθητά το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών όταν είναι δυνατό να προβλεφθεί με αρκετή πιθανότητα, βάσει ενός συνόλου νομικών και πραγματικών αντικειμενικών στοιχείων, ότι μπορεί να επηρεάσει άμεσα ή έμμεσα, πραγματικά ή δυνητικά, τα εμπορικά ρεύματα μεταξύ των κρατών μελών και ότι μπορεί να παρεμποδίσει την επίτευξη των στόχων της ενιαίας αγοράς⁽¹⁰¹⁾.

(146) Εφόσον οι νέοι πώλησης έχουν ως στόχο και ως αποτέλεσμα τον περιορισμό ή την παρεμπόδιση των παράλληλων εξαγωγών, το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών επηρεάζεται με δύο τρόπους: μέσω της στεγανοποίησης της αγοράς προέλευσης των εξαγωγών (Ισπανία) και, αφετέρου, μέσω της προστασίας των αγορών προορισμού (υπόλοιπα κράτη μέλη). Οι αγορές αυτές καλύπτουν ολόκληρη την Κοινότητα. Επιπλέον, οι νέοι όροι πώλησης αφορούν το σύνολο σχεδόν της ισπανικής αγοράς. Μια συμφωνία αυτού του τύπου που επεκτείνεται σε ολόκληρο το έδαφος ενός

κράτους μέλους εξ ορισμού έχει ως αποτέλεσμα την εδραίωση στεγανοποιήσεων εθνικού χαρακτήρα, εμποδίζοντας έτσι την οικονομική αλληλοδιείσδυση που επιδιώκεται από τη συνθήκη⁽¹⁰²⁾. Η ίδια η GW παραδέχεται αυτό το αποτέλεσμα υποστηρίζοντας ότι το σύστημά της μείωσε την απώλεια εσόδων της GW PLC στο Ηνωμένο Βασίλειο κατά 13 εκατομμύρια λίρες στερλίνες, κατά τους δέκα μήνες εφαρμογής του στην Ισπανία⁽¹⁰³⁾.

B. ΑΡΘΡΟ 81 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 3 ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ

1. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

α) Η συνδυασμένη εφαρμογή του άρθρου 81 παράγραφος 3 και του άρθρου 3

(147) Η Επιτροπή έχει ήδη απαντήσει στο επιχείρημα της GW σχετικά με την επικουρικότητα (άρθρο 5 της συνθήκης, βλέπε αιτιολογική σκέψη 88) κατά την εξέταση της καταγγελίας ότι οι νέοι όροι πώλησης αντισταθμίζουν απλώς μια στρέβλωση του ανταγωνισμού που δημιούργησε η Ισπανία. Όσον αφορά την κοινωνική και οικονομική συνοχή [άρθρο 3 στοιχείο κ) της συνθήκης, βλέπε αιτιολογική σκέψη 89], η GW επισημαίνει ότι οι τεχνητά χαμηλές τιμές που επικρατούσαν στην Ισπανία προκάλεσαν σημαντικές καθυστερήσεις στη διάθεση νέων προϊόντων στην αγορά της χώρας αυτής. Μολονότι το επιχείρημα αυτό δεν συνεπάγεται ότι το παράλληλο εμπόριο (προκαλούμενο από τις προβαλλόμενες χαμηλές τιμές) θα επιτείνει το πρόβλημα της καθυστέρησης, το εν λόγω επιχείρημα θα εξεταστεί αργότερα, στο πλαίσιο της δεύτερης προϋπόθεσης που προβλέπεται στο άρθρο 81 παράγραφος 3 (οφέλη για τους καταναλωτές). Τέλος, το επιχείρημα της GW σχετικά με την ανταγωνιστικότητα της φαρμακευτικής βιομηχανίας της Κοινότητας και την προώθηση της έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης (βλέπε αιτιολογική σκέψη 90) συμπίπτει απόλυτα με τα επιχειρήματα που προβάλλει στο πλαίσιο της πρώτης προϋπόθεσης του άρθρου 81 παράγραφος 3 (τεχνική πρόοδος). Συνεπώς, το εν λόγω επιχείρημα θα εξεταστεί στο ίδιο πλαίσιο.

β) Οι αποφάσεις στις υποθέσεις Merck κατά Primecrown και Centrafarm κατά Winthrop

(148) Στις δύο αυτές υποθέσεις, το Δικαστήριο έχει αποφανθεί με απόλυτη σαφήνεια ότι τα κράτη μέλη δεν δύναται κατ' αρχήν — με την επιφύλαξη των παρεκκλίσεων που προβλέπονται στο άρθρο 30 (πρώην άρθρο 36) ή στη νομολογία Cassis de Dijon — να εκδίδουν μονομερώς μέτρα που περιορίζουν την εισαγωγή προϊόντων από άλλα κράτη μέλη, όταν τα προϊόντα αυτά διατίθενται νομίμως στην αγορά των κρατών

⁽¹⁰¹⁾ Volkswagen AG κατά Επιτροπής, αυτ.: υπόθεση T-77/92, Parker Pen κατά Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. II-549 αιτιολογική σκέψη 39.

⁽¹⁰²⁾ Volkswagen AG κατά Επιτροπής, αυτ.: υπόθεση 42/84, Remia BV και λοιποί κατά Επιτροπής, Συλλογή 1985, σ. 2545, αιτιολογική σκέψη 22.

⁽¹⁰³⁾ Απάντηση της GW με ημερομηνία 14 Φεβρουαρίου 2000, σ. 1 [4507].

μελών. Κάθε στρέβλωση του ανταγωνισμού που απορρέει από διαφορές μεταξύ των εθνικών κανονιστικών διατάξεων στη χώρα πηγή και στη χώρα στόχο μπορεί να αντιμετωπιστεί μέσω μέτρων εναρμόνισης ισχυρότων σε ολόκληρη την Κοινότητα και θεσπιζόμενων από τα κοινοτικά θεσμικά όργανα. Σύμφωνα με την GW, από την απόφαση στην υπόθεση Centrafarm κατά Winthrop προκύπτει ότι τα κοινοτικά θεσμικά όργανα θα μπορούσαν, διαζευκτικά, να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα εκδίδοντας μέτρα στον τομέα του ανταγωνισμού.

- (149) Η πρώτη παρατήρηση που πρέπει να γίνει είναι ότι στην υπόθεση Merck κατά Primecrown το Δικαστήριο δεν χρησιμοποιεί πλέον την ίδια διατύπωση με την υπόθεση Centrafarm κατά Winthrop σχετικά με την άσκηση εξουσιών στον τομέα του ανταγωνισμού. Δεύτερο — και κυριότερο — η διατύπωση αυτή υποδηλώνει το πολύ ότι η Επιτροπή πρέπει να εξετάζει τη δυνατότητα εφαρμογής του άρθρου 81 παράγραφος 3 όταν ένας ιδιωτίσ φορέας δημιουργεί εμπόδια στο παράλληλο εμπόριο φαρμακευτικών προϊόντων υποστηρίζοντας ότι έχει αντικειμενικές δικαιολογίες προς τούτο (εν πολλοίς όπως η Επιτροπή πρέπει να εξετάζει τη δυνατότητα εφαρμογής του άρθρου 30 ή τη νομολογία της υπόθεσης, Cassis de Dijon όταν εξετάζει τη νομιμότητα κρατικών μέτρων που παρεμποδίζουν το παράλληλο εμπόριο των προϊόντων). Είναι υποχρέωση του κοινοποιούντος να παράσχει τα απαραίτητα στοιχεία για να αποδείξει ότι οι περιορισμοί του ανταγωνισμού που προκύπτουν από τις κοινοποιηθείσες συμφωνίες πληρούν και τις τέσσερις προϋποθέσεις του άρθρου 81 παράγραφος 3 της συνθήκης⁽¹⁰⁴⁾. Όπως προκύπτει από τις παραγράφους 153 έως 191, η Επιτροπή εξέτασε ενδελεχώς το κατά πόσον οι όροι πώλησης της GW για την Ισπανία πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 81 παράγραφος 3.

γ) Το επιχείρημα περί «bilan économique»

- (150) Η GW υποστηρίζει ότι η Επιτροπή πρέπει να σταθμίσει τα ευεργετικά αποτελέσματα των νέων όρων πώλησης (προώθηση της τεχνικής προόδου και βελτίωση της διανομής) με τον προκαλούμενο περιορισμό του ανταγωνισμού. Η Επιτροπή δεν αρνείται ότι η εκτίμηση μιας συμφωνίας βάσει του άρθρου 81 παράγραφος 3 περιλαμβάνει τη στάθμιση των οφελών που επιτυγχάνουν οι συμβαλλόμενοι με τους περιορισμούς του ανταγωνισμού που προκαλούν. Το ίδιο το κείμενο του άρθρου 81 παράγραφος 3 αντικατοπτρίζει την ανάγκη αυτής της στάθμισης περιλαμβάνοντας δύο «θετικές» και δύο «αρνητικές» προϋποθέσεις. Οι δύο πρώτες αφορούν τα οφέλη, ενώ οι δύο τελευταίες αφορούν τους περιορισμούς (οι οποίοι πρέπει να είναι απαραίτητοι και δεν πρέπει να οδηγούν σε κατάργηση του ανταγωνισμού επί σημαντικού τμήματος των σχετικών προϊόντων).

- (151) Ωστόσο, κατά πάγια νομολογία οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 81 παράγραφος 3 είναι σωρευτικές. Πρέπει να πληρούνται και οι τέσσερις για να είναι δυνατή η χορήγηση απαλλαγής σε μια συμφωνία⁽¹⁰⁵⁾. Συνεπώς, προτού προβεί στην κατά τα ανωτέρω στάθμιση, η Επιτροπή πρέπει να πειστεί ότι η κοινοποιηθείσα συμφωνία πράγματι συμβάλλει στην επίτευξη των προβαλλόμενων οφελών (προώθηση της τεχνικής προόδου ή βελτίωση της παραγωγής ή της διανομής) και συγχρόνως εξασφαλίζει στους καταναλωτές δικαίωμα τμήμα από το όφελος που προκύπτει. Εν προκειμένω, η GW δεν απέδειξε ότι το άρθρο 4 των νέων όρων πώλησης συμβάλλει στα ανωτέρω. Όπως καταδεικνύεται στη συνέχεια, δεν υπάρχει κανένα πειστικό αποδεικτικό στοιχείο ότι παράλληλο εμπόριο έχει επηρεάσει τα κεφάλαια που διαθέτει η GW στην E & A. Σε κάθε περίπτωση, δεν υπάρχει καμία απόδειξη ότι το παράλληλο εμπόριο επηρέασε πλέον του ελαχίστου τα κεφάλαια αυτά. Επιπλέον, η GW δεν μπόρεσε να αποδείξει ότι το παράλληλο εμπόριο προκάλεσε αδικαιολόγητη ζημία σε διανομείς εγκατεστημένους εκτός της Ισπανίας ή στους καταναλωτές της Ισπανίας.

- (152) Υπό τις συνθήκες αυτές, η κατά τα ανωτέρω στάθμιση παρέλκει. Σε κάθε περίπτωση, εάν η Επιτροπή έπρεπε να προβεί σε αυτήν, θα διαπιστωνόταν ότι τα τυχόν θετικά αποτελέσματα των νέων όρων πώλησης είναι υποδεέστερα των αρνητικών τους αποτελεσμάτων στην ολοκλήρωση των εθνικών αγορών της Κοινότητας. Η GW αναγνωρίζει ότι οι νέοι όροι πώλησης κατακερματίζουν τις αγορές. Στη μελέτη I Frontier Economics η GW διαχωρίζει σαφώς τις χώρες με χαμηλές τιμές από τις χώρες με υψηλές τιμές, όπως τις χαρακτηρίζει⁽¹⁰⁶⁾.

2. ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΤΕΣΣΑΡΩΝ ΕΠΙ ΜΕΡΟΥΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΩΝ ΠΟΥ ΠΡΟΒΛΕΠΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 81 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 3

- (153) Πρέπει να σημειωθεί ότι είναι υποχρέωση του κοινοποιούντος να δικαιολογήσει τους περιορισμούς του ανταγωνισμού που απορρέουν από την κοινοποιηθείσα συμφωνία, αποδεικνύοντας ότι οι περιορισμοί αυτοί πληρούν και τις τέσσερις προϋποθέσεις του άρθρου 81 παράγραφος 3 της συνθήκης. Δεν είναι έργο της Επιτροπής να αποδείξει ότι η παρέμβαση της κατά των περιορισμών αυτών του ανταγωνισμού είναι επωφελής για τους καταναλωτές. Επιπλέον, ο υπό εξέταση περιορισμός αποτελεί ιδιαίτερα σοβαρή απόπειρα κατακερματισμού της κοινής αγοράς. Μολονότι κατ' αρχήν δεν υφίσταται περιορισμός μη δυνάμενος να εξαιρεθεί βάσει του άρθρου 81 παράγραφος 3⁽¹⁰⁷⁾, η GW δεν παρέσχε επαρκή στοιχεία ικανά να αποδείξουν ότι ο περιορισμός του ανταγωνισμού που απορρέει από τους νέους όρους πώλησης θα έπρεπε να τύχει απαλλαγής.

⁽¹⁰⁴⁾ Υπόθεση T-66/89, Publishers Association κατά Επιτροπής, Συλλογή 1992, σ. II-1995, αιτιολογική σκέψη 69.

⁽¹⁰⁵⁾ Υπόθεση T-17/93, Matra Hachette SA κατά Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. II-595, αιτιολογική σκέψη 104.

⁽¹⁰⁶⁾ Μελέτη I της Frontier Economics, σ. 15 [3711].

⁽¹⁰⁷⁾ Υπόθεση T-17/93, Matra SA Hachette κατά Επιτροπής, αιτιολογική σκέψη 85.

α) Πρώτη προϋπόθεση (τεχνική πρόοδος)

(154) Η GW υποστηρίζει ότι το παράλληλο εμπόριο έχει βλάψει τις δραστηριότητες της στον τομέα της E & A, καθότι τα έσοδα που έχασε από το παράλληλο εμπόριο θα είχαν χρησιμοποιηθεί για την ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων απουσία του παράλληλου εμπορίου. Σύμφωνα με την GW, το άρθρο 4 των νέων όρων πώλησης αποσκοπεί να διορθώσει αυτή την κατάσταση περιορίζοντας το παράλληλο εμπόριο. Μέσω της καταστολής του παράλληλου εμπορίου, οι νέοι όροι πώλησης δημιουργούν πρόσθετους χρηματικούς πόρους για την E & A και έτσι προωθούν την τεχνική πρόοδο. Κατά την άποψη της Επιτροπής, η GW δεν απέδειξε ότι υπάρχει αιτιώδης σχέση μεταξύ του παράλληλου εμπορίου και των επενδύσεων στον τομέα της E & A. Σε κάθε περίπτωση, έχει διογκώσει το μέγεθος της τυχόν επίδρασης του παράλληλου εμπορίου στις εν λόγω επενδύσεις.

Συνέπειες του παράλληλου εμπορίου στην E & A: απουσία αιτιώδους σχέσης

(155) Η Επιτροπή δεν αμφισβητεί ότι η E & A αποτελεί σημαντική παράμετρο του ανταγωνισμού στο φαρμακευτικό τομέα και ότι χρειάζεται την ανάλογη χρηματοδότηση. Ωστόσο, δεν υπάρχουν στοιχεία τα οποία να αποδεικνύουν ότι το παράλληλο εμπόριο επέφερε μείωση του προϋπολογισμού της GW για την E & A ή ότι εμπόδισε την αύξησή του. Η Επιτροπή έχει να παρατηρήσει σχετικά τα ακόλουθα.

(156) Παράλληλο εμπόριο και κέρδη: οι φαρμακευτικές εταιρείες έχουν την ευχέρεια να αποφασίσουν το ύψος των επενδύσεων που θα πραγματοποιήσουν για την E & A. Συνεπώς, τα τυχόν επιπλέον έσοδα που θα αποκόμιζαν από την παρεμπόδιση του παράλληλου εμπορίου δεν θα οδηγούσαν κατ' ανάγκη στην αύξηση των επενδύσεων στον τομέα της E & A. Τα έσοδά αυτά θα μπορούσαν να προστεθούν απλώς στα κέρδη των εταιρειών. Είναι φανερό ότι η αύξηση των εσόδων δεν μπορεί να δικαιολογήσει τη χορήγηση απαλλαγής. Σημειώνεται σχετικά ότι το επιχείρημα της GW θα συνεπαγόταν ότι η πρώτη προϋπόθεση για τη χορήγηση απαλλαγής θα πληρούτο για κάθε συμφωνία η οποία θα συνέβαλλε στην αύξηση των εσόδων μιας επιχείρησης που ασκεί δραστηριότητες E & A. Σε κάθε περίπτωση η προϋπόθεση θα στερείτο νοήματος, καθότι εξ ορισμού κάθε συμφωνία που περιορίζει τον ανταγωνισμό μπορεί να αυξήσει τα κέρδη μιας επιχείρησης.

(157) Παράλληλο εμπόριο και έξοδα: η ίδια η GW αναγνωρίζει ότι «το παράλληλο εμπόριο δεν αποτελεί αποφασιστικής σημασίας παράγοντα στη λήψη αποφάσεων σχετικά με την E & A»⁽¹⁰⁸⁾. Μια πλειάδα παραγόντων επηρεάζει τις αποφάσεις για τις δαπάνες στην E & A, συμπεριλαμβανομένων — όπως αναγνωρίζει η GW — του γενικού ύψους των τρεχόντων κερδών, της προσδοκώμενης κερδοφορίας των προϊόντων σε στάδιο E & A, καθώς και των επιτοκίων, της αστάθειας των συναλλαγματικών ισοτιμιών, της αβεβαιότη-

τας σχετικά με τη μελλοντική ζήτηση κ.λπ.⁽¹⁰⁹⁾. Το παράλληλο εμπόριο ενδέχεται να επηρεάζει κάπως τα έσοδα και τα κέρδη. Ωστόσο, η απώλεια εσόδων από μια εταιρεία λόγω του παράλληλου εμπορίου δεν είναι απαραίτητο να την οδηγήσει σε περικοπή των κεφαλαίων για την E & A αντί κάποιων άλλων. Στο πλαίσιο αυτό δεν πρέπει να λημονείται ότι τα έξοδα E & A αντιστοιχούν στο 15 % του κύκλου εργασιών, ενώ το υπόλοιπο 85 % αντιστοιχεί στο κόστος πώλησης, στα διοικητικά έξοδα και στα κέρδη. Τα στοιχεία για το 1999 είναι χαρακτηριστικά ως προς τούτο. Οι οικονομικές καταστάσεις της GW δείχνουν ότι επί κύκλου εργασιών ύψους 8,49 δισεκατομμυρίων λιρών στερλινών, το κόστος των πωλήσεων ανήλθε σε 1,98 δισεκατομμύρια λίρες στερλίνες (23 %), τα έξοδα πώλησης και τα διοικητικά έξοδα ανήλθαν σε 2,9 δισεκατομμύρια λίρες στερλίνες (34 %), για την E & A δαπανήθηκαν 1,3 δισεκατομμύρια λίρες στερλίνες (15,3 %), ενώ τα κέρδη ανήλθαν σε 2,6 δισεκατομμύρια λίρες στερλίνες (30,6 %) ⁽¹¹⁰⁾. Εάν η E & A είναι ο βασικός παράγοντας του ανταγωνισμού μεταξύ φαρμακευτικών εταιρειών και αν πρέπει να γίνουν οικονομίες, το εύλογο θα ήταν να μειώσει η GW τα έξοδά της από άλλες θέσεις του προϋπολογισμού που έχουν υψηλό κόστος, αλλά είναι λιγότερο σημαντικά για την ανταγωνιστική της θέση ή να χρησιμοποιήσει ένα μέρος από τα υψηλά κέρδη της για την E & A.

(158) Η εξέλιξη του παράλληλου εμπορίου και οι δαπάνες για E & A εν γένει: το παράλληλο εμπόριο φαρμακευτικών προϊόντων αποτελεί πραγματικότητα επί μια εικοσαετία και πλέον. Ωστόσο, οι δαπάνες στην E & A έχουν σημειώσει θεαματική άνοδο κατά τη διάρκεια των δεκαετιών 80 και '90 ⁽¹¹¹⁾. Η ίδια η GW αναγνωρίζει ότι τα κεφάλαια που διέδτε στην E & A αυξήθηκαν κατά 230 φορές μεταξύ των ετών 1980 και 1993 ⁽¹¹²⁾.

(159) Η σχέση μεταξύ του παράλληλου εμπορίου των προϊόντων της GW και της E & A της Gw μεταξύ των ετών 1996 και 1998: η Gw ισχυρίζεται ότι το παράλληλο εμπόριο είχε σημαντική επίπτωση στα έσοδά της μόνο τα τελευταία χρόνια ⁽¹¹³⁾. Το μέγεθος του προβλήματος του παράλληλου εμπορίου για την GW εξετάζεται στις αιτιολογικές σκέψεις 162 έως 169. Προς το παρόν, αρκεί να σημειωθεί ότι οι δαπάνες της GW στον τομέα της E & A αυξήθηκαν από 13,9 % επί του κύκλου εργασιών της το 1996 σε 14,4 % επί του κύκλου εργασιών ⁽¹¹⁴⁾ το 1997, έστω και αν οι δαπάνες αυτές μειώθηκαν κατά [...] % απόλυτες τιμές ⁽¹¹⁵⁾. Ως προς τις αιτίες της μείωσης των εσόδων της, η GW επιβεβαίωσε ότι το 1997 τα έσοδά της υποχώρησαν λόγω της λήξης των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας για το Zantac και το Zovirax. Οι δαπάνες της για E & A συνέχισαν να αυξάνονται αναλογικά τα επόμενα χρόνια: 14, 5% επί του κύκλου εργασιών το 1998 και 15 % το 1999. Για άλλη μια φορά διαπιστώνεται η απουσία αιτιώδους σχέσης μεταξύ του παράλληλου εμπορίου και της E & A, ακόμη και κατά τα έτη που η GW χαρακτήρισε ως ιδιαίτερα προβληματικά.

⁽¹⁰⁹⁾ Αυτ.

⁽¹¹⁰⁾ Ετήσια έκθεση της GW για το 1999, σ. 92.

⁽¹¹¹⁾ Μελέτη I καθ. Corchon, σ. 6 [Υπόθεση 36.997, 3149].

⁽¹¹²⁾ Συμπληρωματική κοινοποίηση της GW με ημερομηνία 28 Ιουλίου 1998, σ. 37, υποσημείωση 40 [869].

⁽¹¹³⁾ Μελέτη II της Frontier Economics, σ. 7 [4554].

⁽¹¹⁴⁾ Βλέπε ετήσιες εκδόσεις των ετών αυτών (ιδιαίτερα σ. 27 της έκθεσης για το 1997).

⁽¹¹⁵⁾ Βλέπε απάντηση στην ΚΑ, σ. 21 [3528].

⁽¹⁰⁸⁾ Μελέτη II της Frontier Economics, σ. 7 [4554].

(160) Αναβολή ή εγκατάλειψη σχεδίων E & A λόγω του παράλληλου εμπορίου: η GW αναφέρεται σε εννέα προϊόντα που είτε καθυστέρησαν πολύ να αναπτυχθούν είτε εγκαταλείφθηκαν κατά το 1999 και το 2000. Ωστόσο, όλα αυτά τα προϊόντα βρίσκονταν σε προκλινικό στάδιο όταν αποφασίστηκε να εγκαταλειφθούν και όλα πλην ενός αποτελούσαν σχέδια υψηλού κινδύνου ⁽¹¹⁶⁾. Το προκλινικό στάδιο κατά κανόνα απέχει τουλάχιστον δέκα έως 15 χρόνια από τη διάθεση στην αγορά. Η GW ισχυρίζεται επίσης ότι λόγω έλλειψης των απαραίτητων οικονομικών πόρων στράφηκε σε σχέδια μικρότερου κινδύνου, ακυρώνοντας σχέδια υψηλού κινδύνου τα οποία θα μπορούσαν να είναι τα ευεργετικότερα για τους μελλοντικούς ασθενείς ⁽¹¹⁷⁾. Πρέπει να σημειωθεί ότι τίποτε δεν αποδεικνύει ότι τα σχέδια υψηλού κινδύνου είναι ταυτόχρονα τα πλέον επωφελή για τους ασθενείς. Όπως αναφέρει η ίδια η GW ⁽¹¹⁸⁾, ένα σχέδιο «υψηλού κινδύνου» αντικατοπτρίζει απλώς το γεγονός ότι όλα τα σχέδια αποτελούν «μη δοκιμασμένους μηχανισμούς αντιμετώπισης ασθενειών». Τούτο ουδόλως προκαταβάλλει την ποιότητα του σχεδίου, εάν ποτέ υλοποιηθεί. Εν γένει, τα στοιχεία που υπέβαλε η GW επιτρέπουν την εξαγωγή ενός πολύ συντηρητικού συμπεράσματος, ότι δηλαδή ένα ή περισσότερα σχέδια θα είχαν ίσως περισσότερες πιθανότητες να συνεχιστούν, εάν η GW αποκόμιζε υψηλότερα έσοδα από τις πωλήσεις της και υψηλότερα κέρδη. Ο περαιτέρω ισχυρισμός της GW ότι η απώλεια εσόδων ειδικά λόγω του παράλληλου εμπορίου μείωσε δραστικά αυτές τις πιθανότητες αποτελεί καθαρή εικασία.

(161) Το παράλληλο εμπόριο στην Κοινότητα και η μεταφορά δραστηριοτήτων E & A στις ΗΠΑ. Δεν υπάρχει αιτιώδης σχέση μεταξύ της απώλειας εσόδων λόγω του παράλληλου εμπορίου στην Κοινότητα και της μεταφοράς δραστηριοτήτων E & A σε τρίτες χώρες, ιδιαίτερα δε στις ΗΠΑ. Οι φαρμακευτικές εταιρείες ασκούν τις δραστηριότητές τους E & A σε παγκόσμια κλίμακα ⁽¹¹⁹⁾. Τα κριτήρια επιλογής ορισμένων τόπων για την άσκηση δραστηριοτήτων έρευνας και ανάπτυξης είναι πολλά και περίπλοκα. Για παράδειγμα στην ανακοίνωση σχετικά με την ενιαία αγορά φαρμακευτικών προϊόντων αναφέρεται ότι η παραγωγικότητα στις Ηνωμένες Πολιτείες είναι ίσως υψηλότερη από ό,τι στην Ευρώπη και επισημαίνεται ότι οι νομοθετικοί όροι είναι επίσης ευνοϊκότεροι (για παράδειγμα προστασία της βιοτεχνολογίας μέσω διπλώματος ευρεσιτεχνίας) ⁽¹²⁰⁾. Τούτο δεν έχει καμία σχέση με τη μείωση των κερδών λόγω του παράλληλου εμπορίου. Σε κάθε περίπτωση, η Επιτροπή εκτιμά ότι η τάση μεταφοράς των εν λόγω δραστηριοτήτων που παρατηρήθηκε τα προηγούμενα έτη σύντομα ενδέχεται να αναστραφεί.

Συνέπειες του παράλληλου εμπορίου στην E & A: μέγεθος

(162) Οι τιμές στην Ισπανία συχνά είναι πολύ χαμηλότερες από τον κοινοτικό μέσο όρο. Η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι τα επίπεδα των τιμών διαφέρουν στην Κοινότητα. Για τους σκοπούς της παρούσας υπόθεσης, η Επιτροπή δεν διαφωνεί με το διαχωρισμό μιας ομάδας χωρών με υψηλές τιμές, απαρτιζόμενης από τη Γερμανία, το Ηνωμένο Βασίλειο, τη Δανία, τη Σουηδία, τη Φινλανδία, την Ιρλανδία και την Αυστρία, και μιας ομάδας χωρών με σχετικά χαμηλότερες τιμές, απαρτιζόμενης από το Βέλγιο, την Πορτογαλία, την Ιταλία, τη Γαλλία, την Ελλάδα και την Ισπανία ⁽¹²¹⁾. Ωστόσο, η Επιτροπή δεν δέχεται ότι ένα μόνο κράτος μέλος, για παράδειγμα η Ισπανία, μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνο για ολόκληρο το «πρόβλημα» του παράλληλου εμπορίου.

(163) Όπως προκύπτει από τον πίνακα 3 ανωτέρω, οι τιμές ορισμένων προϊόντων από τα πλέον διακινούμενα μέσω του παράλληλου εμπορίου δεν είναι θεαματικά χαμηλότερες στην Ισπανία σε σχέση με τον κοινοτικό μέσο όρο. Η GW επιχειρεί να διογκώσει τη διαφορά τιμής μεταξύ της Ισπανίας και άλλων κρατών μελών, ιδιαίτερα του Ηνωμένου Βασιλείου, σταθμίζοντας το ύψος των τιμών στα διάφορα κράτη μέλη ανάλογα με το μέγεθος της αγοράς ⁽¹²²⁾. Ωστόσο, οι έμποροι που ασχολούνται με το παράλληλο εμπόριο επιλέγουν την αγορά στην οποία θα απευθυνθούν με βάση κυρίως τις διαφορές τιμών και όχι με βάση το μέγεθος της αγοράς στόχου. Για το λόγο αυτό, ο απλός αριθμητικός μέσος όρος των τιμών είναι αντιπροσωπευτικότερος από το σταθμισμένο μέσο όρο.

(164) το παράλληλο εμπόριο μεταξύ των ετών 1996 και 1998 είχε κυκλικό χαρακτήρα, καθότι οφειλόταν κυρίως στις διακυμάνσεις των συναλλαγματικών ισοτιμιών. Η GW ξεχωρίζει την Ισπανία ως την κύρια πηγή του παράλληλου εμπορίου, γεγονός που θα δικαιολογούσε μια ιδιαίτερη τιμολογιακή πολιτική. Αντίθετα, η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι στην κύρια χώρα στόχο των παράλληλων εισαγωγών, στο Ηνωμένο Βασίλειο, σημειώθηκε σημαντική ανατίμηση του εθνικού νομίσματος. Το μέγεθος του προβλήματος του παράλληλου εμπορίου για την GW PLC φαίνεται ότι σχετίζεται περισσότερο με τις διακυμάνσεις των συναλλαγματικών ισοτιμιών παρά με το ύψος των τιμών στην Ισπανία (βλέπε αιτιολογικές σκέψεις 141, 142 και 143).

(165) Στο σημείο αυτό πρέπει να υπομνησθεί ότι η βρετανική λίρα ανατιμήθηκε κατά 30 % έναντι της ισπανικής πεσέτας μεταξύ Οκτωβρίου 1996 (όταν ξεκίνησε η ανοδική πορεία της λίρας στερλίνας) και Απριλίου 1998 (αμέσως μετά την κοινοποίηση της GW και κατά 27 % μεταξύ Ιανουαρίου 1996 και Δεκεμβρίου 1998. Εάν συγκριθεί ο όγκος του παράλληλου εμπορίου προς το Ηνωμένο Βασίλειο από όλες τις πηγές με τον όγκο του παράλληλου εμπορίου από την Ισπανία κατά την περίοδο αυτήν, διαπιστώνεται ότι το ποσοστό των εισαγωγών από την Ισπανία παρέμεινε σταθερό στο 40 % περίπου (καίτοι οι εισαγωγές από την Ισπανία αυξήθηκαν σε απόλυτες τιμές).

⁽¹¹⁶⁾ Απάντηση της 14ης Φεβρουαρίου 2000, σ. 5 [4511].

⁽¹¹⁷⁾ Απάντηση της 14ης Φεβρουαρίου 2000, σσ 3-8 και παραρτήματα [4509-14, 4520 κ.ε.].

⁽¹¹⁸⁾ Απάντηση της 14ης Φεβρουαρίου 2000, σ. 5 [4511].

⁽¹¹⁹⁾ Απόφαση της Επιτροπής στην υπόθεση IV/1378, Hoechst/Rhône-Poulenc, EE C 254 της 7.9.2000, σ. 5, αιτιολογική σκέψη 45.

⁽¹²⁰⁾ COM(1998) 558 τελικό, κεφάλαιο 1.

⁽¹²¹⁾ Μελέτη I της Frontier Economics, παράρτημα 6 της απάντησης στην ΚΑ, σ. 64-65 [3760-1].

⁽¹²²⁾ Απάντηση στην ΚΑ, σ. 16 και μελέτη I της Frontier Economics, παράρτημα 6 της απάντησης στην ΚΑ, σ. 17 κ.ε [3523, 3713 κ.ε.].

(166) Σημειώνεται ότι το κοινοτικό δίκαιο δεν επιτρέπει στις επιχειρήσεις να επικαλούνται τις συνέπειες των διακυμάνσεων των συναλλαγματικών ισοτιμιών για να δικαιολογήσουν τους περιορισμούς του παράλληλου εμπορίου. Η αρχή αυτή είναι εδραιωμένη από μακρού, όπως διευκρινίζεται στην απόφαση της Επιτροπής στην υπόθεση Volkswagen ⁽¹²³⁾. Σύμφωνα με την ανακοίνωση της Επιτροπής για τις επιπτώσεις των διακυμάνσεων των συναλλαγματικών ισοτιμιών στην ενιαία αγορά, η συμπεριφορά αυτή αντιβαίνει σαφώς στο κοινοτικό δίκαιο ⁽¹²⁴⁾.

(167) Η απώλεια εσόδων της GW PLC ήταν ασήμαντη σε σχέση με τις δαπάνες της GW για E & A. Η GW PLC εκτιμά ότι οι παράλληλες εισαγωγές των οκτώ κορυφαίων προϊόντων από την Ισπανία στο Ηνωμένο Βασίλειο προκάλεσαν καθαρή ζημία ύψους [...] εκατομμυρίων λιρών στερλινών από το 1996 έως το 1998 (συνεκτιμώντας τα επιπλέον έσοδα από τις πωλήσεις στην Ισπανία, βλέπε αιτιολογική σκέψη 67). Σύμφωνα με την εταιρεία, το ποσό αυτό αντιστοιχεί σε μείωση των κονδυλίων για E & A κατά [...] εκατομμύρια λίρες στερλίνες ([...] % των προ φόρων κερδών της, βλέπε αιτιολογική σκέψη 98). Μολονότι η Επιτροπή αμφισβητεί την ύπαρξη αιτιώδους σχέσης μεταξύ της εν λόγω απώλειας εσόδων και της τυχόν μείωσης των δαπανών για E & A, σε κάθε περίπτωση θεωρεί αμελητέα την προβαλλόμενη από την GW μείωση. Κατανέμοντας τη μείωση των κονδυλίων σε τρία χρόνια διαπιστώνεται ότι οι απώλειες αντιστοιχούν μόλις στο [...] % των συνολικών δαπανών της GW για E & A ⁽¹²⁵⁾.

(168) Επιπλέον, τα αριθμητικά στοιχεία σχετικά με την απώλεια εσόδων από τις πωλήσεις στο Ηνωμένο Βασίλειο (βάσει των στοιχείων των παραρτημάτων της κοινοποίησης της GW) ενδέχεται να έχουν μεγαλοποιηθεί. Στην απάντησή της με ημερομηνία 14 Δεκεμβρίου 1998, η GW μείωσε τις «ακαθάριστες» ζημίες της στο Ηνωμένο Βασίλειο λόγω των εισαγωγών των οκτώ κορυφαίων προϊόντων της από την Ισπανία από [...] εκατομμύρια λίρες στερλίνες σε [...] εκατομμύρια λίρες στερλίνες εφαρμόζοντας συντελεστή προσαρμογής για το ξένο συνάλλαγμα. Αργότερα, μετά την ακρόαση, στην απάντησή της με ημερομηνία 14 Φεβρουαρίου 2000 σε επίσημο αίτημα παροχής πληροφοριών η GW δήλωσε ότι το ποσό των [...] εκατομμυρίων λιρών στερλινών αντιστοιχεί στις πραγματικές και όχι στις εκτιμώμενες ζημίες. Ισχυρίστηκε ότι οι πραγματικές ζημίες ήταν χαμηλότερες διότι οι νέοι όροι πώλησης τέθηκαν σε ισχύ στην Ισπανία τον Απρίλιο του 1998.

(169) Όπως προαναφέρεται (αιτιολογικές σκέψεις 155 έως 161), δεν υπάρχει καμία απόδειξη περί αιτιώδους σχέσης μεταξύ της απώλειας πωλήσεων στο Ηνωμένο Βασίλειο λόγω του παράλληλου εμπορίου από την Ισπανία και της μείωσης της E & A. Το [...] % που αναφέρεται στο 167 είναι ενδεικτικό για το μέγεθος του προβλήματος.

β) Πρώτη προϋπόθεση (βελτίωση της διανομής)

(170) Η GW προβάλλει διάφορα επιχειρήματα για να αποδείξει ότι το παράλληλο εμπόριο είναι επιζήμιο για τη διανομή των φαρμακευτικών της προϊόντων. Πρώτον, το παράλληλο εμπόριο προκαλεί αναστάτωση στο σύστημα διανομής της. Δεύτερον, δεν επιτρέπει στον παραγωγό τον ορθολογικό προγραμματισμό της διανομής, διότι το παράλληλο εμπόριο οδηγεί σε ανεπάρκεια της προσφοράς στη χώρα πηγή και σε υπερπροσφορά στη χώρα στόχο. Τρίτον, το παράλληλο εμπόριο αυξάνει τον κίνδυνο καθυστέρησης της εισαγωγής καινοτόμων προϊόντων στις αγορές των χωρών με χαμηλές τιμές. Οι νέοι όροι πώλησης θα διόρθωναν αυτή την κατάσταση και θα διασφάλιζαν ότι η GW δεν θα διέκοπτε την εμπορία συγκεκριμένων προϊόντων στην Ισπανία ⁽¹²⁶⁾.

(171) Το παράλληλο εμπόριο δεν προκαλεί αναστάτωση στο σύστημα διανομής της GW. Μολονότι η GW υποστηρίζει ότι το παράλληλο εμπόριο αίρει τα κίνητρα και τα μέσα δια των οποίων οι εγκατεστημένοι εκτός της Ισπανίας χονδρέμποροι παρέχουν το επίπεδο των υπηρεσιών για τις οποίες αμείβονται από την GW, δεν δίνει κανένα παράδειγμα αυτών των υπηρεσιών. Επιπλέον, δεν αναφέρει περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με το εάν και κατά πόσον η ίδια ως παραγωγός υποχρεούται να καταβάλει αμοιβή για τις υπηρεσίες αυτές. Όπως υπογραμμίζεται ανωτέρω, τα προϊόντα της GW διανέμονται από ανεξάρτητους χονδρέμπορους. Οι χονδρέμποροι καθορίζουν τις δικές τους τιμές μεταπώλησης ανάλογα με το επίπεδο των υπηρεσιών που επιδιώκουν να παρέχουν.

(172) Το παράλληλο εμπόριο δεν εμποδίζει την GW να προγραμματίζει ορθολογικά τη διανομή. Η GW υποστηρίζει ότι το παράλληλο εμπόριο οδηγεί σε υπερπροσφορά στις χώρες στόχους του παράλληλου εμπορίου, για παράδειγμα στο Ηνωμένο Βασίλειο, και σε ελλείψεις προϊόντων στη χώρα πηγή, για παράδειγμα στην Ισπανία. Ωστόσο, δεν αναπτύσσει λεπτομερώς αυτό το επιχείρημα και, ειδικότερα, δεν προσκόμισε κανένα στοιχείο ικανό να αποδείξει την ύπαρξη αιτιώδους σχέσης μεταξύ του παράλληλου εμπορίου και της ανεπάρκειας της προσφοράς στην Ισπανία. Οι τυχόν ελλείψεις θα μπορούσαν να οφείλονται, για παράδειγμα, σε σκόπιμη πολιτική της ίδιας της φαρμακευτικής εταιρείας. Ωστόσο, η απειλή μιας εταιρείας να διακόψει τις προμήθειες εάν συνεχιστεί το παράλληλο εμπόριο δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως δικαιολογία για τον περιορισμό του ανταγωνισμού. Επιπλέον, η υπερπροσφορά ή η ανεπάρκεια της προσφοράς μπορεί να διορθωθεί διατηρώντας τη δυνατότητα των παράλληλων εισαγωγών και όχι εμποδίζοντάς τις. Το επιχείρημα της GW ισοδυναμεί με τον ισχυρισμό ότι η αποδοτικότητα κόστους είναι βέλτιστη όταν οι αποφάσεις σχετικά με την προσφορά λαμβάνονται από μία μόνο εταιρεία και οι αγορές χωρίζονται, και όχι όταν ασκούνται ανταγωνιστικές δυνάμεις. Η Επιτροπή δεν συμεριζείται αυτή την άποψη.

(173) Σε κάθε περίπτωση, η GW δεν παρέθεσε κανένα παράδειγμα ελλείψεων προϊόντων στην Ισπανία ή μη διάθεσης ενός νέου προϊόντος στην ισπανική αγορά, πιθανώς διότι παρά τις

⁽¹²³⁾ Αυτ. αιτιολογική σκέψη 222.

⁽¹²⁴⁾ COM(1995) 503 τελικό.

⁽¹²⁵⁾ Οι συνολικές δαπάνες για E & A ανήλθαν σε 1,13 δισεκατομμύρια λίρες στερλίνες το 1996, 1,16 δισεκατομμύρια λίρες στερλίνες το 1997 και 1,148 δισεκατομμύρια λίρες στερλίνες το 1998.

⁽¹²⁶⁾ Κοινοποίηση, σ. 75 [76].

χαμηλότερες τιμές, οι πωλήσεις στην Ισπανία συμβάλλουν θετικά στα κέρδη της GW. Η GW προσκόμισε απλώς διάφορα αποκόμματα ισπανικών εφημερίδων που κάνουν γενικές αναφορές στο δυνητικό κίνδυνο εμφάνισης ελλείψεων λόγω του παράλληλου εμπορίου. Ωστόσο, σε ένα από τα δημοσιεύματα με ημερομηνία 15 Οκτωβρίου 1999 αναφέρεται ότι το Υπουργείο Υγείας δεν είχε υπόψη του την ύπαρξη τέτοιου προβλήματος⁽¹²⁷⁾. Η GW αναφέρεται επίσης σε έγγραφα της ισπανικής ιατρικής υπηρεσίας προς τις αυτόνομες κοινότητες της Ισπανίας και την ένωση φαρμακευτικών συνεταιρισμών⁽¹²⁸⁾. Η αναφορά αυτή είναι εξίσου αόριστη. Σε κάθε περίπτωση, η εθνική νομοθεσία παρέχει τα μέσα για την αποτροπή των ελλείψεων, υποχρεώνοντας τους χονδρεμπόρους να διατηρούν επαρκή αποθέματα προϊόντων⁽¹²⁹⁾.

(174) Το παράλληλο εμπόριο δεν προκαλεί καθυστερήσεις στη διάθεση νέων προϊόντων στην αγορά της Ισπανίας. Η GW επικαλείται τη μελέτη της London Economics, όπου αναφέρεται ότι η μέση καθυστέρηση για χώρες όπως το Ηνωμένο Βασίλειο, η Γερμανία και οι Κάτω Χώρες είναι ένας έως δύο μήνες, ενώ στην Ισπανία και στη Γαλλία οι καθυστερήσεις κυμαίνονται από πέντε έως έξι μήνες (Ισπανία) έως εννέα έως δώδεκα μήνες (Γαλλία)⁽¹³⁰⁾. Υποβάλλει επίσης στοιχεία της IMS που δείχνουν ότι οι καθυστερήσεις εισαγωγής νέων προϊόντων στην αγορά της Ισπανίας φθάνουν τα έξι τρίμηνα έναντι τριών τριμήνων στο Ηνωμένο Βασίλειο⁽¹³¹⁾. Ωστόσο, το ερώτημα είναι εάν το παράλληλο εμπόριο έχει σχέση με το φαινόμενο αυτό και, κατ'επέκταση, εάν μέτρα κατά του παράλληλου εμπορίου μπορούν να συμβάλλουν στον περιορισμό των εν λόγω καθυστερήσεων.

(175) Η Επιτροπή δεν διαβλέπει καμία αιτιώδη σχέση. Η εισαγωγή νέων προϊόντων εξαρτάται από διάφορους παράγοντες, ένας εκ των οποίων — και μάλιστα όχι επουσιώδης — είναι το αποτέλεσμα των συζητήσεων σχετικά με την τιμή μεταξύ της φαρμακευτικής εταιρείας και των εθνικών αρχών. Πράγματι, η ίδια η GW αναφέρει ότι αυτός ήταν ο κύριος λόγος καθυστέρησης της διάθεσης ορισμένων νέων προϊόντων της στην αγορά της Ισπανίας⁽¹³²⁾. Παρεμπιπτόντως, το γεγονός αυτό καταδεικνύει ότι η ίδια η εταιρεία έχει την ευχέρεια να αποφασίσει εάν είναι αρκετά επικερδής η διάθεση ενός νέου προϊόντος στην αγορά. Γενικότερα, η GW παραδέχεται ότι η καθυστέρηση της διάθεσης νέων προϊόντων στην αγορά μπορεί να οφείλεται σε μια πλειάδα παραγόντων:

καθυστερήσεις στις επιστροφές αποφάσεις μάρκετινγκ, διαπραγματεύσεις για τις τιμές ή απλώς χαμηλή ζήτηση⁽¹³³⁾. Κανένας από τους παράγοντες αυτούς δεν έχει σχέση με το παράλληλο εμπόριο.

(176) Επιπλέον, δεν υπάρχει καμία αδιάψευστη απόδειξη ότι έχουν σημειωθεί ιδιαίτερες καθυστερήσεις στη διάθεση νέων προϊόντων της GW στην αγορά της Ισπανίας. Από την έναρξη των δραστηριοτήτων της GW το 1972 μέχρι το 1998, σημειώθηκαν πέντε καθυστερήσεις στην Ισπανία, τρεις καθυστερήσεις στη Σουηδία, έντεκα καθυστερήσεις στις Κάτω Χώρες, δέκα καθυστερήσεις στη Δανία, οκτώ καθυστερήσεις στη Γερμανία και πέντε καθυστερήσεις στη Γαλλία. Συνεπώς, οι περισσότερες καθυστερήσεις σημειώθηκαν στις λεγόμενες χώρες με υψηλές τιμές. Είναι εντυπωσιακό ότι και στο Ηνωμένο Βασίλειο σημειώθηκαν οκτώ καθυστερήσεις⁽¹³⁴⁾. Ασφαλώς οι καθυστερήσεις αυτές δεν προκλήθηκαν από το παράλληλο εμπόριο.

Η GW δεν αιτιολογεί τις καθυστερήσεις που σημειώθηκαν στο Ηνωμένο Βασίλειο, ενώ αποδίδει τις περισσότερες από τις υπόλοιπες καθυστερήσεις σε λόγους που αφορούν τις «επιστροφές ή το μάρκετινγκ». Σχετικά με τη δεύτερη περίπτωση, αναφέρεται η απόφαση μιας τοπικής εταιρείας εκμετάλλευσης της GW να μην διαθέσει στην αγορά ένα προϊόν με νέα τιμή αναφοράς, διότι έτσι μπορεί να έβλαπτε τις συζητήσεις σχετικά με την τιμή αναφοράς ενός άλλου προϊόντος. Οι «καθυστερήσεις στις επιστροφές» προκαλούνται από το γεγονός ότι η GW πρέπει να έχει λάβει άδεια διάθεσης στην αγορά προτού υποβάλει το φάκελο σχετικά με τις επιστροφές. Οι διαπραγματεύσεις μεταξύ της GW και των αρχών είναι παρατεταμένες. Οι λόγοι αυτοί δεν σχετίζονται με το φαινόμενο του παράλληλου εμπορίου. Σε κάθε περίπτωση, το γεγονός ότι μια εταιρεία αποφασίζει να διαθέτει τα νέα προϊόντα της σε μια χώρα με χαμηλές τιμές (ή απειλεί ότι θα το πράξει) δεν μπορεί να αποτελέσει δικαιολογία για τον περιορισμό του ανταγωνισμού.

γ) Δεύτερη προϋπόθεση (όφελος για τους καταναλωτές)

(177) Όπως προαναφέρεται (αιτιολογική σκέψη 153), ο κοινοποιών φέρει το βάρος της αποδείξεως ότι ο περιορισμός του ανταγωνισμού που σχεδιάζει να εφαρμόσει θα συμβάλει στη βελτίωση της παραγωγής ή της διανομής ή στην προώθηση της τεχνικής ή οικονομικής προόδου, όπως προβλέπεται στο άρθρο 81 παράγραφος 3 και ότι οι καταναλωτές θα λάβουν δίκαιο τμήμα από τα οφέλη αυτά. Δεν είναι υποχρέωση της Επιτροπής — όπως φαίνεται να υποδηλώνει η GW — να αποδείξει ότι η παρέμβασή της κατά του σχεδιαζόμενου περιορισμού του ανταγωνισμού θα λειτουργήσει υπέρ των καταναλωτών. Το σύστημα που κοινοποίησε η GW είναι αυτό που πρέπει να πληροί τα κριτήρια του άρθρου 81 παράγραφος 3 και όχι η απόφαση της Επιτροπής.

(127) Απάντηση στην ΚΑ, παράρτημα 5 «Οι εξαγωγές φαρμάκων δημιουργούν για πολλούς διαβητικούς τον κίνδυνο να μην μπορούν να προμηθευτούν ινσουλίνη» La Razón 15.10.1999[3686/7].

(128) Αντίκρουση των παρατηρήσεων της ΕΑΕΡΕ από την GW με ημερομηνία 23 Φεβρουαρίου 2000, σ. 5 [4582].

(129) Ley 25/1990, άρθρο 79, και Oficio του Υπουργείου Υγείας και Καταναλωτών της 6 Απριλίου 1998.

(130) Μελέτη της London Economics, σ. 42 [1046].

(131) Απάντηση στην ΚΑ, παράρτημα 11, [3809].

(132) Συμπληρωματική κοινοποίηση της GW με ημερομηνία 28 Ιουλίου 1998, παράρτημα 9 [905].

(133) Απάντηση της 14ης Δεκεμβρίου 1998, παράρτημα 10 [1762-1772].

(134) Μία καθυστέρηση τεσσάρων ετών (Ventolin Respirator), άλλη καθυστέρηση δύο ετών (Imigran Injection), δύο καθυστερήσεις ενός έτους (Imigran tab και Ventolin Nebules), ενώ οι υπόλοιπες καθυστερήσεις διήρκεσαν τουλάχιστον ένα εξάμηνο. Απάντηση της GW με ημερομηνία 14 Δεκεμβρίου 1998, Αυτ.

- (178) Η GW υποστηρίζει ότι ο καταναλωτής ωφελείται από τους νέους όρους πώλησης λόγω της εντονότερης δραστηριότητας E & A και της βελτίωσης της διανομής. Οι ισπανοί καταναλωτές θα ωφεληθούν άμεσα, κατά το μέτρο που οι συμφωνίες διασφαλίζουν τη διάθεση των προϊόντων της GW στην Ισπανία. Οι νέοι όροι θα διασφαλίσουν επίσης τη δυνατότητα της GW να διατηρήσει τις επενδύσεις της στην E & A, η οποία απέφερε σημαντικά οφέλη στο παρελθόν και μπορεί να αποφέρει τα ίδια οφέλη στο μέλλον. Οι κοινοποιηθέντες όροι πώλησης θα διασφαλίσουν ότι η βιομηχανική και κοινωνική πολιτική του Ηνωμένου Βασιλείου υπέρ της έρευνας και ανάπτυξης δεν θα ματαιωθεί από τις επιπτώσεις της πολιτικής της Ισπανίας⁽¹³⁵⁾.
- (179) Η ανωτέρω επιχειρηματολογία αποτελεί απλή επανάληψη των επιχειρημάτων που πρόβαλε η GW για να αποδείξει ότι οι νέοι όροι πώλησης πληρούν την πρώτη προϋπόθεση του άρθρου 81 παράγραφος 3. Όπως διευκρινίζεται ανωτέρω (αιτιολογικές σκέψεις 155 έως 161), η GW δεν απέδειξε την ύπαρξη αιτιώδους σχέσης μεταξύ του περιορισμού του ανταγωνισμού και των στόχων που προβλέπονται στην πρώτη προϋπόθεση. Επιπλέον, έχει ήδη αποδειχθεί ότι η διαφορά μεταξύ των στόχων της πολιτικής του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ισπανίας έχει διογκωθεί (βλέπε αιτιολογική σκέψη 133). Σε κάθε περίπτωση, δεν είναι έργο μιας ιδιωτικής εταιρείας να προφυλάσσει τους στόχους της κρατικής πολιτικής περιορίζοντας τον ανταγωνισμό. Εφόσον η GW δεν απέδειξε ότι ο περιορισμός του παράλληλου εμπορίου επιφέρει οποιοδήποτε από τα οφέλη που προβλέπονται στην πρώτη προϋπόθεση, δεν είναι δυνατό να πληρούνται η δεύτερη προϋπόθεση του άρθρου 81 παράγραφος 3 και συνεπώς δεν απαιτείται περαιτέρω εξέταση.
- (180) Η GW επιμένει ότι το παράλληλο εμπόριο των φαρμακευτικών προϊόντων δεν μπορεί να αποφέρει κανένα όφελος για τον καταναλωτή. Από την άποψη του οφέλους για τον καταναλωτή, σύμφωνα με την GW, ο καταναλωτής βρίσκεται σε καλύτερη θέση με το σύστημα της GW από ό,τι με το παράλληλο εμπόριο. Η GW ισχυρίζεται ειδικότερα ότι το παράλληλο εμπόριο φαρμάκων διαφέρει από το εμπόριο άλλων προϊόντων (όπως τα αυτοκίνητα και τα στερεοφωνικά συγκροτήματα), διότι ο ασθενής δεν αποκομίζει από το παράλληλο εμπόριο όφελος υπό μορφή χαμηλότερων τιμών. Τούτο συμβαίνει — σύμφωνα με την GW — διότι τα έξοδα αγοράς φαρμάκων επιστρέφονται στους ασθενείς από τους εθνικούς οργανισμούς υγείας. Οι οργανισμοί αυτοί είναι οι πραγματικοί καταναλωτές, διότι από οικονομική άποψη αυτοί αγοράζουν τα φάρμακα. Όσον αφορά το Ηνωμένο Βασίλειο, προβάλλεται ο ισχυρισμός ότι οι νέοι όροι πώλησης της GW για την Ισπανία ωφελούν το NHS, διότι του επιτρέπουν να διατηρήσει μια πολιτική η οποία προωθεί την E & A. Υποστηρίζεται επίσης ότι η εξοικονόμηση εξόδων από το NHS μέσω του μηχανισμού
- ανάκτησης (19 εκατομμύρια λίρες στερλίνες από όλες τις παράλληλες εισαγωγές) αντισταθμίζεται από την απώλεια πωλήσεων από την GW PLC (18 εκατομμύρια λίρες στερλίνες το 1998).
- (181) Στο πλαίσιο αυτό πρέπει να υπομνησθεί για άλλη μια φορά ότι ο κοινοποιών οφείλει να δικαιολογήσει τον περιορισμό του ανταγωνισμού που προκαλεί, αποδεικνύοντας ότι η συμφωνία του πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 81 παράγραφος 3. Δεν είναι έργο της Επιτροπής να αποδείξει ότι η παρέμβασή της κατά του περιορισμού αυτού είναι επωφελής για τους καταναλωτές. Έτσι, μόνο για λόγους πληρότητας εξετάζει η Επιτροπή ορισμένα επιχειρήματα με τα οποία η GW αμφισβητεί ότι η παρέμβασή της ως αρχής ανταγωνισμού εξυπηρετεί τα γενικά συμφέροντα των καταναλωτών.
- (182) Δεδομένου ότι οι νέοι όροι πώλησης καλύπτουν τις εξαγωγές προς όλα τα άλλα κράτη μέλη, και όχι μόνο προς το Ηνωμένο Βασίλειο, θα καταδειχθούν γενικότερα τα επωφελή αποτελέσματα του παράλληλου εμπορίου.
- (183) Πρώτον, η διακίνηση προϊόντων μέσω του παράλληλου εμπορίου παρέχει μια επιπλέον πηγή προμήθειας. Τούτο είναι ιδιαίτερα σημαντικό προκειμένου για προϊόντα παραγόμενα με έγκριση και κατοχυρωμένα με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας. Τα προϊόντα που είναι κατοχυρωμένα με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας προστατεύονται για 20 τουλάχιστον χρόνια. Όταν υπάρχουν λίγες μόνο εναλλακτικές λύσεις, το παράλληλο εμπόριο παρέχει τη μοναδική πηγή ανταγωνισμού.
- (184) Δεύτερον, ο απόλυτος ισχυρισμός της GW ότι λόγω της φύσης των συστημάτων επιστροφής οι ασθενείς δεν μπορούν να αποκομίσουν κανένα όφελος από το παράλληλο εμπόριο είναι εσφαλμένος. Οι ασθενείς ωφελούνται άμεσα από το παράλληλο εμπόριο είτε όταν πρέπει να καταβάλουν οι ίδιοι το πλήρες ποσό της τιμής αγοράς είτε όταν η επιστροφή που εισπράττουν είναι μερική και εκφράζεται ως ποσοστό επί της πραγματικής τιμής αγοράς (σε αντίθεση με την πάγια εισφορά). Για παράδειγμα, οι γερμανοί ασθενείς πρέπει να καταβάλλουν το πλήρες αντίτιμο των αντισυλληπτικών. Η EAEPIC έχει υποδείξει δύο αντισυλληπτικά, το Marvelon και το Minulet, για τα οποία το παράλληλο εμπόριο οδηγεί άμεσα σε εξοικονόμηση εξόδων από τους ασθενείς⁽¹³⁶⁾. Μολονότι η GW αμφισβητεί το ακριβές ύψος της διαφοράς τιμής μεταξύ των αντισυλληπτικών του παράλληλου εμπορίου και των εγχωρίως πωλούμενων, παραδέχεται ότι τα αντισυλληπτικά του παράλληλου εμπορίου είναι 10 % έως 32,9 % φθηνότερα⁽¹³⁷⁾. Επιπλέον, σε πολλά κράτη μέλη ισχύει το σύστημα της μερικής αποπληρωμής και της συμμετοχής του ασθενούς στην αγορά του φαρμάκου. Όταν οι επιστροφές στους ασθενείς υπολογίζονται ως ποσοστό επί της πραγματικής τιμής αγοράς (για παράδειγμα, Βέλγιο και Γαλλία) το παράλληλο εμπόριο να τους ωφελεί άμεσα.
- (185) Τέλος, παρατηρείται ότι ορισμένες χώρες με υψηλές τιμές (για παράδειγμα, Κάτω Χώρες) παρέχουν εκ των πραγμάτων κίνητρα στο παράλληλο εμπόριο, χωρίς τούτο να συνεπάγεται εξοικονόμηση πόρων για τον προϋπολογισμό

(135) Συμπληρωματική κοινοποίηση, σ. 42 [874].

(136) Υπόθεση 37.380, έγγραφο με τίτλο «Παράλληλο εμπόριο φαρμακευτικών προϊόντων», σ. 6 [193].

(137) Επιστολή της 23ης Φεβρουαρίου 2000, σ. 4 [4581].

στον τομέα της υγείας. Όταν η επιστροφή λαμβάνει τη μορφή ενός σταθερού ποσού, οι φαρμακοποιοί και άλλοι μεσάζοντες ωφελούνται αγοράζοντας φθηνότερα προϊόντα μέσω του παράλληλου εμπορίου, διότι κατ' αυτόν τον τρόπο έχουν μεγαλύτερο κέρδος. Η έννοια του καταναλωτή δεν περιορίζεται στον τελικό καταναλωτή, δηλαδή τον ασθενή. Συνεπώς, μπορούν επίσης να συνεκτιμηθούν τα συμφέροντα των χονδρεμπόρων, των φαρμακοποιών, του εθνικού προϋπολογισμού στον τομέα της υγείας και των ασφαλιστικών ταμείων. Εξάλλου, δεν θα έπρεπε να αποκλείεται η δυνατότητα των φαρμακοποιών αυτών να μετακυλούν στους πελάτες τους ένα μέρος του οφέλους τους (για παράδειγμα, μέσω ετήσιων δώρων, εφόσον επιτρέπονται από την εθνική νομοθεσία).

- (186) Τέλος, όλοι οι ασθενείς πληρώνουν για το εθνικό σύστημα υγείας. Τα συστήματα δημόσιας υγείας χρηματοδοτούνται μέσω εισφορών ή μέσω της γενικής φορολογίας. Η εξοικονόμηση πόρων μέσω της αγοράς φθηνότερων φαρμάκων από το παράλληλο εμπόριο έμμεσα ωφελεί τους ασθενείς. Όπως προκύπτει από τον πίνακα 1, πολλά κράτη μέλη έχουν θεσπίσει μέτρα που παρέχουν κίνητρα για το παράλληλο εμπόριο και οδηγούν έτσι στην εξοικονόμηση πόρων. Το σύστημα επιστροφής του Ηνωμένου Βασιλείου με το σταθερό ποσό επιστροφής και το σύστημα ανάκτησης (βλέπε αιτιολογική σκέψη 49) εκ των πραγμάτων παρέχει κίνητρα στους μεσάζοντες και τους φαρμακοποιούς για την αγορά φθηνότερων φαρμάκων από το παράλληλο εμπόριο. Έγινε επίσης φανερό ότι άλλα κράτη μέλη παρέχουν ειδικότερα κίνητρα για το παράλληλο εμπόριο, προκειμένου να επιτύχουν εξοικονόμηση εξόδων για τον προϋπολογισμό στον τομέα της υγείας. Παραδειγματικά μπορούν να αναφερθούν η Δανία, η Γερμανία και η Σουηδία (βλέπε αιτιολογική σκέψη 52).

δ) Τρίτη προϋπόθεση (απαραίτητος χαρακτήρας)

- (187) Δεδομένου ότι οι όροι του άρθρου 81 παράγραφος 3 είναι σωρευτικοί, η εκτίμηση όλων των επί μέρους προϋποθέσεων του άρθρου 81 παράγραφος 3 από την Επιτροπή παρέλκει⁽¹³⁸⁾. Ωστόσο, η Επιτροπή σημειώνει ότι οι νέοι όροι πώλησης δεν πληρούν την τρίτη προϋπόθεση. Εφόσον δεν υπάρχει απόδειξη ότι επιτυγχάνουν τους στόχους (προώθηση της τεχνικής προόδου και βελτίωση της διανομής), συνάγεται ότι δεν υφίσταται συμβολή ώστε να εξεταστεί το κατά πόσον είναι απαραίτητη για την επίτευξη αυτών των στόχων.

ε) Τέταρτη προϋπόθεση (μη κατάργηση του ανταγωνισμού σε σημαντικό τμήμα των σχετικών προϊόντων)

- (188) Όπως σημειώνεται στην παράγραφο 104, η GW δεν προβάλλει κανένα επιχειρήμα σχετικά με την εν λόγω προϋπόθεση το οποίο να μην το έχει χρησιμοποιήσει ήδη σε άλλο σημείο. Τα επιχειρήματα αυτά έχουν ήδη απορριφθεί. Σε κάθε περίπτωση, για αρκετά από τα κορυφαία προϊόντα που επηρεάζονται από τους νέους όρους πώλησης (για παράδειγμα Zofran, Flixonase, Zovirax, Imigran), η GW κατέχει σημαντικά μερίδια αγοράς σε ένα ή περισσότερα κράτη μέλη.

III. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

- (189) Για τους ανωτέρω λόγους, συνάγεται το συμπέρασμα ότι οι νέοι όροι πώλησης έχουν ως αντικείμενο και ως αποτέλεσμα τον περιορισμό του ανταγωνισμού και επηρεάζουν αισθητά το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών κατά την έννοια του άρθρου 81 παράγραφος 1. Δεν πληρούν τις προϋποθέσεις για τη χορήγηση απαλλαγής δυνάμει του άρθρου 81 παράγραφος 3.
- (190) Η GW SA, θα πρέπει να κληθεί, κατ' εφαρμογή του άρθρου 3 του κανονισμού αριθ. 17, να θέσει τέρμα στην παράβαση.
- (191) Μολονότι η GW SA υπέβαλε την αρχική κοινοποίηση, η GW PLC υπέβαλε συμπληρωματική κοινοποίηση στις 28 Ιουλίου 1998. Στην τελευταία αυτή κοινοποίηση, η GW SA εξηγεί ότι έχει την πραγματική κυριότητα και τον έλεγχο της GW SA (βλέπε αιτιολογική σκέψη 11 ανωτέρω). Σε επιστολή της 29ης Οκτωβρίου 1998, η GW PLC ζήτησε να της διαβιβαστεί η πλήρης αλληλογραφία σχετικά με τις εν λόγω δύο κοινοποιήσεις και αντίγραφο στη θυγατρική της GW SA. Συνεπώς, όλη η σχετική αλληλογραφία, συμπεριλαμβανομένης της κοινοποίησης αιτιάσεων, που εκδόθηκε στις 13 Ιουλίου 1999, απευθυνόταν στην GW PLC. Μετά η συγχώνευση με την Smithkline Beecham, η εταιρική επωνυμία της GW PLC άλλαξε. Κατά συνέπεια, η παρούσα απόφαση απευθύνεται στην GlaxoSmithkline PLC, στο Ηνωμένο Βασίλειο,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

'Άρθρο 1

Η Glaxo Wellcome παρέβη το άρθρο 81 παράγραφος 1 της συνθήκης συνάπτοντας συμφωνία με τους ισπανούς χονδρεμπόρους βάσει της οποίας διαχωρίζονται οι τιμές που χρεώνονται στους χονδρεμπόρους σε περίπτωση εγχώριας μεταπώλησης φαρμάκων των οποίων τα έξοδα επιστρέφονται προς φαρμακεία ή νοσοκομεία, από τις υψηλότερες τιμές που ισχύουν σε περίπτωση εξαγωγής σε άλλο κράτος μέλος.

'Άρθρο 2

Δια της παρούσης απορρίπτεται η αίτηση της Glaxo Wellcome για την απαλλαγή της συμφωνίας που αναφέρεται στο άρθρο 1 δυνάμει του άρθρου 18 παράγραφος 3 της συνθήκης.

'Άρθρο 3

Η Glaxo Wellcome θέτει αμέσως τέρμα στην παράβαση που αναφέρεται στο άρθρο 1, εφόσον δεν το έχει ήδη πράξει. Δεν επαναλαμβάνει κανένα μέτρο που να συνιστά αυτή την παράβαση

⁽¹³⁸⁾ Matra SA Hachette κατά Επιτροπής, αυτ.

και δεν λαμβάνει κανένα μέτρο με το ίδιο αντικείμενο ή αποτέλεσμα.

Άρθρο 4

Η Glaxo Wellcome γνωστοποιεί στην Επιτροπή, εντός δύο μηνών από την κοινοποίηση της παρούσας απόφασης, τα μέτρα που έλαβε για να θέσει τέρμα στην παράβαση.

Άρθρο 5

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στην:

Glaxosmithkline PLC, Glaxo Wellcome House, Berkeley Avenue, Greenford, Middlesex UB6 0NN, Ηνωμένο Βασίλειο.

Βρυξέλλες, 8 Μαΐου 2001.

Για την Επιτροπή

Mario MONTI

Μέλος της Επιτροπής

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

Προϊόντα καλυπτόμενα από τους νέους όρους πώλησης της Glaxo Wellcome SA (ισπανικές ονομασίες):

Alquen 150 mg 20 comp. Efervescente	Pro-Actidil 10 comp.
Bacisporín Pomada 10 gramos	Serevent Inhalador 25 mcg × 60 dosis
Becloforte Inhalador 250 mcg × 180 dosis	Serevent Inhalador 25 mcg × 120 dosis
Beconase Spray Nasal Acuoso 50 mcg × 200	Serevent Accuhaler 50 mcg × 60 dosis
Becotide Inhalador 200 × 50 mcg	Tioguanina Wellcome 25 comp.
Busulfán Wellcome 0,5 mg 100 comp.	Trandate 100 mg 30 comp.
Busulfán Wellcome 2 mg 100 comp.	Trandate 200 mg 30 comp.
Curoxima 250 mcg 1 vial + amp. 2 ml	Valtrex 500 mg/10 comp.
Curoxima 750 mg Vial + amp. 6 ml	Valtrex 500 mg/42 comp.
Daraprim 30 comp.	Ventolín 30 sol resp. 10 ml × 5 mg
Dexnón 100 mcg 100 mg Comp.	Ventolín 2 mg 30 comprimidos
Flixonase 50 mg spray nasal/120 dosis	Ventolín 4 mg 30 comprimidos
Flixotide 100 mcg Accuhaler × 60 dosis	Ventolín Inhalador 200 × 100 mcg
Flixotide 250 mcg Inhalador/120 dosis	Ventolín Inyectable 0,5 mg 1 ml 6 amp
Flixotide 50 mg Inhalador/120 dosis	Ventolín Jarabe 2 mg/5 ml 100 ml
Flixotide 500 mg Accuhaler × 60 dosis	Wellferón 10 MU/1 vial de 1 ml
Fortam 1 gr Im/iv + amp. 10 ml	Wellferón 3 MU/1 vial de 1 ml
Fortam 500 mg 1 vial + amp. 5 ml	Wellferón 5 MU/1 vial de 1 ml
Greosín 125 mg 25 comp.	Zantac 150 mcg/20 comp.
Greosín 125 mg 100 comp.	Zantac 300 mcg/10 comp.
Igril 10 comp.	Zinnat 125 mg/12 comp.
Imigrán 50 mcg/4 comp.	Zinnat 125 mg 12 sobres
Imigrán 6 mg Iny/2 jeringas sub-cut	Zinnat 125 mg 6 ml susp.
Kemadrén 25 comp.	Zinnat 250 mg/12 comp.
Lacipil 4 mg/28 comp.	Zinnat 250 mg 12 sobres
Lamictal 100 mg/56 comp.	Zinnat 500 mg/12 comp.
Lamictal 200 mg/30 comp.	Zinnat 500 mg Sobres
Lamictal 25 mg/56 comp.	Zofrán 4 mg/15 comp.
Lamictal 50 mg/56 comp.	Zofrán 4 mg/6 comp.
Lanacordin ampollas 5 amp.	Zofrán 8 mg/15 comp.
Lanacordin comprimidos 25 comp.	Zofrán 8 mg/6 comp.
Lanacordin comprimidos 50 comp.	Zovirax 200 mg Comp. Disper./25 comp.
Lanacordin pediátrico 60 ml Sol.	Zovirax 800 mg Comp. Disper./35 comp.
Leukerán 2 mg 100 comp.	Zovirax crema 2 gr
Leukerán 5 mg 100 comp.	Zovirax crema 15 gr
Melfalán 2 mg 25 comp.	Zovirax Pom. Oftalm./4,5 gr
Melfalán 5 mg 25 comp.	Zovirax Suspensión Forte 100 ml
Mercaptopurina Wellcome 25 comp.	Zovirax Suspensión Forte 200 ml
Metoxamina Wellcome 5 mg Amp. Iny	Zyloric 100 mg 25 comp.
Otosporín 5 ml	Zyloric 100 mg 100 comp.
Pilord 400 mg/28 comp.	Zyloric 300 mg 30 comp.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2 (*)

	SP	FR	UK	DE	NL	DK	Κοιν.
A2B Σκευάσματα κατά του έλκους του πεπτικού							
Zantac Alquen Pylorid							
A4A Αντιεμετικά-κατά της ναυτίας							
Zofran							
R3 Βρογχοδιασταλτικά/αντιασθματικά							
Becotide + Becloforte Serevent Ventolín Flixotide							
R1A Τοπικά ρινικά αποσυμφορητικά							
Beconase Flixonase							
R6 Συστημικά αντισταμινικά							
Actidil (Proc-Actidil)							
J1 Αντιλοιμώδη							
Zinnat Zinacef (Curoxima) Fortum (Fortam)							
D7 Τοπικά κορτικοστεροειδή							
Bacisporin							
D1 Αντιμυκητιασικά δερματολογικά							
Grisovin (Greosín)							
L1 Κυτταροστατικά							
Alkeran (Melfalán) Leukeran Thioguanine Mercaptopurina Busulfán							
L3B Ιντερφερόνες							
Wellferon							
P1D Ανθελονοσιακά							
Daraprim							
H3A Σκευάσματα θυρεοειδούς							
Eltroxin (Dexnon)							

	SP	FR	UK	DE	NL	DK	Κοιν.
C7 Β-αναστολείς							
Trandate							
C8 Ανταγωνιστές ασβεστίου							
Lacipil							
C1 Καρδιολογικά							
Lanoxin (Lanacordín)							
Metoxamina							
M4 Σκευάσματα κατά ουρικής αρθρίτιδας							
Zyloric							
N3 Αντιεπιληπτικά							
Lamictal							
N4 Σκευάσματα κατά νόσου Πάρκινσον							
Kemadrin (Kemadrén)							
S2 Σκευάσματα παθήσεων ώτων							
Otosporín							
Hsv (**)							
Zovirax							
Valtrex							
ICD 346 (***)							
Imigran							
Migril (Igril)							

Κοινότητα εκτός DK, PO, LU, IR, FL

(*) Επιχειρηματικά απόρρητα· δεν αποκαλύπτονται.

(**) Προϊόντα κατά του έρπητα των κατηγοριών J5B, D6D, J7A, S1D

(***) Υπεδείχθησαν ως ανωτέρω από την GW

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3

Συναλλαγματική ισοτιμία GBP/ESP

Μάρτιος 94 — Νοέμβριος 98

Ημερομηνία	Τιμή GBP/ESP	Ημερομηνία	Τιμή GBP/ESP
Μάρτιος-94	207,56	Αύγουστος-96	196,28
Απρίλιος-94	203,73	Σεπτέμβριος-96	194,88
Μάιος-94	205,30	Οκτώβριος-96	200,27
Ιούνιος-94	204,48	Νοέμβριος-96	207,82
Ιούλιος-94	201,78	Δεκέμβριος-96	216,68
Αύγουστος-94	198,68	Ιανουάριος-97	221,56
Σεπτέμβριος-94	201,22	Φεβρουάριος-97	224,46
Οκτώβριος-94	202,52	Μάρτιος-97	233,07
Νοέμβριος-94	203,73	Απρίλιος-97	231,56
Δεκέμβριος-94	204,37	Μάιος-97	236,83
Ιανουάριος-95	205,46	Ιούνιος-97	236,24
Φεβρουάριος-95	209,08	Ιούλιος-97	244,20
Μάρτιος-95	203,71	Αύγουστος-97	252,78
Απρίλιος-95	205,66	Σεπτέμβριος-97	245,70
Μάιος-95	198,17	Οκτώβριος-97	240,47
Ιούνιος-95	193,71	Νοέμβριος-97	241,44
Ιούλιος-95	192,97	Δεκέμβριος-97	249,59
Αύγουστος-95	189,86	Ιανουάριος-98	251,17
Σεπτέμβριος-95	194,99	Φεβρουάριος-98	252,20
Οκτώβριος-95	194,07	Μάρτιος-98	257,74
Νοέμβριος-95	192,48	Απρίλιος-98	262,09
Δεκέμβριος-95	187,30	Μάιος-98	254,99
Ιανουάριος-96	188,65	Ιούνιος-98	246,36
Φεβρουάριος-96	189,31	Ιούλιος-98	256,19
Μάρτιος-96	188,78	Αύγουστος-98	246,46
Απρίλιος-96	189,57	Σεπτέμβριος-98	250,64
Μάιος-96	190,66	Οκτώβριος-98	243,07
Ιούνιος-96	198,26	Νοέμβριος-98	234,95
Ιούλιος-96	197,44	Δεκέμβριος-98	240,09

Πηγή: Europa Plus-Infor Euro